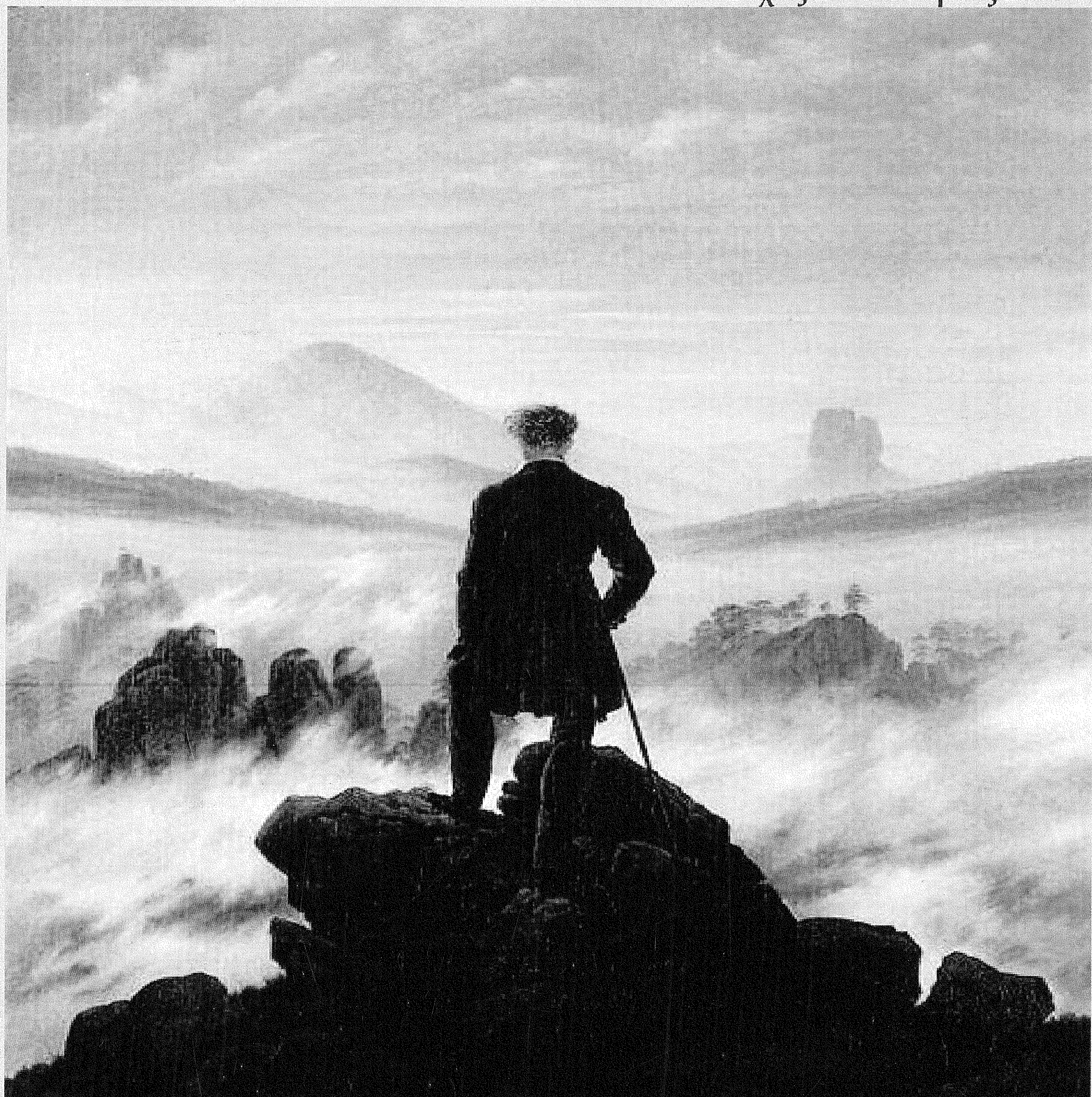
Έρημη Χώρα

Περιοδικό ανεξάρτητης σκέψης

τεύχος 2 Ιανουάριος 2008



Όσο λιγότεροι, τόσο το καλύτερο!

3 €

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Δεν ανήκουμε στην κατηγορία εκείνων των ανθρώπων που εναποθέτουν τις ελπίδες τους σε εκλογικές διαδικασίες και σε κομματικές διεργασίες για μία αλλαγή στο τραγελαφικό τοπίο της πατρίδας μας. Η άνοδος στην εξουσία της Νέας Δημοκρατίας το 2004 δεν ανέκοψε τον πνευματικό και πολιτιστικό ξεπεσμό μας, δεν μείωσε την κρατική διαφθορά – στον τομέα αυτόν διατηρούμε εξευτελιστικές διακρίσεις σε παγκόσμιο επίπεδο - και δεν έδωσε λύσεις σε σημαντικά κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα. Η εγκληματικότητα καλπάζει παρά τις επιμελείς προσπάθειες συγκάλυψης της ανόδου της, η φτώχεια εξαπλώνεται, η γενιά των 600 ευρώ αποτελεί παγιωμένη κατάσταση και το ασφαλιστικό εξακολουθεί να αποτελεί πηγή αδικίας για χιλιάδες εργαζομένων, δίχως να τίθενται από καμία πλευρά σημαντικές συνιστώσες του προβλήματος, όπως η υπογεννητικότητα, η παράνομη και νόμιμη εργασία χιλιάδων αλλοδαπών εργατών και η διαρκής αποβιομηχάνιση της χώρας μας. Η οικολογική καταστροφή του καλοκαιριού με τις πυρκαγιές σε Πελοπόννησο και την Εύβοια και οι τραγικές απώλειες συμπατριωτών μας απέδειξαν την γύμνια του μεταρρυθμιστικού οράματος της φιλελεύθερης κυβερνήσεως.

Η κυβέρνηση αδυνατεί να δώσει αξιοπρεπείς λύσεις και στα εθνικά μας θέματα. Ο αλβανικός επεκτατισμός δικαιώνεται, η Τουρκία διεκδικεί και προωθεί συστηματικά τα συμφέροντά της προς όλους τους στόχους της εξωτερικής της πολιτικής , ενώ υποφώσκει και εκδηλούται δυναμικά ένας επεκτατισμός από πλευράς Σλάβων των Σκοπίων και εν μέρει της Βουλγαρίας εις βάρος της χώρας μας, ο οποίος χρονικά μόνον ακολουθεί, αλλά πολιτικά και διπλωματικά δεν συνάδει με την επαναφορά της Ρωσίας στο γεωπολιτικό παιχνίδι ως ισότιμος ή και ισχυρότερος από κάποιους άλλους παίκτης με «γερά χαρτιά» της τις ενεργειακές πηγές της, την στρατιωτική τεχνογνωσία της και την οικονομική σταθερότητά της. Η πολιτική και διπλωματική ανακολουθία του θράσους των Σκοπιανών αποδεικνύεται από την ένταξη της χώρας μας στα γεωστρατηγικά και τα γεωοικονομικά σχέδια της Ρωσίας (αγωγός Πύργου-Αλεξανδρούπολης, προμήθεια στρατιωτικού υλικού, οικονομικές συμφωνίες). Η επαναφορά αυτή σηματοδοτεί και την εμφάνιση σχιζοειδών συμπτωμάτων στην ελληνική εξωτερική πολιτική, με τον πρωθυπουργό να ακροβατεί μεταξύ φιλοατλαντισμού και ρεαλιστικών γεωπολιτικών προσεγγίσεων με την Ρωσία.

Η διεξαγωγή εθνικών εκλογών τον μήνα Σεπτέμβριο πάνω στα αποκαΐδια των δασών και το αποτέλεσμά τους δεν μας εξέπληξαν, αναμένουμε, ωστόσο, από τα κόμματα, τα οποία σύμφωνα με την γνώμη στελεχών και οπαδών τους τίθενται ενάντια στην Νέα Τάξη Πραγμάτων, να επιβεβαιώσουν εμπράκτως την ρητορεία τους και να μείνουν μακριά από παντοειδείς συναλλαγές με τα κόμματα εξουσίας. Επιμένουμε δε στην σημασία της διαδόσεως ιδεών και στην πολιτική δραστηριότητα στον δρόμο και απορρίπτουμε την ξύλινη γλώσσα, την μονολιθικότητα και το σημαντικότερο τους θεατρινισμούς. Ο καθένας κρίνεται από την συνέπειά του και όχι από τις αόριστες υποσχέσεις, τις βαρύγδουπες στρατηγικές και πολιτιστικές αναλύσεις, την ταύτισή του με πολιτικές φυσιογνωμίες του παρόντος ή του παρελθόντος χάριν δημαγωγίας ή δικαιολόγησης πολιτικών αποτυχιών και επιλογών.

Περιεχόμενα

ηλεκτρονική διεύθυνση: erimihora@hotmail.com
διεύθυνση ιστολογίου: erimihora.blogspot.com

Σύγχρονος τρόπος ζωής και αναθεωρήσεις των εξουσιαστών

«αρχειο», arxeio1.blogspot.com

Όσοι άντεξαν και συνεχίζουν να παρακολουθούν γύρω τους και να μετέχουν στην πολιτική – ως έννοια ευθύνης για την οικογένειά τους, τη γειτονιά τους, και κλιμακωτά για την πόλη, την πατρίδα τους και για ολόκληρο τον κόσμο – θα διαπιστώνουν πως κάποιοι μύθοι, χρήσιμοι μέχρι πρόσφατα στην προσαρμογή κι επιβολή της εξουσίας του κοινοβουλευτισμού στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη, κατέπεσαν.

Η συγκρότηση των παραδοσιακών χώρων «δεξιάς» – «αριστεράς» θεωρήθηκε άχρηστη πια, επιτέλεσε τον στόχο της, ολοκλήρωσε τον κατακερματισμό του λαού και συντήρησε για πολλά χρόνια το κοινοβουλευτικό πελατειακό σύστημα. Βοηθός στη συγκρότηση των παραδοσιακών αυτών διαχωρισμών είχε σταθεί η αντιπαλότητα των υπερδυνάμεων ΗΠΑ – ΕΣΣΔ. Ενίοτε η καθεμιά χρησίμευσε ως φόβητρο από τους «υπό της σφαίρας επιρροής» ηγέτες προς τους λαούς τους αλλά και προς τους ίδιους αυτούς ηγέτες σε περίπτωση παρέκκλισης από τις «άνωθεν» εντολές Οι παραδοσιακοί χώροι «δεξιάς» – «αριστεράς» ισοπεδώθηκαν γεννώντας στην πτώση τους ένα ομοιόμορφο μόρφωμα που προβάλλεται ως «κέντρο».

Η τακτική του αμερικανισμού άλλαξε μετά την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού, τα εθνικά σχήματα αποτελούν πλέον για τα σχέδιά του εμπόδιο, εφόσον δεν υπάρχει πια σοβαρός αντίπαλος εθνικός πόλος που να μπορεί να αντιταχτεί στο εμποροκρατικό σύστημα των δυτικών αναπτυγμένων χωρών. Έτσι οι περισσότερες χώρες - δεκανίκια των ΗΠΑ έμειναν ασήμαντες χωρίς το αντίπαλο ανατολικό μπλοκ και εκτός αυτού δέχονται και την ισοπεδωτική διεθνιστική λαίλαπα εκρίζωσης των εθνικών αξιών και πολιτισμών μέσα από την εισαγόμενη «δυτική» κουλτούρα της ξενομανίας που τις απέμεινε από τις παλιές ημέρες δόξας του «ανήκομεν εις την Δύσιν».

Εσωτερικά των χωρών, οι διαχειριστές (κι όχι ηγέτες) της εξουσίας υποταγμένοι σ' ένα διεθνές νομικό πλέγμα ακολουθούν μια πολιτική που προσαρμόζεται στα συμφέροντα του διεθνούς κεφαλαιοκρατικού επιχειρηματισμού και γι' αυτό άδικη και δυσβάσταχτη για την ισοπεδωμένη λαϊκή μάζα. Κυβέρνηση κι αντιπολίτευση δεν έχουν να παρουσιάσουν μεγάλες διαφορές στα προγράμματά τους, ιδιαίτερα δε τα κόμματα εξουσίας. Μέσα από μια μετριοπαθή εικόνα οι αρχηγοί των μεγάλων κομμάτων προσέχουν ιδιαίτερα το προσωπικό τους προφίλ και δίνουν καθημερινά εξετάσεις στα κέντρα αξιολόγησής τους είτε οικονομικά, είτε πολιτικά είναι αυτά τα κέντρα εντός κι εκτός των χώρων τους.



Η διάλυση εθνών και πολιτισμών, αξιών και ηθών, θρησκειών και εθίμων, αποτελεί τον αφοπλισμό αυτής - της επιδιωκόμενης από τους εξουσιαστές - ακαθόριστης λαϊκής μάζας. Μέσα σε συγκροτημένες τοπικές κοινωνίες όπου θα υπήρχε ευθύνη και λογοδοσία για κάθε απόφαση κι ενέργεια (η μόνη περίπτωση λειτουργίας μιας δημιουργικής δημοκρατίας) που τα νομικά πλαίσια τους θα καθορίζονταν από την ιδιοσυγκρασία, την πολιτιστική κληρονομιά και τη βούληση των μικρών εκείνων κοινωνιών, μέσα σε τέτοιες κοινωνίες όλοι γνωρίζουν καλά πως οι άνθρωποι δεν υπήρχε δυνατότητα να μεταβληθούν σε καταναλωτές. Η αίσθηση της μικρής γειτονιάς-κοινωνίας, οι δεσμοί των ανθρώπων και η ταύτιση της κάθε γειτονιάς με τους καημούς, τις ελπίδες και την ιστορία των ανθρώπων της (γνώριμα πράγματα για όσους δεν έζησαν σε πολυκατοικίες) αποτελούσαν στο παρελθόν εμπόδιο στο πέρασμα και την επιβολή του πολυπολιτισμού. Δεν μπορούσαν οι πολυεθνικές κι οι τράπεζες να εκμεταλλευτούν τον ανθρώπινο παράγοντα σκορπισμένο σε χωριά και κοινότητες αλλά μονάχα συνωστισμένο στις μεγαλουπόλεις όπου αντίθετα με την κοινότητα δεν μπορούσε να επιβιώσει το μικρομάγαζο δίπλα στα μεγάλα Super-Markets.

Η τηλεόραση διαμορφώθηκε ανάλογα στα χέρια των προπαγανδιστών του συστήματος. Δεν προβάλλονται σύμβολα μιας συγκεκριμένης ιδέας, ούτε κάποιο πολιτικό πρόγραμμα αλλά ασκείται μια προπαγάνδα ύπουλη που πιάνει το σφυγμό του μέσου πολίτη, που κατευθύνει τις παιδικές ψυχές σε μια κατάσταση μαζοποιημένου, χωρίς φυλή, έθνους και πατρίδα, ανθρώπου. Σταρ μιας ημέρας μονοπωλούν το ευρύ ενδιαφέρον ανακατεύοντας άφθονο πορνό και αισχρολογία.

Αναξιοπαθείς και διανοητικά ανάπηροι διασύρονται από εκπομπές προς οικονομικό κέρδος των τηλεοπτικών καναλιών και τέρψη των υπνωτισμένων κι αδιάφορων πολιτών (ίσως η λέξη «πολίτης» να μην αξίζει να χαρακτηρίσει τον σημερινό άβουλο κι ανεύθυνο Έλληνα.) Ο ευτελισμός από τα ΜΜΕ κάθε σκεπτόμενου ανθρώπου και η διακωμώδηση κάθε φωνής διαμαρτυρίας πέρασε σταδιακά στον χλευασμό των δραστήριων πολιτών και τον χαρακτηρισμό του «φασίστα» κι ίσως στο μέλλων του «τρομοκράτη» σε όποιον διαφωνεί με όσα γίνονται γύρω.



Όταν οι λαοί είχαν ακόμη συνείδηση της ύπαρξής τους, είχαν στα χέρια τους ένα αποτελεσματικό όπλο κατά των διεθνών εμπόρων, το μποϊκοτάζ κατά υλικών και πνευματικών αγαθών. Μετά την πλύση εγκεφάλου και την μετατροπή της αξιοπρέπειας και της βούλησης σε καταναλωτισμό, τέτοιες ενέργειες ίσως θεωρηθούν ηρωισμοί και δεν γίνονται πανεθνικά αλλά μεμονωμένα από λίγους και συνειδητοποιημένους ανθρώπους.

Η Νέα Τάξη Πραγμάτων άλλαξε τα κοινωνικά δεδομένα. ***Η μελλοντική αναμέτρηση δεν θα είναι μεταξύ «δεξιών» κι «αριστερών» αλλά μεταξύ παγκοσμιοποιητών και υποστηρικτών της διατήρησης και ύπαρξης των εθνικών κρατών και πολιτισμών. Άνθρωποι από ανομοιογενείς πολιτικούς χώρους θα συναγωνίζονται κάτω από το σύνθημα «Διατήρηση των πατρίδων» ή το αίτημα «Έχουμε δικαίωμα να είμαστε Έλληνες»! Μέσα από την αλλοτρίωση, μέσα από την αιχμαλωσία των τραπεζικών δανείων, μέσα από την πνευματική ισοπέδωση, θα ξεσπάσει η απόγνωση. Ο μόνος δρόμος αντίδρασης στην παρακμή θα είναι η αναζήτηση ανθρώπινων κοινωνιών. Το μοναδικό όνειρο θα είναι το γκρέμισμα της γιγαντιαίας μάζας, το γκρέμισμα της θεωρίας των μεγαλουπόλεων. Το ύψιστο ιδανικό θα είναι η κοινότητα ομοιογενών ατόμων και η επαναφορά στις κοινότητες αυτές της ασφαλούς διαβίωσης και της δημιουργίας. Οι συνέπειες που θα επιφέρουν οι εξουσιαστές θα προκαλέσουν αντιδράσεις και πολλαπλασιασμό των ανθρώπων της σκέψης και της δράσης.*** Η επόμενη κίνηση των διεθνών ρυθμιστών θα είναι να φέρει στις πρακτικές του κάποιες τροποποιήσεις σαν μέτρο εξουδετέρωσης της αντίδρασης. Θα εμφανιστούν κυβερνήσεις με πατριωτικές διακηρύξεις, όχι όμως τόσες και τέτοιες ώστε να ανατρέψουν το σχέδιο του εμποροκρατισμού. Θα ανέλθουν κυβερνήσεις με σύνθημα την ασφάλεια, την λαθρο-μετανάστευση και την ανεργία, ίσως για τον κατευνασμό των αντιδράσεων κινητοποιηθεί κι η εκκλησία. Ίσως να επανέλθουν κάποιες συντηρητικές μορφές ώστε να συμμαζέψουν τις εστίες αντίδρασης και να τις ελέγξουν. Φαινόμενα Σαρκοζί μπορεί να εμφανιστούν συχνότερα στην Ευρώπη αλλά τα αποτελέσματα αυτών των φαινόμενων θα έχουν αρνητικές συνέπειες και θα κοιμίζουν τις κοινωνίες αντί να τις ενεργοποιούν.

Η σημερινή σκεπτόμενη μειοψηφία, στα μέχρι στιγμής υφιστάμενα κράτη της Ευρώπης, αντιδρά σε ατομικό επίπεδο κατά του σύγχρονου επιβεβλημένου τρόπου ζωή, προβάλλει με κάθε διαθέσιμο μέσο αυτή την αντίδραση και προσπαθεί να την καταστήσει μαζική. Αναλογίζεται το μέλλον και αναμένει, μέσα από τον κυκεώνα της ισοπέδωσης, το ξύπνημα των λαών. Ένα στοίχημα ευθύνης, που θα πρέπει να κερδισθεί, είναι αυτό της υποδοχής και κατεύθυνσης των αφυπνισμένων ανθρώπων. ***Η καθοδήγηση έξω από τα καλούπια του σύγχρονου τρόπου σκέψης και ζωής, η ανάδειξη ιδεών σαν αντίποδα στον σημερινό μηδενισμό και η εκρίζωση νοοτροπιών που ποτίζουν το σημερινό εξουσιαστικό σύστημα, ενδέχεται ν' αποτελέσουν τους δεσμούς που θα ενώσουν τους ανθρώπους κατά του παλιού και ξεπερασμένου καθεστώτος των εμπόρων, σε ένα μαζικό κίνημα για τις χαμένες συνείδησης και τις τσακισμένες αξιοπρέπειες.*** Θα αποτελέσει μεγάλο πολιτικό ατόπημα αν όσοι αρχικά καταφέρουν να δραστηριοποιηθούν, επιστρέψουν και κατακτήσουν πάλι απρόσωπα σύνολα ψήφων σε κάποιο κοινοβουλευτικό, μεγάλο, «πατριωτικό» κόμμα, που ίσως δημιουργηθεί. Στοίχημα ευθύνης λοιπόν!

Ο αφροκεντρισμός και η παραποίηση της ελληνικής ιστορίας

Ιωάννης Κ.

Τον Φεβρουάριο του 1993 πραγματοποιήθηκε στο Κολλέγιο Wellesley της Μασσαχουσέττης μία ομιλία με προγραμματισμένο θέμα τον πολιτισμό της αρχαίας Αιγύπτου. Ο ομιλητής Yosef A. A. ben Jochannan είχε παρουσιαστεί από τους υπεύθυνους της εκδήλωσης ως "διακεκριμένος αιγυπτιολόγος". Στην ομιλία του ο Jochannan υπεστήριξε ούτε λίγο ούτε πολύ ότι οι αρχαίοι Έλληνες έκλεψαν ουσιαστικά τον πολιτισμό τους από την Αίγυπτο, ότι ο φιλόσοφος Αριστοτέλης μετέβη μαζί με τον Μέγα Αλέξανδρο στην Αλεξάνδρεια και τη Βιβλιοθήκη της, την οποία ο Αριστοτέλης λεηλάτησε για να συγγράψει τα έργα του.

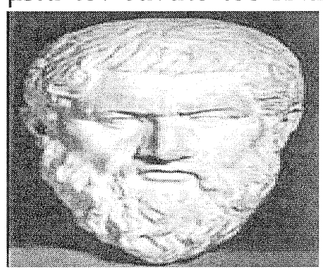
Κατά την ώρα των ερωτήσεων η καθηγήτρια κλασικών σπουδών Mary Lefkowitz ρώτησε τον ομιλητή γιατί ισχυρίστηκε κάτι τέτοιο τη στιγμή που η Αλεξάνδρεια απέκτησε την περίφημη βιβλιοθήκη της μετά τον θάνατο του Αριστοτέλη και άλλωστε ο Έλληνας φιλόσοφος ουδέποτε πήγε στην Αίγυπτο. Ο Jochannan αρνήθηκε να απαντήσει, εγκαλώντας την Lefkowitz για εμπάθεια και αρνητική στάση απέναντι στις απόψεις του μαύρου πληθυσμού. Μετά τη διάλεξη πολλοί σπουδαστές κατηγόρησαν με τη σειρά τους τη Lefkowitz για ρατσισμό και μονομερή αντίληψη της ιστορίας. Τι συμβαίνει στα αμερικανικά πανεπιστήμια;

Ο αφροκεντρισμός (afrocentrism ή afrocentricity) αποτελεί μία ιδεολογική κίνηση με ιστορικές και πολιτικές προεκτάσεις, η οποία εξαπλώθηκε σε πολλά πανεπιστήμια της αντίπερα όχθης του Ατλαντικού ιδίως από τη δεκαετία του '90. Πρόκειται για ένα παρακλάδι του νέου ρεύματος της «πολιτικής ορθότητας» (politically correct) που σάρωσε την αμερικανική κοινωνία τα τελευταία δέκα έτη.

Ο βασικός πυρήνας των πεποιθήσεων του αφροκεντρισμού διαμορφώνεται ως εξής: Μητέρα του πολιτισμού - και ειδικότερα του Δυτικού - είναι η ήπειρος της Αφρικής και φορείς του πολιτισμού τα μαύρα αφρικανικά έθνη. Στην Αφρική είχαν αναπτυχθεί υψηλού επιπέδου κοινωνίες, πολύ προτού καταφέρουν να εμφανιστούν στο ιστορικό προσκήνιο τα λευκά έθνη. Η αρχαία Αίγυπτος δεν ήταν παρά η κορωνίδα του μαύρου αφρικανικού πολιτισμού και οι ίδιοι οι Αιγύπτιοι ήταν μαύροι (Νέγροι) από ανθρωπολογικής απόψεως.

Ο αφρικανικός πολιτισμός της Αιγύπτου επηρέασε καταλυτικά τον ελληνικό κόσμο και τη γένεση του κλασικού πολιτισμού, αφού οι αρχαίοι Έλληνες δανείστηκαν ή μάλλον έκλεψαν τη θρησκεία, την επιστήμη, τη φιλοσοφία, τα καλλιτεχνικά και διανοητικά τους επιτεύγματα, από τους αρχαίους Αιγυπτίους αλλά και τους Χαναανίτες και τους Φοίνικες. Επιφανείς μορφές του αρχαίου κόσμου, όπως ο Σωκράτης, η Κλεοπάτρα ή ο Ιησούς Χριστός, ήταν μαύροι. Αλλά και στη νεότερη εποχή μαύροι ήταν ο επιφανής μουσικός Ludwig van Beethoven και η αυτοκράτειρα Ιωσηφίνα της Αυστρίας. Εν γένει, ολόκληρος ο λευκός δυτικός πολιτισμός ή τουλάχιστον οι ευγενέστερες εκφάνσεις του, οφείλονται στους μαύρους πληθυσμούς της Αφρικής. Όσο εξωπραγματικά και αν ακούγονται όλα αυτά, πολλά μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας αλλά και των λοιπών εκπαιδευτικών βαθμίδων στις Ηνωμένες Πολιτείες, τα έχουν υιοθετήσει πλήρως και τα έχουν συμπεριλάβει στο πρόγραμμα διδασκαλίας τους.

Πέρα όμως από τον βασικό πυρήνα των διδασκαλιών του ο αφροκεντρισμός φθάνει και σε ακόμη πιο ακραίες και ανιστόρητες θέσεις. Ο Jochannan ισχυρίζεται ότι ο Πλάτωνας άντλησε τις φιλοσοφικές του απόψεις από το αιγυπτιακό ιερατείο, που είχε αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο σύστημα ιδεών. Στην πραγματικότητα ο Πλάτων δεν επισκέφθηκε ποτέ την Αίγυπτο και η σχετική λογοτεχνία για την ελληνο-αιγυπτιακή φιλοσοφία υπό τον Ερμή τον Τρισμέγιστο, αναπτύχθηκε τους πρώτους μεταχριστιανικούς αιώνες, πεντακόσια έτη μετά τον θάνατο του Πλάτωνα. Ο Jochannan αναφέρει επίσης, όπως είδαμε στην αρχή, ότι ο Αριστοτέλης μετέβη στην Αίγυπτο, όπου και μελέτησε πολυάριθμα αιγυπτιακά έγγραφα στη Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας. Αυτά τα συγγράμματα τα μετέφρασε στα ελληνικά και τα εξέδωσε ως δικά του. Μία μικρή λεπτομέρεια που αγνοεί ο αφροκεντριστής συγγραφέας είναι ότι η Βιβλιοθήκη της Αλεξανδρείας ξεκίνησε να κτίζεται την περίοδο 300-290 π.Χ. από τον Πτολεμαίο τον Λάγου, αρκετά μετά τον θάνατο του Αριστοτέλη (322). Ο Σταγειρίτης άλλωστε ουδέποτε μετέβη στην Αίγυπτο.



Ο Cheikh Anta Diop στο βιβλίο « Πολιτισμός ή βαρβαρότητα: Μία αυθεντική ανθρωπολογία» (Civilization or Barbarism: An Authentic Anthropology) υποστηρίζει ότι και ο εφευρέτης

Αρχιμήδης έκλεψε (η λέξη κλοπή χρησιμοποιείται συχνότατα από τους αφροκεντριστές) τις μαθηματικές του διατυπώσεις από τους Αιγυπτίους. Άλλοι αφροκεντριστές συγγραφείς μας διαβεβαιώνουν ότι η ανακάλυψη της Αμερικής οφείλεται στους Αφρικανούς, οι οποίοι είχαν φθάσει στην ήπειρο πριν από τον Κολόμβο σηματοδοτώντας την έναρξη των πολιτισμών της Μεσοαμερικής. Ή ακόμη ότι η μελανίνη - η ουσία δηλαδή εκείνη που με τη διαβάθμισή της καθορίζει το χρώμα του δέρματος - καθιστά τους μαύρους ανώτερους, πνευματικά και σωματικά, από τους λευκούς. Ο αφροκεντρισμός, επομένως, προσεγγίζει ενίοτε αμιγώς ρατσιστικές διατυπώσεις, για τις οποίες μάλιστα κατηγορεί συχνά την άλλη πλευρά.

Η συγγραφέας Francis Welsing έχει διατυπώσει το μανιχαϊστικό πολιτιστικό σχήμα που διακρίνει την ανθρωπότητα σε δύο ευρείες κατηγορίες: τους Ανθρώπους του Ηλίου (Sun People) και τους Ανθρώπους του Πάγου (Ice People). Οι πρώτοι είναι φυσικά οι μαύροι, οι οποίοι διαθέτουν ήρεμο και πολιτισμένο χαρακτήρα, έχουν δε ιδιαίτερα ανεπτυγμένο το αίσθημα της κοινότητας. Οι Άνθρωποι του Πάγου, η λευκή φυλή, διατηρούν ακόμη τη νοοτροπία των ανθρώπων των σπηλαίων. Έχουν την τάση να είναι επεκτατικοί, να διαχωρίζουν τον κόσμο, να εγκαθιδρύουν πατριαρχικά συστήματα και να εισάγουν το αίσθημα του ατομισμού και της στενής ομάδας συμφερόντων. Οι υπερβολές του αφροκεντρισμού είναι πράγματι πολλές και διαφορετικές, όμως θα ήταν σκοπιμότερο να εξετάσουμε τις συνθήκες εκείνες που οδήγησαν στη δημιουργία ενός τέτοιου συνόλου απόψεων.

Προέλευση και ιστορική καταγωγή του αφροκεντρισμού

Ο αφροκεντρισμός εμφανίστηκε με πιο συγκεκριμένη και μαζική μορφή κατά τη δεκαετία του 1990 στις Ηνωμένες Πολιτείες. Την περίοδο αυτή η αμερικανική κοινωνία -ήδη ένα μείγμα λευκών αγγλοσαξόνων, μαύρων, ισπανόφωνων και πολυάριθμων εθνικών και θρησκευτικών ή άλλων ομάδων- προσανατολίστηκε έντεχνα προς την ιδέα της πολυπολιτισμικότητας (multiculturalism). Με το πρόσχημα της δημοκρατικής εξίσωσης όλων των πληθυσμιακών ομάδων και μειονοτήτων, ανεφάνη η αντίληψη της σχετικότητας και υποκειμενικότητας των ιστορικών διατυπώσεων. Πλέον δεν υπήρχε μία αλήθεια αλλά απλώς υποκειμενικές δηλώσεις, δεν υπήρχε ιστορία αλλά ένα σύνολο αφηγήσεων. Κάθε πληθυσμιακή ομάδα και μειονότητα μπορούσε (και έπρεπε) να κατασκευάσει το δικό της ιστορικό παρελθόν. Με αυτόν τον τρόπο θα αποκτούσε αυτογνωσία και θα διατηρούσε τον διακριτό της χαρακτήρα.

Απέναντι στη συνεχώς ογκουμένη πολιτική ορθότητα η ιστορική ορθότητα παραμερίστηκε σκόπιμα. Αληθινό πλέον μπορούσε να είναι μόνον ό,τι δεν μείωνε τον ιδιαίτερο εγωισμό αυτών των ομάδων ή δεν έθιγε τις αυτόβουλα δομημένες ιστορικές και πολιτικές απόψεις τους. Οργανωμένες σε ομάδες πολιτικών συμφερόντων (lobby) αυτές οι ομάδες επεδίωξαν να προσαρμόσουν τα ιστορικά δεδομένα στις όποιες προτιμήσεις τους. Οι ομάδες των μαύρων, των φεμινιστριών και των ομοφυλοφίλων διεκδίκησαν την αναθεώρηση της ιστορίας, ώστε να διευκολυνθεί η καθιέρωση των δογματικών και προδιαμορφωμένων απόψεών τους.

Οι κλασικές σπουδές της αρχαιογνωσίας και της ελληνομάθειας υποχώρησαν αισθητά, καθώς αντικαταστάθηκαν σε πολλά πανεπιστήμια και άλλα ιδρύματα από μελέτες των μειονοτήτων, του φύλου και της σεξουαλικής ταυτότητας (minority group, feminist, gender and gay studies). Ειδικά όσον αφορά τον αφροκεντρισμό, ας σημειωθεί ότι σε πολλά σχολεία και πανεπιστήμια αντικαταστάθηκε η διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής ιστορίας και γλώσσας από μυθιστορίες και παραδόσεις των ιθαγενών λαών της Αφρικής. Ήταν μέσα σε ένα τέτοιο κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο ιδεοληψιών, που η υπεράσπιση με ιστορικά τεκμήρια της ελληνικότητας της Μακεδονίας φάνταζε σε ένα τμήμα της αμερικανικής κοινής γνώμης ως εγωιστική απόπειρα αποκλεισμού της σκοπιανής οπτικής.

Ήδη πριν από τη δεκαετία του '90 υπήρχαν παραφιλολογικές μελέτες που κινούνταν στο περιθώριο της επιστημονικής έρευνας και στις οποίες διατυπώνονταν οι απόψεις των αφροκεντριστών. Εκείνη την περίοδο, όμως, οι μελέτες αυτού του είδους κατατάσσονταν στην ίδια κατηγορία με βιβλία που υποστήριζαν ότι η Γη είναι επίπεδη. Αν θέλουμε να αναζητήσουμε τις ρίζες του αφροκεντρισμού, θα πρέπει να ανατρέξουμε στον 19ο αιώνα. Μετά τον Αμερικανικό Εμφύλιο (1861-1865) επιτάθηκε το κίνημα κατά της δουλείας των μαύρων, που ουσιαστικά απέβλεπε να πλήξει πολιτικά και οικονομικά τις περιοχές του Νότου. Την περίοδο αυτή, αλλά και λίγο νωρίτερα, ακούστηκαν για πρώτη φορά απόψεις για την αφρικανική υφή και καταγωγή του αιγυπτιακού πολιτισμού. Ο συγγραφέας Frederick Douglas (1817-1895) υποστήριζε ότι οι αρχαίοι Αιγύπτιοι ήταν κανονικοί μαύροι: «Μία άλλη ατυχής συγκυρία είναι πως οι αρχαίοι Αιγύπτιοι δεν ήταν λευκοί, αλλά αναμφίβολα τόσο μαύροι όσο πολλοί συμπατριώτες μας που θεωρούνται γνήσιοι νέγροι».

Παρόμοιες ήταν οι απόψεις του Edward Wilmot Blyden (1832-1912), που είχε μελετήσει

την κλασική γραμματεία αλλά διετήρησε την οπτική γωνία ενός Αφρικανού. Αφού μετέβη στην Αίγυπτο το 1866, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι Πυραμίδες δεν θα μπορούσαν παρά να είναι έργο των μαύρων Αφρικανών: «Αυτό, σκέφτηκα, είναι έργο των προγόνων μου Αφρικανών. Νόμιζα πως άκουγα τον ήχο των ένδοξων εκείνων Αφρικανών, λες και ένιωθα την ορμή των ανήσυχων πνευμάτων τους που έστειλαν στην Ελλάδα τον πολιτισμό. Αν μπορούσε η φωνή μου να φτάσει σε κάθε Αφρικανό πάνω στη γη, θα του έλεγα με κάθε ειλικρίνεια: «Πάρε πίσω την δόξα σου!»

Η πεποίθηση ότι ο αιγυπτιακός πολιτισμός ήταν μαύρος συνεχίστηκε με τον ερασιτέχνη ιστορικό W.E.B. du Bois (1868-1963), αλλά και με τα αφρικανικής καταγωγής μέλη των Αμερικανών ελευθεροτεκτόνων. Διασώθηκε κατ' αυτόν τον τρόπο μία ουτοπική αντίληψη για την αρχαία Αίγυπτο, όπου ο μαύρος πληθυσμός μεγαλουργούσε στην επιστήμη, τη λογοτεχνία, τη φιλοσοφία. Οι ίδιες απόψεις διακρίνονται στο έργο του Marcus Mosya Garvey (1887-1940), μαύρου ακτιβιστή και επικεφαλής παραπολιτικών οργανώσεων της μαύρης κοινότητας της Αμερικής. Ο Garvey επεδίωκε να χρησιμοποιήσει επιχειρήματα ιστορικής υφής για σκοπούς καθαρά πολιτικού περιεχομένου.

Πιστεύοντας ότι η μαύρη φυλή είναι καταφανώς ανώτερη από τη λευκή, θεώρησε ότι οι λευκοί Έλληνες και Ρωμαίοι έκλεψαν τον πολιτισμό τους από την Αίγυπτο. Στο δοκίμιό του Ποιος και τι είναι ο Νέγρος; (Who and What is a Negro ? - 1923) γράφει τα εξής: «Κάθε αμερόληπτος σπουδαστής ιστορίας γνωρίζει ότι ο Νέγρος κυβερνούσε τον κόσμο όταν οι λευκοί ήταν άγριοι και βάρβαροι που ζούσαν σε σπηλιές· πως στα αρχαία χρόνια χιλιάδες Νέγροι καθηγητές δίδασκαν στα πανεπιστήμια της Αλεξάνδρειας, που τότε ήταν το κέντρο της γνώσης· πως η αρχαία Αίγυπτος έδωσε στον κόσμο τον πολιτισμό, ενώ η Ελλάδα και η Ρώμη έκλεψαν από την Αίγυπτο τις τέχνες και τα γράμματα και πήραν αυτές όλη τη δόξα».

Οι πρώιμοι αυτοί αφροκεντριστές συγγραφείς προέτρεπαν επανειλημμένα μέσα από τα γραπτά τους τους αναγνώστες να απορρίπτουν ανεξέταστα όσα υποστήριζαν οι λευκοί ιστορικοί, σε μία σαφή εκδήλωση φυλετικής μισαλλοδοξίας. Απευθυνόμενος στους αναγνώστες του ο Garvey αναφέρει σχετικά: «Το σημερινό εκπαιδευτικό σύστημα κρύβει την αλήθεια για τους Νέγρους. Θα διαβάσετε, λόγου χάρη, πως οι Αιγύπτιοι ήταν σπουδαίος λαός, το ίδιο και οι Καρχηδόνιοι, οι Λίβυοι κ.ά., ποτέ όμως δεν θα σας πουν πως ήταν μαύροι ή Νέγροι. Θα πρέπει λοιπόν να πάτε πέρα από την απλή καταγραφή αυτών των γεγονότων, για να ανακαλύψετε την αλήθεια που τιμά τη φυλή σας».

Η οικειοποίηση αξιόλογων αρχαίων πολιτισμών, όπως των Αιγυπτίων ή των Καρχηδονίων, αφορά μία πολιτική ανάγνωση της ιστορίας και μία ιδεολογική κατάχρηση των επιστημονικών δεδομένων. Και τότε, όπως και τώρα, τα διάφορα προβαλλόμενα επιχειρήματα ήταν κατ' ουσίαν πολιτικής σκοπιμότητας. Τον 19ο αιώνα και μέχρι την πλήρη χειραφέτηση του μαύρου πληθυσμού της Αμερικής, έπρεπε να καταδειχθεί η πολιτιστική δημιουργικότητα των μαύρων πολιτών. Σήμερα, στα πλαίσια μίας αυθαίρετα ερμηνευμένης πολυπολιτισμικότητας, πρέπει να προβάλλεται η καταλυτική συμβολή τους στη γένεση του δυτικού πολιτισμού. Σύμφωνα με μία εμπεριστατωμένη μελέτη του αφροκεντρισμού «οι σωβινιστές ιστορικοί [της Αφρικής] το θεωρούν επιτακτικό να καταστρέψουν τις απόψεις που δημιούργησε η Δυτική ιστοριογραφία. Η αιγυπτιακή ιστορία μπορεί να αποκληθεί αφρικανική με μία φυλετική αίσθηση, εάν κανείς υποθέσει ότι αίμα Νέγρων κυλούσε ελεύθερα στις φλέβες των αρχαίων Αιγυπτίων» (John Markakis, Pan-Africanism: The Idea and the Movement, Ph.D.Dissertation, Columbia University, 1965).

Μετά τους Αφρικανούς συγγραφείς που ανέπτυσσαν τον αφροκεντρισμό τους ως αντίδραση στο σύστημα της αποικιοκρατίας, ο σύνδεσμος με την πρόσφατη επανεμφάνιση του ιδεολογήματος είναι το βιβλίο Κλεμμένη κληρονομιά (Stolen Legacy -1954) του George James. Ο James ήταν καθηγητής των αρχαίων ελληνικών στη μέση εκπαίδευση. Σε μία αρκετά παρακινδυνευμένη δήλωση ανέφερε ότι «ο όρος ελληνική φιλοσοφία καταρχήν είναι λανθασμένος, γιατί τέτοια φιλοσοφία δεν υπάρχει. Οι Έλληνες δεν είχαν την έμφυτη ικανότητα που είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη της φιλοσοφίας. Την ελληνική φιλοσοφία δεν την επινόησαν οι Έλληνες αλλά οι Μαύροι της Βόρειας Αφρικής, δηλαδή οι Αιγύπτιοι». Ο James αντιπαρέρχεται τον σκόπελο της έλλειψης οιωνδήποτε αποδεικτικών στοιχείων με την υιοθέτηση της άποψης ότι υφίσταται μία λευκή ευρωπαϊκή συνωμοσία από την αρχαιότητα έως και σήμερα, για να συγκαλύψει την προσφορά της μαύρης φυλής στον πολιτισμό.

Τα επιχειρήματα αυτά επανεμφανίστηκαν αναπλασμένα στα τέλη της δεκαετίας του '80 προκαλώντας πολλές συζητήσεις και εγείροντας για πρώτη φορά την αντίδραση αρκετών καταξιωμένων επιστημόνων. Αυτό συνέβη με ένα ιδιαίτερα αμφιλεγόμενο βιβλίο, τη Μαύρη Αθηνά.

Η μαύρη Αθηνά και η παραχάραξη της ιστορίας

Ο ίδιος ο τίτλος του βιβλίου είναι προκλητικός: Μαύρη Αθηνά: Οι αφροασιατικές ρίζες του κλασικού πολιτισμού (Black Athena: The Afroasiatic Roots of Classical Civilization -ο πρώτος τόμος εκδόθηκε το 1987, ο δεύτερος το 1991). Η Αθηνά, σύμβολο του ελληνικού κόσμου, της σοφίας και του πολιτισμού, ήταν, σύμφωνα με το βιβλίο αυτό, μαύρη. Συγγραφέας του βιβλίου είναι ο Martin Bernal (γεν. 1937), Άγγλος εβραϊκής καταγωγής. Στην πραγματικότητα ο Bernal είναι σινολόγος, μελετητής του πολιτισμού της Κίνας και των γειτονικών της λαών. Όπως αναφέρει ο ίδιος στον πρόλογο του πρώτου τόμου (Η κατασκευή της αρχαίας Ελλάδας 1785-1985 - The Fabrication of Ancient Greece-1987) η όλη ενασχόλησή του με το θέμα της καταγωγής του αρχαιοελληνικού πολιτισμού ήταν αποτέλεσμα μίας προσωπικής κρίσης, που τον οδήγησε στην προσέγγιση των εβραϊκών του ριζών και της ταυτότητάς του. Κατά την αναζήτησή του αυτή εξέτασε τις επαφές μεταξύ των Ελλήνων και των σημιτικών λαών και κατέληξε σε ορισμένα συμπεράσματα που η ιστορική, αρχαιολογική και γλωσσολογική επιστήμη ουδέποτε έχει επικυρώσει.

Ο Bernal θεωρεί ότι το 25% του λεξιλογίου της ελληνικής γλώσσας είναι σημιτικής καταγωγής, το 25% είναι αιγυπτιακής καταγωγής, επιτρέπει δε ένα ποσοστό 40-50% να έχει ινδοευρωπαϊκή προέλευση. Βασική πεποίθησή του είναι ότι ο αρχαιοελληνικός πολιτισμός έχει διαμορφωθεί από τον πολιτισμό της Αιγύπτου κατά κύριο λόγο και δευτερευόντως από τους Χαναανίτες και τους Φοίνικες.

Ο Bernal διακρίνει δύο γενικές κατηγορίες ερμηνείας για την καταγωγή του ελληνικού πολιτισμού. Πρόκειται για το Αρχαίο Πρότυπο (Ancient Model) και το Άρειο Πρότυπο (Aryan Model) (η ορολογία είναι του Bernal). Το Άρειο Πρότυπο είναι νεότερο, θεμελιώθηκε τον 19ο αιώνα - κυρίως από Γερμανούς μελετητές - και εν πολλοίς συνεχίζει να ισχύει έως και σήμερα. Πρόκειται για τη θεωρία της ινδοευρωπαϊκής καταγωγής των ελληνικών φύλων, τα οποία ήλθαν στην Ελλάδα την Εποχή του Χαλκού ή νωρίτερα (υπάρχουν ενδιαφέρουσες παραλλαγές της θεωρίας σχετικά με την αρχική κοινή κοιτίδα των Ινδοευρωπαίων).

Το Αρχαίο Πρότυπο, που κατά τον Bernal συμμερίζονταν οι ίδιοι οι αρχαίοι Έλληνες θέλει τους προγόνους των Ελλήνων να ζουν ως παθητικά στοιχεία σε κοινωνίες απλές και πρωτόγονες. Η ανάπτυξη του πολιτισμού οφείλεται σε Αιγυπτίους και Σημίτες επήλυδες που κατέκτησαν τον χώρο του Αιγαίου προκαλώντας την πολιτισμική έκρηξη του ελληνικού κόσμου. Σύμφωνα με αυτό το σκεπτικό οι μύθοι για την έλευση του Κάδμου ερμηνεύονται ως αιγυπτιακο-σημιτικός εποικισμός της Βοιωτίας και συνακόλουθη ίδρυση της Θήβας από ανατολικά στοιχεία, ενώ η παράδοση για τον Δαναό που ήλθε στο Άργος από την Αίγυπτο αφορά αντιστοίχως εισαγωγή αιγυπτιακού πληθυσμού στην Πελοπόννησο.

Ο Bernal θεωρεί ότι συνέβη εισβολή των σημιτικής καταγωγής Υξώς στον αιγαιακό χώρο την περίοδο 1700-1600 π.Χ. Οι Υξώς, αν και σημιτικής καταγωγής διέδωσαν τον αιγυπτιακό πολιτισμό στην Ελλάδα. Ο Bernal ξεπερνά την αντινομία αυτή χρησιμοποιώντας μία ιστορική αναλογία για να εδραιώσει το επιχείρημά του. Κατά τη διαδικασία εξάπλωσης και εδαφικής επέκτασης ενός νομαδικού πληθυσμού, αυτός ο πληθυσμός μεταδίδει τον πολιτισμό των χωρών που έχει κατακτήσει. Τον 4ο και 5ο αιώνα μ.Χ. η έλευση των Ούννων στη Δυτική Ευρώπη είχε ως αποτέλεσμα να μεταδοθούν τα γοτθικά πολιτιστικά στοιχεία, όχι τα μογγολικά. Επίσης η εισβολή των Νορμανδών το 1066 στην Αγγλία μετέφερε τη γαλλική κουλτούρα στην Αγγλία, όχι αυτήν των Βίκινγκς, που ήταν η καταγωγή των Νορμανδών. Κάτι παρόμοιο συνέβη με τους Υξώς, οι οποίοι μετέδωσαν τις αιγυπτιακές πολιτιστικές πρακτικές. Εδώ ο Bernal φαίνεται να ξεχνά ότι οι Αιγύπτιοι μισούσαν τους Υξώς ως εισβολείς καταπιεστές, ότι οι Υξώς ήταν Σημίτες με άλλο πολιτισμό και ότι μεταξύ των δύο ομάδων υπήρχε έντονη αντιπαράθεση που οδήγησε στην οριστική εκδίωξη των Υξώς από την Αίγυπτο.

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ελληνικού πολιτισμού προέρχονται έτσι από τη μαζική επίδραση που ήταν αποτέλεσμα αυτής της εισβολής αφρικανο-σημιτικών ομάδων. Το γεγονός αυτό θεωρείται ότι διασώθηκε στις παραδόσεις των Ελλήνων για ήρωες από την Ανατολή και την Αίγυπτο, στη διήγηση του Πλάτωνα στον Τίμαιο για την αρχαία αιγυπτιακή σοφία, καθώς και στα ονόματα των θεών που είναι αιγυπτιακής προέλευσης τα περισσότερα.

Πώς όμως η υποτιθέμενη ιστορική αυτή πραγματικότητα, που οι ίδιοι οι αρχαίοι Έλληνες παραδέχονταν, παραβλέφθηκε; Υπήρξε ελλιπής επιστημονική έρευνα και άγνοια ή σκόπιμη αποσιώπηση και παραποίηση στοιχείων; Ο Bernal πιστεύει το δεύτερο. Εδώ υπεισέρχεται το Άρειο Πρότυπο για την καταγωγή του αρχαιοελληνικού πολιτισμού. Η διαμόρφωση του Άρειου προτύπου τον 19ο αιώνα απέρριψε τη σημιτική και αιγυπτιακή συμβολή στον σχηματισμό του ελληνικού κόσμου, για λόγους

ρατσιστικούς και αντισημιτικούς. Οι Γερμανοί φιλέλληνες λόγιοι που καθιέρωσαν με τις μελέτες τους την ινδοευρωπαϊκή θεωρία απέκλεισαν οιανδήποτε ανατολική ανάμειξη, διότι κατά τον Bernal κινούνταν από κίνητρα ρατσιστικά και ευρωκεντρικά. Αναπτύσσοντας περαιτέρω αυτήν τη θέση ο Bernal καταλήγει στο συμπέρασμα ότι «ο φιλελληνισμός είχε πάντοτε αριανιστικές και ρατσιστικές διασυνδέσεις» (Black Athena vol. I, 291). Φθάνει, μάλιστα, στο σημείο να καταλογίσει στους Ευρωπαίους λογίους του 19ου αιώνα ρατσιστική προκατάληψη κατά των Τούρκων, όσον αφορά την ελληνική Επανάσταση, αφού υπερασπίζονταν τους Έλληνες -μία κατά Bernal ιδεατή ευρωπαϊκή ομάδα- απέναντι στους Ασιάτες Τούρκους. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι η Μαύρη Αθηνά έτυχε διθυράμβων στην Τουρκία από τους εκεί ιστορικούς και μία φιλική βιβλιοκριτική φιλοξενείται και στην επίσημη ιστοσελίδα του Τουρκικού Υπουργείου Εξωτερικών (www.mfa.gov.tr/grupa/percept, άρθρο του Orhan Kologlou).

Η συνειδητή υποτίμηση και απαξίωση των ανατολικών πολιτισμών έχει επιφέρει κατά τον Bernal αλλοίωση των ιστορικών στοιχείων. Σκοπός του δίτομου έως τώρα βιβλίου είναι, πάντως, όπως αναφέρει ο ίδιος ο συγγραφέας «να μειώσει την ευρωπαϊκή πολιτιστική αλαζονεία» (Time magazine, 23/7/1991). Πρόκειται, συνεπώς, για έργο με σαφείς ιδεολογικές καταβολές αλλά και συνειδητούς πολιτικούς σκοπούς.

Η πρώτη δυναμική απάντηση στις ιστορικές θεωρίες του αφροκεντρισμού ήλθε από τη Mary Lefkowitz, Καθηγήτρια Κλασικών Σπουδών στο Wellesley College της Μασσαχουσέττης. Με μία σειρά δημοσιευμάτων, άρθρων, κριτικών και απαντήσεων, στον αμερικανικό και ευρωπαϊκό τύπο, καθώς και στο Internet, η Lefkowitz αναίρεσε με άρτια δομημένα επιχειρήματα τις θέσεις των αφροκεντριστών και του Bernal για την καταγωγή του αρχαιοελληνικού πολιτισμού.

Η Lefkowitz εξέδωσε, μάλιστα, το 1996 δύο βιβλία για το όλο ζήτημα. Το πρώτο (Not Out of Africa: How Afrocentrism Became an Excuse to Teach Myth as History, Basic Books 1996) είναι μία δική της αναλυτική επισκόπηση και κριτική εξέταση των διαφόρων τοποθετήσεων των αφροκεντριστών συγγραφέων και ταυτόχρονα μία ιστορική τεκμηρίωση των πραγματικών δεδομένων. Το δεύτερο έργο (Black Athena Revisited, The University of North Carolina Press 1996) φέρει την επιστημονική επιμέλεια της Lefkowitz και του Guy MacLean Rogers και περιλαμβάνει πολυάριθμες επιστημονικές εργασίες από μελετητές διαφόρων αρχαιογνωστικών ειδικοτήτων, αρχαιολόγους, ιστορικούς, γλωσσολόγους, ανθρωπολόγους. Τα άρθρα του τόμου αυτού εξετάζουν τους διάφορους ισχυρισμούς της Μαύρης Αθηνάς, απορρίπτοντάς τους έναν-έναν.

Ο αντίκτυπος των δύο αυτών έργων υπήρξε καταλυτικός για τη συζήτηση του αφροκεντρισμού στην Αμερική. Οι μελέτες αυτές κατέδειξαν την κενότητα των επιχειρημάτων των αφροκεντριστών και του Bernal και ουσιαστικά ξεκαθάρισαν το θέμα από ακαδημαϊκής πλευράς. Παρόλα αυτά οι αφροκεντριστές επανέρχονται μετά την αρχική υποχώρηση. Το 1999 εκδόθηκε το βιβλίο ενός Αμερικανού δημοσιογράφου, του Richard Poe με τον τίτλο Μαύρος σπινθήρας, Λευκή φωτιά (Black Spark, White Fire), υπονοώντας τη θεμελιώδη συμβολή των αφρικανικών πολιτισμών στην ανάπτυξη του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Ο Poe θεωρεί ότι η αρχαία Ελλάδα είχε δεχτεί τον εκτεταμένο αποικισμό αφρικανικών ομάδων, οι οποίες και έδωσαν την ώθηση της πολιτιστικής δημιουργίας. Στα τέλη δε του 2001 ο Martin Bernal επανήλθε με τον συλλογικό τόμο Black Athena Writes Back (Duke University Press), όπου προσπαθεί να αναιρέσει τις τοποθετήσεις των διαφόρων επιστημόνων του τόμου Black Athena Revisited και να αναζωπυρώσει το ενδιαφέρον για τον αφροκεντρισμό και τις θεωρίες του, που είχαν γνωρίσει ύφεση την τελευταία πενταετία.

Ερμηνεία της καταγωγής του αφροκεντρισμού

Οι ιστορικές θέσεις του αφροκεντρισμού αναπτύχθηκαν ως αντίδραση σε δύο βασικούς παράγοντες: την περιθωριακή θέση του μαύρου πληθυσμού στην αμερικανική κοινωνία επί δεκαετίες και στην απουσία ενός λαμπρού καταγεγραμμένου ιστορικού παρελθόντος. Αυτό που πραγματικά επιχειρεί ο αφροκεντρισμός είναι να οικειοποιηθεί με πλάγιο τρόπο την δόξα του ελληνικού πολιτισμού.

Είναι σύνηθες στον τομέα της ιστοριογραφίας, λαοί και πληθυσμιακές ομάδες που δεν διαθέτουν ένα πεδίο ιστορικών αναφορών, όπου θα μπορούσαν να ανατρέχουν για να επιβεβαιώσουν τη συλλογική τους αυτοπεποίθηση, να υποκαθιστούν την ιστορική αυτή έλλειψη με την προβολή των δικών τους δομημένων ταυτοτήτων σε άλλες συλλογικότητες, αναγνωρισμένες για την πολιτιστική τους προσφορά, όπως ο Ελληνισμός. Στην περίπτωσή μας η αφροαμερικανική κοινότητα έχει ένα εγγενές μειονέκτημα: είναι ιστορικά μετέωρη, καθώς η παρουσία της στην Αμερική ήταν αποτέλεσμα μίας παράπλευρης εμπορικής δραστηριότητας των λευκών Ευρωπαίων και των Αράβων της Δυτικής Αφρικής, του δουλεμπορίου.

Ειδικότερα, οι ιστορικές και αρχαιολογικές θεωρίες των αφροκεντριστών και του Bernal αντιστρέφουν, συνειδητά ή ασυνείδητα, το ερμηνευτικό σχήμα της πολιτιστικής διάχυσης (diffusionism) από ένα ανώτερο κέντρο. Το σχήμα αυτό οι αφροκεντριστές επίσημα το απορρίπτουν ως ιδεολογικό προϊόν της λευκής αποικιοκρατίας και του επιστημονικού αντισημιτισμού. Τοποθετούν την αρχαία Αίγυπτο στο κέντρο του σχήματός τους, καθώς ο αιγυπτιακός πολιτισμός υπήρξε πράγματι μία υψηλής αξίας δημιουργία. Δεν αναφέρονται συχνά οι αφροκεντριστές συγγραφείς, τουλάχιστον οι σωφρονέστεροι από αυτούς, σε ιθαγενείς αφρικανικούς πολιτισμούς, όπως αυτούς στο Μαλί ή στη Ροδεσία λ.χ., διότι απλούστατα η απουσία λαμπρών ιστορικών καταλοίπων δεν τους διευκολύνει να αναπτύξουν τη θεωρία τους για την αφρικανική προέλευση του πολιτισμού. Αντιθέτως οι προσπάθειές τους επικεντρώνονται στην οικειοποίηση της αρχαίας Αιγύπτου, η οποία είναι και το πραγματικό κλειδί στην όλη συζήτηση του αφροκεντρισμού.

Ήταν μαύροι οι αρχαίοι Αιγύπτιοι;

Η όλη συζήτηση για το αν οι αρχαίοι Αιγύπτιοι ήταν μαύροι ξεκινά μάλλον από μία σύγχυση ή από μία λανθασμένη ανάγνωση της φυσικής και πολιτισμικής γεωγραφίας. Η Αίγυπτος ανήκει από γεωγραφικής απόψεως στην ήπειρο της Αφρικής, όχι όμως και από πολιτισμικής απόψεως. Δεν υπάρχει άλλωστε ενιαίος αφρικανικός πολιτισμός αλλά τοπικές εκδηλώσεις. Ολόκληρη η περιοχή της Βόρειας Αφρικής πάνω από την έρημο της Σαχάρας είχε πολιτισμική συνάφεια με τον μεσογειακό κόσμο και πολύ λιγότερο με την Δυτική και Κεντρική Αφρική. Πριν από την εξέταση της φυλετικής ιδιοσυστασίας των αρχαίων Αιγυπτίων, θα πρέπει να διευκρινίσουμε ότι η έννοια «μαύρος» σήμερα δεν ταυτίζεται απόλυτα με την άποψη των αρχαίων Ελλήνων και Ρωμαίων. Ως λαοί λευκοί θα αποκαλούσαν «μαύρο», «σκουρόχρωμο» ή «έγχρωμο» οποιονδήποτε κάτοικο της Μέσης Ανατολής ή της Βόρειας Αφρικής με σκοτεινότερη απόχρωση. Σε κάθε περίπτωση οι Έλληνες διέκριναν μεταξύ των Αιγυπτίων και των Αιθιόπων (= άνθρωποι με μελανή όψη).

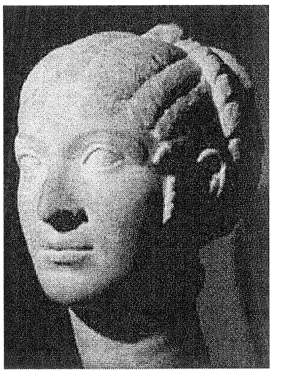
Η σημερινή ορολογία εννοεί ως μαύρους τους Νέγρους (από το λατινικό niger), οι οποίοι ιστορικά προέρχονται από υποσαχάριες περιοχές. Ήδη από την περίοδο του Αρχαίου Βασιλείου (3100-2270 π.Χ.) οι μαύροι κατοικούσαν αρκετά μακριά από την Αίγυπτο, στην περιοχή της Νουβίας (σημερινό Σουδάν). Οι Νούβιοι ήταν όντως μαύρος πληθυσμός και ως τέτοιοι απεικονίζονται στην αιγυπτιακή τέχνη. Οι ίδιοι οι Αιγύπτιοι απεικονίζονται διαφορετικοί από τους Νούβιους και σε αντιδιαστολή προς αυτούς. Η επιστήμη της φυσικής ανθρωπολογίας θεωρεί τους αρχαίους Αιγυπτίους φύλο μεσογειακής προέλευσης, στο οποίο εμφανιζόταν μάλιστα σημαντικό ποσοστό γενετικής συγγένειας με τα λευκά ινδοευρωπαϊκά έθνη (Loring Brace στον συλλογικό τόμο Black Athena Revisited, The University of North Carolina Press, Chapel Hill and London 1996 και John Baker, Race, Oxford University Press 1974). Υπήρχε μεταξύ του αιγυπτιακού πληθυσμού και ένα σημαντικό ποσοστό με λευκά ανθρωπολογικά χαρακτηριστικά.

Τα αρχαία αιγυπτιακά μνημεία μας παρέχουν αρκετές σχετικές ενδείξεις. Σε μία τοιχογραφία από την περίοδο του Αρχαίου Βασιλείου περιγράφεται η κόρη του Φαραώ Χέοπα, η βασίλισσα Hetep-Heres Β', να έχει απαλά χαρακτηριστικά και ξανθά μαλλιά. Υπάρχουν δεκάδες ταριχευμένα σώματα, οι γνωστές μούμιες, που διασώζουν τα μεσογειακά ανθρωπολογικά χαρακτηριστικά. Μούμιες επιφανών προσώπων, όπως αυτή του Φαραώ Σέτι Α' (1306-1290 π.Χ.) έχουν περιγραφεί από τους ειδικούς ως μεσογειακού τύπου. Πολύ γνωστή είναι η περίπτωση του ταριχευμένου σώματος του Φαραώ Ραμσή Β' (εκτίθεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Καΐρου). Η μούμια αυτή έχει κόκκινα μαλλιά και ανθρωπολογικό τύπο όμοιο με ευρήματα στην ευρωπαϊκή ενδοχώρα. Στην ίδια κατηγορία ανήκουν τα διασωθέντα ανθρωπολογικά κατάλοιπα των περισσοτέρων Φαραώ, ιδίως των παλαιοτέρων φάσεων.

Διαφοροποίηση στο ανθρωπολογικό υλικό και στην απόδοση των χαρακτηριστικών παρατηρείται με την ανάρρηση στον θρόνο της ξενόφερτης δυναστείας των Νουβίων ηγεμόνων. Τον 8ο αιώνα π.Χ. το αιγυπτιακό κράτος δέχτηκε εισβολή από τους Νουβίους, οι οποίοι εγκαθίδρυσαν την 25η Δυναστεία (746-655 π.Χ.), με πρώτο βασιλέα τον Takhara. Οι Αιγύπτιοι είχαν συνείδηση ότι είναι διαφορετικός πληθυσμός από τους μαύρους νότιους γείτονές τους. Αυτό φαίνεται από τις ιερογλυφικές επιγραφές που περιγράφουν τους Νούβιους.

Η κατάκτηση της Νουβίας από τους Αιγυπτίους ολοκληρώθηκε το 1840 π.Χ. από τον Φαραώ Σέσωστρι Γ'. Ο Σέσωστρις κατασκεύασε εντυπωσιακά οχυρά στη Νουβία και στα όριά της με την Αίγυπτο για να υπερασπιστεί το βασίλειό του από πιθανή επίθεση των μαύρων Νουβίων. Η αναθηματική στήλη στο Semneh, που ανήγειρε ο Φαραώ αναφέρει σχετικά: «Το νότιο σύνορο κατασκευάστηκε το όγδοο έτος από τον μεγαλοπρεπή βασιλιά της Άνω και της Κάτω Αιγύπτου, τον Σέσωστρι Γ', για να εμποδίσει κάθε μαύρο

που θα προσπαθούσε να περάσει, από τα νερά ή από την ξηρά, με πλοίο ή με οποιοδήποτε κοπάδι των μαύρων. Εκτός από τους μαύρους που έρχεται για εμπόριο στο Iken ή έρχεται με άδεια». Μία άλλη πηγή, η στήλη του Sihathor, θησαυροφύλακα, από τη 12η Δυναστεία αναφέρει: «Έφθασα στη Νουβία, τη χώρα των μαύρων, υποχρέωσα τους Νούβιους ηγεμόνες να πλύνουν χρυσάφι για μένα» (James H. Breasted, History of Egypt, London 1909, 69).



Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι ήταν μεσογειακής καταγωγής, οι Νούβιοι μαύροι, όπως καταδεικνύουν τα ιστορικά δεδομένα. Ο μαύρος κλασικός φιλόλογος Frank Snowden παρακινεί τους αφροκεντριστές συγγραφείς να μελετήσουν τους Νουβίους ως πρώτο μαύρο πολιτισμό και όχι τους αρχαίους Αιγυπτίους που ήταν κάτι εντελώς διαφορετικό. Ο Bernal θεωρεί ότι ο Σωκράτης ήταν αφρικανικής καταγωγής. Ως αποδεικτικά στοιχεία επικαλείται τις αναφορές των μαθητών του Πλάτωνα και Ξενοφώντα ότι έμοιαζε με Σειληνό ή Σάτυρο. Επίσης ορισμένες προτομές που φιλοτεχνήθηκαν μετά τον θάνατο του Σωκράτη τον απεικονίζουν με μύτη πλακουτσωτή, πλατιά ρουθούνια και μεγάλο στόμα, όλα ενδείξεις ότι ήταν μαύρος σύμφωνα με τον Bernal. Στην πραγματικότητα οι αρχαίοι γλύπτες απλώς αναπαρήγαγαν τις ειρωνικές παρατηρήσεις και τα περίεργα σχόλια ποκυκλοφορούσαν τότε για έναν άνθρωπο που με τις ιδέες του και τον τρόπο ζωής του τραβούσε τη γενική προσοχή. Άλλωστε οι αρχαίοι Έλληνες απέδιδαν με πλακουτσωτή μύτη τόσο τους Αιθίοπες όσο και τους Σκύθες, που κατοικούσαν στη Νότια Ρωσία. Αν ο Σωκράτης ή κάποιος πρόγονός του είχε έστω σκουρόχρωμο δέρμα, αυτό οπωσδήποτε δεν θα είχε διαφύγει της προσοχής των συγχρόνων του, πόσο μάλλον των σοφιστών ή του κωμικού Αριστοφάνη, που τον σατίριζε ανελέητα.

Όσον αφορά το ερώτημα για τον ανθρωπολογικό τύπο της βασίλισσας Κλεοπάτρας, ας αναφερθεί ότι σε όλες τις γνωστές απεικονίσεις, γλυπτά και νομίσματα, η Κλεοπάτρα φέρει ξεκάθαρα μεσογειακά χαρακτηριστικά. Η δυναστεία των Πτολεμαίων στην Αίγυπτο είχε ακολουθήσει την τακτική της ενδογαμίας, ο δε ελληνικός πληθυσμός διατηρούσε αποστάσεις από τους Αιγυπτίους κατοίκους. Οι αφροκεντριστές παραβλέπουν συνειδητά ότι η δυναστεία των Πτολεμαίων ήταν ηγεμόνες ελληνικής καταγωγής όχι Αιγύπτιοι. Η παρανόηση για την Κλεοπάτρα προήλθε μάλλον από την επιλεκτική ανάγνωση ενός έργου του Shakespeare, του Αντώνιος και Κλεοπάτρα. Ο Άγγλος ποιητής αποκαλεί την Κλεοπάτρα μελαψή (tawny) και μαύρη (black). Όμως, με τα επίθετα αυτά δεν αναφέρεται στην καταγωγή της. Ο Shakespeare είχε βασιστεί στον Αντώνιο του Πλουτάρχου και γνώριζε ότι η Κλεοπάτρα ανήκε στην ελληνική δυναστεία: «Πολύ καλή είναι και άξια βασίλισσα / βασιλογέννητη από αράδα βασιλιάδες» (V. ii 326-27, μτφ. Βασίλη Ρώτα). Το επίθετο μαύρη που της αποδίδει σχετίζεται με το ότι σε ένα μεταφορικό σχήμα η Κλεοπάτρα είχε για εραστή της τον Ήλιο, όσο έλειπε ο Αντώνιος.

Συμπεράσματα

Ο αφροκεντρισμός, ως ιδεολογική και πολιτική συνιστώσα, έχει συγκεκριμένη καταγωγή και σκοπιμότητα. Στη σημερινή του μορφή δεν είναι παρά ένα υποπροϊόν της πολυπολιτισμικότητας και της πολιτικής ορθότητας. Τα ρεύματα αυτά τείνουν να καταργήσουν την ίδια την αντικειμενικότητα, την επίκληση των αποδεικτικών στοιχείων και την ορθολογική θεμελίωση των δεδομένων. Το παρελθόν σχετικοποιείται, καθίσταται εύχρηστο εργαλείο για όσους επιδιώκουν να διαμορφώσουν μία συγκεκριμένη εικόνα της ιστορίας, ώστε να ικανοποιήσουν ιδιοτελείς πολιτικές επιδιώξεις.

Επιλεγμένη Βιβλιογραφία

1. Bernal M., Black Athena vol. I: The Fabrication of Ancient Greece 1785 - 1985, Free Association Books,London,1987
2. Bernal M., Black Athena vol. II: The Archaeological and Documentary Evidence, Free AssociationBooks,London,1991
3. Bernal M., Cadmean Letters: The Transmission of the Alphabet in the Aegean Before 1400 BC,Eisenbraus,WinonaLake,1990
4. Bernal M., «Ελλάδα, αρία ή μεσογειακή «, Αρχαιολογία,τ.27,(1988):,6-10
5. Diop C. A., Precolonial Black Africa, LawrenceHill,NewYork,1987
6. Fraser P. M., Ptolemaic Alexandria, Clarendon Press,Oxford,1972
7. James G., Stolen Legacy, Philosophical Library,NewYork,1954
8. Jochannan Y. A. A. ben, African Origins of the Major Western Religions, Black Classic Press,

Baltimore, 1991, [1970]
9. Jochannan Y. A. A. ben, Africa, Mother of Western Civilization, Black Classic Press, Baltimore,1988², [1971]
10. Κωτούλας Ι., «Οι μύθοι του αφροκεντρισμού», Ιστορικά Θέματα τ. 6: 4/2002, 24-41
11. Κωτούλας Ι., «Κριτική στην Μαύρη Αθηνά», Άνθρωπος τ. 13 (1991 - 1997): 557-59, Ανθρωπολογική Εταιρεία Ελλάδος, Αθήνα 1997
12. Lefkowitz M., «Afrocentrists Wage War on Ancient Greeks», Wall Street Journal (4/7/1993) : A14
13. Lefkowitz M., Not Out of Africa: How Afrocentrism Became An Excuse to Teach Myth as History,BasicBooks,London,1996.
14. Lefkowitz M. and MacLean Rogers G., (eds.), Black Athena Revisited, The University of North Carolina Press, Chapel Hill and London 1996
15. Miller J., (ed.), Alternatives to Afrocentrism, Center for the New American Community, Washington D.C,1994
16. Montellano O. de, «Melanin, Afrocentricity and Pseudoscience», Yearbook of PhysicalAnthropology,τ36,(1993):33-58
17. Μπαμπινιώτης Γ., Το χρώμα της Αθηνάς, Το Βήμα 21/6/1998, Νέες Εποχές β1, β3
18. Παπαγγελής Θ. Δ., Η λατρεία της μαύρης Ελλάδας, Το Βήμα 14/6/1998 β1, β4
19. Ποιοι πολεμούν την αρχαία Ελλάδα, Το Βήμα,11/9/1999-β2,β3
20. Πουλιανός Α., Η προέλευση των Ελλήνων, Ανθρωπολογική Εταιρεία Ελλάδος, Αθήνα 1988
21. Schlesinger A. M. Jr., The Disuniting of America, W.W. Norton, New York 1992
22. Snowden F. M., Blacks in Antiquity, Harvard UniversityPress,Massachusetts,1970
23. Yurco F., «Were the Ancient Egyptians Black or White?», Biblical Archaeological Review 15, 5 (1989): 24-29, 58

« -Τ' ήταν αυτή η Κυρά;, ρώτησε η Σμαραγδή.

Η γριά γύρισε και κοίταξε δεξά-ζερβά, να μη βλέπει κανείς, τράβηξε ακόμα μία γουλιά από το μπουκαλάκι και ξαναπήρε την κουβέντα με κέφι:

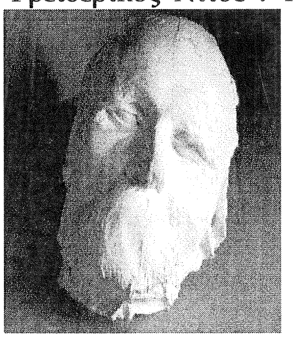
- Αυτή 'ταν ξωτικιά μαθές. Ψαρογοργόνα. Του νερού γέννημα. Παγανή παναπεί Πράσινα μαλλιά σαν τα νεροχόρταρα, και κάτι μάτια... Ε, σαν τα δικά σου [...] Μια μέρα το λοιπόν η γιαγιά μου (Θεός σχωρέσ' την κει που λιώνουν τα κοκαλάκια της μαγαρισμένα απ' τον Αγαρηνό), γυρνώντας με κάτι άλλες γιαλό-γιαλό, βρίσκουν ένα βυζασταρούδι εκειδά πάνω στον άμμο. Σκύβουν, το πιάνουν, πεθαμένο ήταν. Όμωςς δεν ήταν σαν όλα τ' ανθρωποπιάσματα. Άσπρα ήταν τα κρέατά του σαν το χιόνι, μακριά ήταν τα μαλλιά του σαν δύο χρονώ παιδί, χρυσοκόκκινα σαν την φωτιά. Κ' εδώ, στο ζίχνι, πάν' απ' τον ώμο, είχε πράσινα λέπια σαν το ψάρι. Το μύρισαν και μύριζε ψαρίλες. Το τύλιξαν σ' ένα μποξά, το πήγαν στον παπά να το θάψει. Αυτός αρνήθηκε να το διαβάσει και δεν το δέχτηκε στο Κοιμητήρι. Απ' έξω από τον πέριορα της εκκλησίας το παράχωσαν, ξορκισμό διάβασαν από πάνω του. Γιατί όλοι το κατάλαβαν, φώςφανάρι, πως ήταν νεραϊδόπιασμα, του Ντάρα και της Κυράς γέννημα.»

«Η Παναγιά η Γοργόνα», Στράτης Μυριβήλης

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΝΙΤΣΕ, Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ «(Α)ΠΙΣΤΟΣ»
«Το πορτραίτο του "εστεμμένου" θεμελιωτού του ευρωπαϊκού μηδενισμού»

Υπό Ωρίωνος

Κάπου στα 1844…έξω από τη Βόννη, σ' ένα μικρό χωριουδάκι γεννιέται ένα άστρο! Ένα άστρο που με την οξύτητα του ανυπέρβλητου φιλοσοφικού του στοχασμού θα επηρεάσει τα πράγματα σαν να επρόκειτο για σεισμική δόνηση ανυπολόγιστης ισχύος στα σαθρά θεμέλια του υποκριτικού και παρηκμασμένου-ως τα τώρα-χάρτινου κόσμου. Αυτό το άστρο με την ιδιότυπη πένα του θα μιλήσει στις ψυχές των «όσων παραμένουν ζωντανοί» εν μέσω ερειπίων ...στις καρδιές εκείνων που έχουν συνειδητά επιλέξει το στρατόπεδο των δυνατών.. Το στρατόπεδο των αφιερωμένων σε ένα ανώτερο σκοπό. Θα εξυμνήσει τον Υπεράνθρωπο. Το μελάνι του θα έχει ανεξίτηλο στίγμα. «Αγαπώ μόνο αυτό που γράφει κανείς με το αίμα του. .απ' όλα όσα έχουν γραφτεί» θα πει. Είναι ο φιλόσοφος της δύναμης. Ο κριτής της υποκρισίας, συνώνυμης της οκνηρίας και της αδυναμίας. Είναι ο κεραυνός που φέρνει την Νέμεσι. Είναι ο φιλόσοφος της πολλαπλότητας της ζωής, δηλαδή ο Μορφέας. Πρόκειται για τον φιλόσοφο των χιλίων επιπέδων , των χιλίων τόπων και χρόνων, τον φέροντα άπειρες φιλοσοφικές μάσκες. Το όνομα του **Φρειδερίκος Νίτσε .** Το άστρο του σκιά που



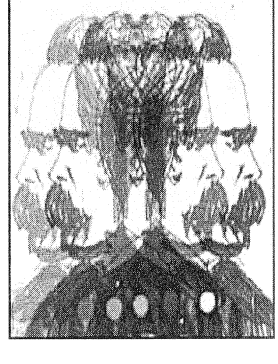
χάνεται μέσα στο σκοτάδι. Τα άστρο του φωτίζει ακόμα. .Έχουν περάσει 160 και πλέον έτη από την γέννηση ενός αιωνίου φιλοσόφου, του οποίου «η νύχτα που θα επιφέρει ο επαναστρεφόμενος στοχασμός του θα προαναγγείλει την νέα αυγή που έρχεται». Η σκέψη του θα σκεπάσει τους ψευτοκουλτουριάρηδες. Θα τυφλώσει με το βάθος του όλους τους θολωμένους. Θα κατακεραυνώσει τους καθυστερημένους.. Σε τελική έκβαση θα συντρίψει τους κάθε λογής ρεφορμιστές.. τους αδύνατους… τους καιροσκόπους… τους αρνητές της ζωής… Ο Νίτσε, ο οποίος, σύμφωνα και με τα λόγια του Ιούλιου Έβολα «μπορεί να συμβάλει», ο «καλύτερος Νίτσε» σύμφωνα με τον εύστοχο χαρακτηρισμού του ιδίου, δεν απευθύνεται σε όλους. Και δεν πρέπει να απευθύνεται σε όλους. Και ο Νίτσε είναι «συνένοχος» στο εν λόγω μυστικό. Το ατσάλι που δονεί την ρυπαρή ατμόσφαιρα του καθωσπρεπισμού.. της ακίνδυνης διανόησης»..του φιλειρηνικού και τιθασευμένου λογισμού έχει ένα όνομα.. Νίτσε. Ένα όνομα για τα πάντα. Ο Νίτσε καταφάσκει στον Υπεράνθρωπο. «Νεκροί είναι όλοι οι θεοί…τώρα θέλουμε ο υπεράνθρωπος να ζήσει», είναι η προτροπή του. «Άνθρωπος» που δύναται να λεχθεί ότι «δεν γεννήθηκε κάτω από ένα συνηθισμένο άστρο, αλλά κάτω από έναν κομήτη». Ο Νίτσε είναι ένα «μυθολογικό τέρας» το οποίο δεν επιθυμούμε να αποκαθάρουμε από τις συκοφαντίες των αναπήρων αντιπάλων της σκέψης του. Δεν επιδιώκουμε να «σφουγγίσουμε το αίμα» που τρέχει από τις πληγές του. Πληγή για τον Νίτσε είναι τόσο η αδυναμία και η ανημπορία, όσο και ο μελαγχολικός στοχασμός πάνω στα δρώμενα, όσο και το τίμημα του ηρωικού τρόπου ζωής. Ο Νίτσε είναι σε πείσμα, όσων θα ήθελαν μια ζωή χωρίς αμφιβολίες, τύψεις της συνείδησης, χωρίς παρεξηγήσεις και σφάλματα, ζωντανός. Παλλόμενος αιώνια, αιχμηρός, «αδίστακτος» και «σκοτεινός»..Μακριά από πλαστές ανάγκες, ανώριμα «θέλω», ουτοπικές λύσεις και ψεύτικα διλήμματα του μονοθεϊσμού, επιλέγει τον Ζαρατούστρα του, να είναι «καταδικασμένος» σαν το Σίσυφο που παλεύει κόντρα στη μοίρα του.. Επαναστατώντας διαρκώς. Ενάντια σε όλους και όλα. Στόχος της επικείμενης ή επερχόμενης εάν θέλετε, επικράτησης του Υπερανθρώπου θα είναι εξαιτίας της θέλησης των εκλεκτών. Σε πείσμα αυτών που τον «ισοπεδώνουν» με χαρακτηρισμούς όπως του «αναρχικού» ή του «καταστροφέα», ο Νίτσε δυστυχώς για αυτούς, φιλοσοφεί ασταμάτητα, πότε φορώντας μια μάσκα για να υποδυθεί σαν σε αρχαία τραγωδία, υμνώντας το τραγικό στοιχείο, ενώ άλλοτε πετώντας μια μάσκα στην αδιάσπαστη συνέχεια της επανόδου του, μέσω μιας ακόμη μάσκας. Η αιώνια επαναστροφή του ήρωα του-Ζαρατούστρα το όνομα του- τον συνέδεσε με μια απόρριψη όλων των αξιών. Ο Νίτσε δεν είναι μια ακόμη αποσυμπίεση. Είναι ένας αληθινός μύθος. Έχει το θράσος να λεηλατεί ό,τι άρρωστο. «Ό,τι άρρωστο θα αρρωστήσει τελειωτικά και ευεργετικά χάρη στο βάκιλο Νίτσε». Η «μόλυνση» που επιφέρει είναι ευεργεσία. Φέρνει και προαναγγέλει τον θάνατο, καταφάσκει βλέποντας σε αυτόν ένα τέλος όλο ελπίδα. Η σκέψη του είναι διατρητική. Ό,τι ορθώνει είναι αξεπέραστο σε ύψος και σε βάθος. Ό,τι

ορθώνει δεν αντιμετωπίζεται. Και ειδικότερα από ιδεολόγους και πολιτικάντηδες.

Η άλογη λογική του είναι το σύμβολο της σύνθεσης. Μέσω μιας χεγκελιανής τακτικής, διαιρεί, τέμνει ό,τι «παράλληλο» πως υποτίθεται ότι ήταν, υπό το σχήμα- θέση-αντίθεση-σύνθεση. Ο Νίτσε είναι «ανεξέλεγκτος». Ταυτόχρονα συνθέτει το παζλ και με μια τακτική κίνηση το συντρίβει, με μόνο σκοπό να «παίζει» αιώνια. Να διαλύσει μια για πάντα ό,τι σάπιο, προκειμένου να χτίσει ολότελα το νέο, το αληθινό…Δεν επιδιώκει να μιλήσει. Θέλει να πει. «Από τότε που κουράστηκα να ψάχνω, έμαθα να βρίσκω», θα προσθέσει. Η αμφισβήτηση, η σύγκρουση, ο θάνατος, η αναδημιουργία απλώς μερικές από τις μάσκες που χρησιμοποιεί. Η κυκλική ροή είναι η μόνη αλήθεια για τον Νίτσε. Ο ύμνος των «ατέρμονων» ελληνικών κύκλων, η διαδοχή του τραγικού με το ηρωικό στοιχείο είναι αδιάκοπη. Για αυτό και ο Νίτσε δεν απευθύνεται στους φιλήσυχους.. Το σπαθί της σκέψης του δείχνει το μονοπάτι των πολεμιστών. Το μονοπάτι του ιερού αγώνα της πίστης.. Μυχίως στεκόμενος απέναντι στα σύμβολα και τις ανώτερες αξίες. Ο Νίτσε είναι η διαλυτική δύναμη που δεν περιορίζει και δεν περιορίζεται σε κατεστημένα όρια. Είναι ένα εργαλείο που κόβει και από τις δύο μεριές. Το κόψιμο της φλογισμένης συνείδησης του Νίτσε, ο πεσσιμισμός, η κριτική του στην αισιοδοξία είναι το βήμα για την νέα διαλεκτική…Η κατάρα Νίτσε αποτελεί την «ευλογία» της νέας σποράς… Ο Νίτσε δεν πρέσβευε ότι το «η εκμηδένιση του παλιού θα γεννήσει το μέλλον» είναι αυτοσκοπός για παθιασμένη καταστροφή, αλλά ένα ακόμα στάδιο αναδημιουργίας ένα βήμα μέσα σε όλα τα άλλα. Ούτε απεναντίας ότι «το πάθος για καταστροφή είναι ένα δημιουργικό πάθος» αποτελεί την ουσία του νιτσεϊκού «παιχνιδιού». Τα λόγια του θυμίζουν και έτσι πρέπει να ιδωθούν, τα μεγάλα εκείνα λόγια του Κωστή Παλαμά «Ακούστε. Εγώ είμαι ο γκρεμιστής, γιατί είμαι εγώ κι ο χτίστης ο διαλεχτός της άρνησης κι ο ακριβογιός της πίστης…Καβάλα στο νοητάκι μου, δεν τρέμω σας, όποιοι είστε. Γρικάω, βγαίνει από μέσα του μια προσταγή. Γκρεμίστε!». Για το Νίτσε η αισιοδοξία της πρακτικής δράσης, οφείλει να αντικατασταθεί με το φαντασιακό αντιστάθμισμα της πρακτικής, του πραγματικού. Αυτό σημαίνει όρχηση, επαναξιολόγηση εκ του φιλοσοφούντος υποκειμένου. Ο Νίτσε σήμερα είναι ακόμα επίκαιρος και πάντοτε θα είναι, διότι δεν απευθύνθηκαν οι οραματισμοί και οι κρίσεις του σε μια μόνο εποχή. Είναι το ξεπέρασμα των «αμετάβλητων» καταστάσεων μέσω μιας ηρακλείτιας μάσκας που στο μέτωπο γράφει «τα πάντα ρει». Το ειρωνικό στοιχείο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το τραγικό και όντας σε κυκλική επανεκκίνηση, σε επαναξιολόγηση εν προκειμένω, επαναστατεί ακολουθώντας το δρόμο του λαβυρίνθου-ηθελημένα- για να γευτεί το τιτάνιο ταξίδι της θέλησης. «Σημασία δεν έχει ο προορισμός(ο σκοπός), αλλά το ίδιο το ταξίδι. Ακόμα και το μικρότερο βήμα για το ταξίδι αυτό» θα συμπληρώσει ο πολύς Martin Heideger. Ο Νίτσε θέλει εκούσια να περιπλανηθεί- όχι όμως κατά την γνώμη μας ως «ιουδαίος» ή «ξένος» που είναι καταδικασμένοι από την φύση να είναι καταποντισμένοι, ως Αχασβερού- αλλά τουναντίον ως συνειδητός μαχητής, του οποίου ο δυσκολοδιάβατος δρόμος έχει μόνο μια «λύση». Την απόλυτη ΚΑΘΑΡΣΗ. Τον ΚΑΤΑΠΟΝΤΙΣΜΟ των υβριστών. Διαπιστώνει όσον αφορά την κρίση του στα συστήματα των «ανώτερων» και των «κατώτερων» αξιών, ότι στην κατάσταση της ανηλεούς παρακμής, «ο Πιστωτής των βασιλέων» έχει περιέλθει στην κατάσταση του «Βασιλέως της Πίστεως», σε απόλυτη αντιδιαστολή με το πλατωνικό όραμα του ότι, «ή οι φιλόσοφοι πρέπει να ονομασθούν βασιλείς, ή οι βασιλείς να γίνουν φιλόσοφοι».

Ο «Αντίχριστος» βρίσκεται σε απόλυτη συνάφεια με την ιδέα του ευρωπαϊκού μηδενισμού, ως σημεία αναφοράς και ως σημεία εισαγωγής για να ιδωθεί ορθά στα μέτρα της, η ευρωπαϊκή παρακμή σε όλα τα επίπεδα, υπό την κατήφεια που έχουν επιβάλει τα αναδυθέντα κατώτερα ένστικτα. Ο Νίτσε πάντοτε επίκαιρος ως τα τώρα είναι ένας εχθρός της συμβατικότητας. Σε ότι είναι «πραγματικό» βλέπει μόνο μια στιγμή του αληθινού, ενώ κυριαρχεί το μεγαλείο του ψεύτικου, αντιτείνοντας «το ενστικτώδες μίσος εναντίον της πραγματικότητας. συνέπεια εξαιρετικής ικανότητας για πόνο και διέγερση, που δεν θέλει να την «αγγίζουν», γιατί νιώθει πολύ ζωηρά κάθε επαφή». Για το Νίτσε είναι επιβεβλημένος «ένας νέος τρόπος ζωής, όχι μια νέα πίστη», ώστε δικαίως να διατρανώνει την αιώνια ανάγκη κάθε καρποφόρου εποχής για μια «επαναξιολόγηση όλων των αξιών», σε συνάφεια με την καταδίκη από μέρους του Νίτσε, του απάνθρωπου και υποκριτικού χριστιανικού πνεύματος, ως στοιχείου ισοπέδωσης και διαφθοράς του υγειούς ανθρώπου.. Ως πνεύματος συγχύσεως, άρνησης και διαρκούς ενοχοποιήσεως του εαυτού του κάθε ανθρώπου! Ο Νίτσε δεν προσφέρεται για επιτηδεύσεις και διαστρεβλώσεις από τους κάθε λογής καθυστερημένους νοητικά και όχι μόνον, αλλά και τους ρεφορμιστές (δημοκράτες, φιλελεύθερους, ατομικιστές). Η διάσταση του με τον Ριχάρδο Βάγκνερ είναι μια απόδειξη- σύμφωνα πάντοτε με τους υπαινιγμούς του ιδίου του Νίτσε περί αυτού-και βρίσκεται στην απόλυτη σκέψη του για την ποιότητα της δυνάμεως- ως ένα ισχυρό «θέλειν». Ο Νίτσε,

ως ένα «παγόβουνο της νόησης» δεν θα μπορούσε παρά να ξεπερνά τις «χλιαρές» αντιλήψεις όπως φαίνεται στα γραπτά του. Επί παραδείγματι, όταν ο Βάγκνερ θεωρεί ότι «μόνον οι δυνατοί άνθρωποι γνωρίζουν την αγάπη, μόνο η αγάπη κατανοεί την ομορφιά και μόνον η ομορφιά δημιουργεί τέχνη», ο Νίτσε ξεσκεπάζει το υποκριτικό και χριστιανικό περιεχόμενο που έχει δοθεί σε αυτές τις έννοιες δείγμα των καιρών της «ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗΣ», της απατηλής «ΕΙΡΗΝΗΣ» έτσι που να θέλουν τα κατώτερα ζωικά ένστικτα να θεωρηθούν ως τα ανώτερα. Ιδού ο αντεστραμμένος κόσμος ως ένα «αγχιβασίην», ως πρώτο εισαγωγικό στάδιο για να ιδωθεί ο «ευρωπαϊκός μηδενισμός» στις σωστές του διαστάσεις. Η τελική νίκη είναι το απόλυτο ξεπέρασμα της δυαδικότητας που έχει τυραννικά κυριαρχήσει μέσω ηθικοπλαστικών διλημμάτων, όπως «καλό» και «κακό», «ναι» ή «όχι». Ιδού το «πέραν του καλού και του κακού», ιδού «η γέννηση της τραγωδίας». Ιδού ο νιτσεϊκός «α-ηθικισμός», ως η απόλυτη περιφρόνηση των «ηθών», ως απόρριψη όλων των «αξιών», προϊόντων μιας εποχής ανήθικης και ειδικότερα ανίκανης απέναντι σε οποιαδήποτε 'ηθική'. Όταν πάλι ο Βάγκνερ θεωρεί ότι «η αγάπη των αδυνάμων προς αδυνάμους μπορεί να εξωτερικευθεί μόνο ως ηδονικό γαργάλημα. Η αγάπη των αδυνάμων προς τους δυνατούς φανερώνει ταπεινότητα και φόβο. Η αγάπη των δυνατών για τους αδυνάτους είναι απλή συμπόνια και επιείκεια. Μονάχα η αγάπη δυνατού προς δυνατό είναι αληθινή αγάπη, διότι αποτελεί ελεύθερη αφοσίωση προς κάποιον που δεν πρόκειται να μας εξαναγκάσει», ο Νίτσε «υπερπηδά» τον ισχυρισμό ετούτο με έναν κεραυνό ακόλουθης ισχύος: σύμφωνα με τον Νίτσε, τοιουτοτρόπως «προκύπτει το πρόβλημα της δύναμης και της αδυναμίας»: τούτο έχει την έκβαση που δίνει ώθηση στη ζωή εφόσον: «οι αδύνατοι τσακίζονται μόνοι τους», όταν «οι δυνατοί εξοντώνουν εκείνους που δεν τσακίζονται» και όταν «οι πιο δυνατοί υπερπηδούν τις αξίες που κρίνουν». Ενώ εν τέλει όλα αυτά σημαίνουν το πλάσιμο στην «τραγική εποχή». Ο Νίτσε είναι πριν από όλα τέλειος «πλάστης» . Ό,τι περνάει από αυτόν παίρνει μορφή, σχήμα, συγκροτείται και ακολούθως διαλύεται μονομιάς για να επαναμορφοποιηθεί, ώστε να λάβει νέα μορφή, ανώτερη της προηγούμενης. Ο «μηδενιστής» Νίτσε είναι ένας κινούμενος διακαής βατήρας δημιουργικής σκέψης, ενάντια στην μαρξική «γενική νόηση», την αφηρημένη και απούσα νόηση. Ο στοχασμός του είναι κυνικός. Κυνικός άρα απόλυτος και αντίστροφα. «Τα μεγάλα πράγματα απαιτούνε να σωπαίνουμε μπρος τους ή να μιλούμε για αυτά με μεγαλείο: με μεγαλείο, δηλαδή με κυνισμό και με αθωότητα», ενώ προϋποθέτει ότι «μας χρειάζεται πρώτα να περάσουμε το μηδενισμό για να νιώσουμε κατόπι την αληθινή αξία των «αξιών» αυτών στο παρελθόν...Οποιοδήποτε θε'να'ναι το κίνημα τούτο, θα προβάλει μια μέρα η ανάγκη νέων αξιών...».Ο τιτάνας Νίτσε είναι ο ολετήρας της παρακμής που'χει «επικρατήσει». Για αυτόν σημαίνει την επικράτηση του μηδενισμού από όποια οπτική κι αν το δει καθείς. Λογιέται: «Ποιες είναι οι σχέσεις μεταξύ της ομοιαλήθειας, της αγάπης, της δικαιοσύνης και του κόσμου του αληθινού; Δεν υπάρχουν διόλου τέτοιες σχέσεις!», θα πει ακόμα μια φορά. Τι σημαίνει στο βάθος ο «ευρωπαϊκός μηδενισμός»; Ως φυσιολογική- πάντοτε, σύμφωνα με την νιτσεϊκή αντίληψη-κατάσταση, υποδηλώνει: «Ότι οι ανώτερες αξίες ξεπέφτουν». Συνέπεια αυτού η αυτοάρνηση, η μοιρολατρεία, ο κίβδηλος χριστιανικός «λυτρωτής» ως εγγύηση του ολοκληρωτικού ψέματος; «Επακολουθεί η άρνηση, θεωρούμενη σαν εξήγηση της ζωής. Η ζωή θεωρούμενη σαν κάτι που προκύπτει δίχως αξία και που τελειώνει σε αυτοαφανισμό». Ο «καλύτερος» Νίτσε συνειδητοποιεί το συνολικό βάραθρο στο οποίο καταδικάστηκε η ίδια η ανθρωπότητα με την χριστιανοποίηση της.: «με άλλα λόγια ο άνθρωπος επενόησε αυτό το σύνολο για να μπορεί να δίνει σημασία στην ίδια του την αξία», αναφερόμενος στο ψεύτικο σύνολο «αξιών» της κάθε εποχής. Ο α-ηθικισμός του καταπέλτης στα μάτια των ηθικολόγων: «η ηθική ήταν το μεγάλο αντίδοτο εναντίον του πρακτικού και του θεωρητικού μηδενισμού».



Στον μηδενισμό διαβλέπει μια σωτηρία και έναν θάνατο ευεργεσία συγχρόνως: «Ο μηδενισμός είναι ένα σύμπτωμα. Δείχνει πως οι απόκληροι δεν έχουνε πια τίποτε να τους παρηγορεί, πως εξολοθρεύουνε για να εξολοθρευθούν, πως έχοντας αποσπασθεί από την ηθική δεν έχουνε λόγο να «εγκαρτερούν», πως βγαίνουν στο επίπεδο της αντίθετης αρχής και πως θέλουν επίσης κι αυτοί τη δύναμη με το μέρος τους, εξαναγκάζοντας τους δυνατούς να γίνουν δήμιοι τους. Αυτή δα είναι η ευρωπαϊκή μορφή του βουδισμού, η ευεργετική άρνηση, που μέσου αυτής η ζωή ολάκερη έχασε το «νόημα» της.

Ο γρανίτης Νίτσε επιτίθεται στην «καλόπιστη» και «αμόλυντη» εποχή που έχει αναγάγει την οκνηρία σε «ανώτερη» αξία, με όχημα το να θεωρεί πως «ένα τέρας αξίζει πιότερο παρά ένας οχληρός αισθηματολόγος».

Οι βολές του ίδιου δεν έχουν σκοπό απλώς να πετύχουν τον στόχο τους ή ισχνότερα να τον φτάσουν. Οι νιτσεϊκές ριπές σκοπό έχουν να την τέλεια «ευμορφία», την τέλεια καταστροφή, αυτών που οι άνθρωποι έχουν εσφαλμένα, ξεγελασμένοι και προδομένοι από την ψευτιά των ψεύτικων «αξιών» πίστεψαν, επιχειρώντας να υπεκφύγουν την άδικη σύγκρουση-τη μόνην πραγματικότητα ,σε πείσμα της ανιαρής και δολερής «συμβιωτικότητος» που μόνο σε απονεκρωμένες συνειδήσεις μπορεί να έχει «αξία»-με τις αληθινές αξίες, ναι, αυτές της εσχατιάς, του «πέραν», του διατρεγμένου «αξεπέραστου». Ήρθε η ώρα του Ευρωπαίου. Ο Νίτσε έδωσε το σάλπισμα. Ο πύρινος εσώτερος λόγος ώστε να κατακρυμνήσει την δολιότητα του ομιλούντος, αυτού του οποίου η φωνή βγάζει δάκρυα για τους κολασμένους όπου γης, κατ' ουσίαν άναρθρες κραυγές που δεν έχουν πηγή ή ροπή προς την ψυχή. Και σαφώς ο Νίτσε είναι ένας «τυφλός νέο-ομηρικός» της εποχής του. Δεν «βλέπει» γιατί βλέπει πιο μακριά, δεν «ακούει» γιατί ακούει με ένα πιο βαθύ αισθητήριο μακρινό του χαμερπούς και ηττοπαθούς «αφουγκρασμού» της αστικής πλάνης. Ζητωκραυγάζει «νηφάλια» για την «πτώση των έκπτωτων» ηρώων. Βλέπει έναν μοιραίο διωγμό των ηρώων σε κάθε εποχή. Κάθε νίκη για τον Νίτσε είναι μια ακόμη ήττα πριν τη νίκη και κάθε ήττα ένα ακόμα στάδιο πριν τη μεγάλη νίκη. «Γιατί το 'υποκείμενο' είναι το μόνο κάτι πλασματικό, το εγώ. Μιλούν για αυτόν , κατηγορώντας τον εγωισμό όταν αυτός δεν υπάρχει πια». Ο Νίτσε γνωρίζει και έχει συλλάβει τον προσδιορισμό των αξιών. Για αυτό επιλέγει να «επαναπροσδιορίσει» κάθε φορά τις νέες αξίες. «Οι αξίες και οι αλλαγές των αξιών βρίσκονται σε αναλογία με την αύξηση δύναμης εκείνου που προσδιορίζει τις αξίες», θα τονίσει. Κι η παρακμή έχει την χροιά που αρμόζει στον μηδενιστή φιλόσοφο; «ο άνθρωπος μόνος έχει διαφθείρει τον άνθρωπο». Από αυτή την παραδοχή-ως δεδομένη και αυταπόδεικτη-ορμά για τον υπεράνθρωπο ως μόνη δυνατή τελείωση, γνωρίζοντας ότι; «η υπερκόπωση, η περιέργεια και η ευσπλαχνία-ιδού τα μοδέρνα ελαττώματα μας». Ο Νίτσε βαθυστόχαστα στο τραγικό έχει συνείδηση του κοινωνικού θεάτρου και επιλέγει τον φιλόσοφο: το πυρ το εξώτερον, την φωτιά της ελευθερίας, μιας ελευθερίας όχι αυτόκλητης, ούτε ποθητής ως αυτοσκοπό στη ζωή, αλλά ως πορεία και οδηγό για τον υπεράνθρωπο, μιας ελευθερίας μη κερδισμένης, διότι τότε θα έχανε το νόημα της , την γοητεία της. Έτσι αποφαίνεται: «ΟΛΑ ΘΕΑΤΡΙΝΙΣΜΟΙ» .Ο ευρωπαίος μηδενιστής είναι εδώ. «Εκείνο που φτιάχνει μια ηθική, ένα κώδικα είναι το βαθύ ένστικτο. Ο αυτοματισμός μοναχά κάνει μπορετή την τε λειότητα στη ζωή και την εργασία...» Η παράδοση-ως εσώτερη μεταμόρφωση, ως εκλεκτή λατρεία, όντας παραγνωρισμένη και αποδιωγμένη από την μιζέρια των λυπηρών θνητών-αστών, για τον Νίτσε-υπό το βλέμμα του άκαμπτου «κριτή» - έχει την υφή της μηδαμινότητας. Αναφερόμενος στο σημείο αυτό, είναι δεικτικός; «θεωρούν την παράδοση σαν κακό μοιραίο. τη μελετούνε, την αναγνωρίζουν(στη μορφή «κληρονομικότητας») - δεν τη θέλουν όμως καθόλου.

Η «μουσική» του Βάγκνερ για το Νίτσε δεν είναι μουσική. Η νιτσεϊκή μουσική έχει πυρήνα το έθος και την ψυχή. Η αποσύνθεση και ο αυτοματισμός, το μηχανιστικό πνεύμα, δείγματα της «νέας» εποχής. Της οπισθοδρόμησης το ορθότερον. «Η μουσική, η νέα μουσική μήπως ανήκει στη μουσική;», διερωτάται. Μισεί την κωμωδία διότι ευτελίζει το τραγικό. Όλα τα «ιστορικώς ψέματα», μα τα «νέα και αληθινά». Ο σύγχρονος κόσμος διακρίνεται από έναν αμφίβολο χαρακτήρα, ενώ το «αίσθημα αξίας είναι σε καθυστέρηση». Για να πει: «το αίσθημα σαν αίσθημα αξίας δεν είναι στο ύψος του καιρού τούτου». Η πνευματική νωθρότητα, η ακολασία έλκουν την «καταγωγή» τους από τον ψευδοσκεπτικισμό.. Έτσι τα ψυχοκοινωνικά διεγερτικά έχουν τα πρωτεία. Ορθά λοιπόν αντιλαμβάνεται ότι «το κοινωνικό ζήτημα είναι το αποτέλεσμα της παρακμής» Και ιδού το μεγάλο σφάλμα, γέννημα της παρακμής: η «ερμηνεία». Θα ισχυριστεί: «Το σφάλμα στο θεραπευτικό τρόπο; Δεν θέλουνε να πολεμήσουν την εξασθένωση με ένα σύστημα ενδυναμωτικό, αλλά με κάτι σαν δικαιολόγηση και σαν ηθικοποίηση, δηλαδή ερμηνεύοντας..» Το συνολικό πνεύμα της νιτσεϊκής εντροπίας για την αντιστροφή των αξιών βρίσκεται στην τριάδα: ρήξη, συνείδηση, πόλεμος. Η σειρά που θα πάρουν αυτές οι έννοιες στον διαρκή αγώνα «ζωή» ενδέχεται να μην πάρει αυτή την αυστηρή σειρά «προτεραιότητας». Όταν το ερώτημα πλανάται στα νέφελα, εγείροντας και εξεγείροντας σε δράση-τη μόνη ικανή-«πως εκείνοι που είναι οι πιο τελευταίοι έφτασαν στην εξουσία; Πως το ένστικτο του ζώου ανθρώπου βάλθηκε ανάποδα, με το κεφάλι κατά κάτου;..», το μόνο που απομένει είναι ένα «ολέθριο» χτύπημα στα θεμέλια του συστήματος, σαφώς όχι υπό την έννοια της 'επαναστάσεως' των οκνηρών, των μαζανθρώπων, των ταπεινών και των υστερόβουλων, μα στον αντίποδα, την ενσυνείδητη πάλη και τον άσβεστο πόθο των «περιφρονημένων» , των αιώνια «περιθωριακών» – γιατί «δεν τους πίστεψαν ούτε οι θεοί» και τα έβαλαν «με όλους και όλα»- για ΝΕΜΕΣΙ και δίψα για την μαγική στιγμή της ΕΚΔΙΚΗΣΕΩΣ. Προκειμένου η ευτυχία μας να είναι η νέμεσις έναντι των υβριστών και

εκδίκηση μας το πλατύ και ειρωνικό χαμόγελο της «απαισιοδοξίας» της βούλησης και της εγρηγόρσεως. Η τελική έκβαση της αέναης πολεμικής μεταξύ των δυνάμεων της ζωής και του θανάτου, του φωτός και του σκότους, θα αναδειχθεί από εκείνους που έχουν την εξαιρετική διορατικότητα να' ναι πιστοί στην αληθή «αναλήθεια» τω όντι : « η νίκη ανήκει σ' εκείνους που σπέρνουν το χάος δίχως να το φέρουν εντός τους». Η φιλοσοφία πέθανε; Αν ναι, τότε : Ζήτω ο νεκροθάφτης Νίτσε! Αν η φιλοσοφία φυτοζωεί; Τότε ό,τι άρρωστο από τα πριν, να πεθάνει οριστικά! Μόνο τότε θα υπάρξει η οιαδήποτε ελπίδα αναστάσεως. .. Και η μουσική μας θα ψυχαγωγεί τα πάθη τους…στο άπειρον. .Αυτός είναι ο πραγματικός Νίτσε…Ένα βήμα μπροστά.. ένα βήμα μετά το θάνατο… στην αθανασία, εκεί στο «πέραν του καλού και του κακού».Για την υπέρβαση του θανάτου και την ανανέωση.. Η λάμψη.. του «φάρου» ονόματι Νίτσε θα σημαίνει αιώνια…



-ΑΞΙΟΝ ΕΦΕΣΙΟΙΣ ΗΒΗΔΟΝ ΑΠΑΓΞΑΣΘΑΙ ΠΑΣΙ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΑΝΗΒΟΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΚΑΤΑΛΙΠΕΙΝ ΟΙΤΙΝΕΣ ΕΡΜΟΔΩΡΟΝ ΑΝΔΡΑ ΕΩΥΤΩΝ ΟΝΗΣΤΟΝ ΕΞΕΒΑΛΟΝ ΦΑΝΤΕΣ. ΗΜΕΩΝ ΜΗΔΕ ΕΙΣ ΟΝΗΣΤΟΣ ΕΣΤΩ, ΕΙ ΔΕ ΜΗ , ΑΛΛΗ ΤΕ ΚΑΙ ΜΕΤ' ΑΛΛΩΝ

-ΑΡΙΗΦΑΤΟΥΣ ΘΕΟΙ ΤΙΜΩΣΙ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ

-ΠΟΛΥΜΑΘΙΗ ΝΟΟΝ ΟΥ ΔΙΔΑΣΚΕΙ

-ΑΓΑΘΟΝ ΚΑΙ ΚΑΚΟΝ ΕΝ ΚΑΙ ΤΟ ΑΥΤΟ.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ

ΟΙ ΜΟΥΦΤΗΔΕΣ……ΔΙΚΑΖΟΥΝ!

Υπό Ρωμανού

Στις χώρες που επικρατεί ισλαμικό - θεοκρατικό καθεστώς, εφαρμόζεται ο Ιερός Ισλαμικός Νόμος. Βάσει, λοιπόν, του Ιερού Ισλαμικού Νόμου, ερμηνευτής του Ιερού Δικαίου είναι ο **μουφτής**, ενώ ο **καδής** κατέχει τη θέση του προέδρου του μουσουλμανικού ιεροδικείου. Η Ελλάδα είναι, αντιθέτως, κοσμικό κράτος (έστω και εάν οι χολέρες της ελληνικής διανόησης προσπαθούν να μας πείσουν με τα φαιδρά ιδεολογήματά τους περί «ορθόδοξου φονταμενταλισμού» και θεοκρατίας στην Ελλάδα), η πλειοψηφία των κατοίκων της είναι Χριστιανοί Ορθόδοξοι και όταν έχουν οιουδήποτε είδους διαφορές απευθύνονται στα δικαστήρια και όχι στην ενορία τους ή στον Μητροπολίτη τους. Το Σύνταγμά μας, άλλωστε, ορίζει ότι ο πολίτης ασκεί το ατομικό δικαίωμα της έννομης προστασίας στα δικαστήρια, τα οποία συγκροτούνται από τακτικούς δικαστές με τα απαιτούμενα ουσιαστικά και τυπικά προσόντα. Οι δικαστές αποκτούν τα προσόντα αυτά μετά την αποφοίτησή τους από την Νομική Σχολή, έπειτα από την Εθνική Σχολή Δικαστών και την πρακτική τους εξάσκηση στις έδρες των δικαστηρίων (άρθρα 20 παρ.1, 26.παρ.3, 87 παρ.1). Το ατομικό δικαίωμα της παροχής εννόμου προστασίας από δικαστήρια προβλέπεται και κατοχυρώνεται και από το άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), η οποία κυρώθηκε από την χώρα μας το 1974 και έχει υπερνομοθετική ισχύ (άρθρο 28 παρ.1 του Συντάγματος).

Οι δύο διακριτοί ρόλοι του καδή και του μουφτή έχουν καταργηθεί στην Ελλάδα και πλέον μόνον ο μουφτής εκτελεί και χρέη ιεροδίκη. Σήμερα, στην Θράκη λειτουργούν τρία ιεροδικεία (Ξάνθης, Κομοτηνής, Διδυμοτείχου) και οι μουφτήδες διορίζονται με προεδρικό διάταγμα (η εκλεκτή του George, η κυρία Καραχασάν, μολονότι Πομάκα, είχε εισηγηθεί την εκλογή τους, αίτημα σταθερό και διαχρονικό των τουρκοφρόνων, και συστηματικών τρομοκρατών και καταπιεστών των Πομάκων - μουσουλμάνων της Θράκης). Στην αρμοδιότητα των μουφτήδων υπάγονται υποθέσεις οικογενειακού και κληρονομικού δικαίου, οι οποίες ρυθμίζονται ή επιλύονται βάσει του ιερού ισλαμικού νόμου (σαρία). Οι μουφτήδες δεν έχουν νομική παιδεία, δικάζουν στην αραβική γλώσσα και μάλιστα δεν αιτιολογούν ειδικά και εμπεριστατωμένα τις αποφάσεις τους, γεγονός που αντιβαίνει στις επιταγές του Συντάγματος και της δικονομίας (άρθρο 93, παρ.1 του Συντάγματος, άρθρο 305 ΚΠολΔ, άρθρο 139 ΚΠΔ, άρθρο 190 ΚΔΔ). Οι αποφάσεις τους επικυρώνονται από τα ελληνικά δικαστήρια, τα οποία ελέγχουν μόνον την συνταγματικότητα των αποφάσεων αυτών, χωρίς να δικάζουν.

Το λογικό κενό είναι προφανές! Είναι δυνατόν σε ευρωπαϊκή χώρα με κοσμικό καθεστώς να εφαρμόζεται η σαρία, ενώ στην Τουρκία, η οποία διεκδικεί εδάφη επικαλούμενη την δήθεν καταπίεση της μουσουλμανικής μειονότητας και παρά την Συνθήκη της Λωζάνης (1923) και την πραγματικότητα επιμένει να την θεωρεί και να την ονομάζει «τουρκική», εξαιτίας της κυρίαρχης και δολοφονικής για τους διαφωνούντες ιδεολογίας του κεμαλισμού δεν εφαρμόζεται η σαρία; Η δε νομική ανακολουθία καθίσταται προφανέστερη, από την στιγμή που η Ελλάδα ούτε δεσμεύεται ούτε υποχρεούται από κάποια διεθνή συνθήκη - ούτε κάν από την Συνθήκη της Λωζάννης , μετά δηλαδή την Μικρασιατική Καταστροφή - να επιτρέπει σε μουφτήδες να δικάζουν.

Μία λύση που θα μπορούσε να προταθεί για την παύση αυτής της απαράδεκτης κατάστασης



να τεθούν δια παντός οι **εθελοτυφλούντες** και **ρατσιστικά ενεργούντες** απέναντι σε κάθετι **ελληνικό** εκσυγχρονιστές, ανανεωτικοί αριστεροί, διεθνιστές, αντιεξουσιαστές, συνασπιστές, νεοφιλελεύθεροι και το λοιπό κακό συναπάντημα στο περιθώριο της πολιτικής ζωής της χώρας μας. Κάτι τέτοιο παραμένει δυστυχώς ονείρωξη. Η καλύτερη λύση που φαίνεται να απομένει είναι να δοθεί τέλος στην δικαιοδοσία των μουφτήδων με πολιτικό τρόπο και όλοι οι μουσουλμάνοι της Θράκης να απευθύνονται εξ αρχής και απ' ευθείας στα ελληνικά δικαστήρια. Εκτός και εάν το προπεριγραφέν συναπάντημα έχει διαφορετική γνώμη, οπότε για άλλη μία φορά θα καταργούνται στην χώρα μας οι νόμοι και η λογική.

Νέος πατριωτισμός, ίδια αποτελέσματα

υπό Ρωμανού

Η ελληνική πολιτική σκηνή προσφέρεται για νεολογισμούς , οξύμωρα σχήματα και συνθηματολογία κενή νοήματος , που πολλές φορές ουδεμία σχέση έχουν με την πραγματικότητα. Τα τελευταία χρόνια έχουμε απολαύσει τις συνέπειες του εκσυγχρονισμού, την δυναμική του «μεσαίου χώρου» και την αποτελεσματικότητα των «τομών και των μεταρρυθμίσεων». Στην τελευταία προεκλογική περίοδο ακούσαμε να προπαγανδίζεται ο νέος πατριωτισμός. Ελληνικές σημαίες κυμάτιζαν - λιγότερες ή περισσότερες - στις προεκλογικές συγκεντρώσεις όλων των κομμάτων με προηγούμενη κοινοβουλευτική θητεία. Θέλετε η αυξημένη εθνική συνείδηση και ευαισθησία του λαού, θέλετε η ανάγκη εξορκισμού κάποιας αντίστοιχης με την ευρωπαϊκή εμπειρία εκλογικής και πολιτικής ανόδου εθνικού ή εθνικιστικού κόμματος, οι αρχηγοί των κομμάτων μίλησαν για πατριωτισμό και μάλιστα κάποιοι υιοθέτησαν την λέξη «νέος πατριωτισμός», για να προσδώσουν περιεχόμενο προοδευτικό. Άλλοι με τεχνάσματα και λογοπαίγνια προσάρμοσαν τον πατριωτισμό στις ιδεολογικές τους ανάγκες και τους ιστορικούς περιορισμούς τους.

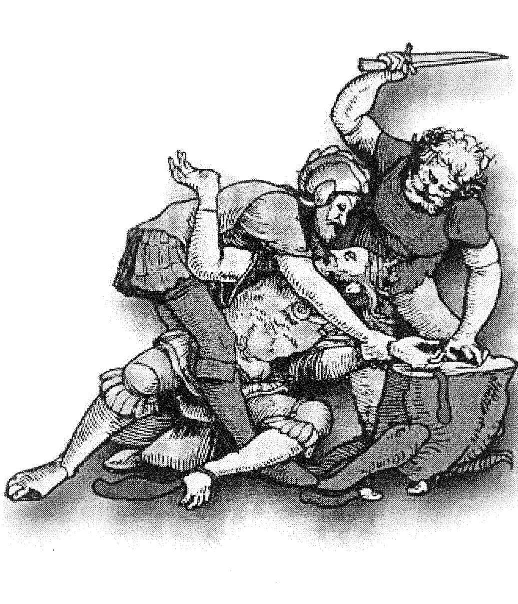
Η εγχώρια δε παγκοσμιοποιητική διανόηση επιστρατεύτηκε, για να προσδώσει το όποιο περιεχόμενο του νέου πατριωτισμού, και δανείστηκε για πολλοστή φορά ξένες ορολογίες και νοήματα, όπως αυτό του συνταγματικού πατριωτισμού, ο οποίος καλλιεργήθηκε στην γεμάτη ενοχές για το παρελθόν της μεταπολεμικής Δυτικής Γερμανίας από τον Habermass, σε ένα δε άρθρο του στον «Ελεύθερο Τύπο» ο κ. Λίποβατς τον θεωρεί ως αντίδοτο στο «φαρμάκι» του εθνικισμού.

Παρατηρήσαμε, λοιπόν, να υιοθετείται μία πρόσκαιρη και σαφώς ήπια «σαρκοζική» τακτική από όλα τα συστημικά κοινοβουλευτικά κόμματα και μία χαλαρή τακτική σε εθνικά και κοινωνικά θέματα, με κύριο το μεταναστευτικό, από κόμμα που διεκδικούσε την είσοδό του στο κοινοβούλιο. Η είσοδος επετεύχθη με ποσοστό, που θα μπορούσε να είναι μεγαλύτερο, εάν αφενός η ρητορεία του προέδρου του ήταν περισσότερο αιχμηρή και καταγγελτική και αφετέρου η επιλογή των υποψηφίων βουλευτών γινόταν με ποιοτικότερα κριτήρια.

Η αλήθεια είναι ότι μέχρι στιγμής δεν έχει εφευρεθεί κάποιος μετρητής πατριωτισμού. Η ειλικρίνεια, όμως, και ορθότητα των πολιτικών εκτιμήσεων κρίνονται από τις πράξεις του καθενός. Πώς μπορούν άραγε να θεωρούνται πατριώτες πολιτικοί που υποστηρίζουν την «συνταγματική ονομασία» των Σκοπίων; Με ποια κριτήρια θα χαρακτηρισθούν πατριώτες διανοούμενοι και δημοσιογράφοι, οι οποίοι γράφουν και υποστηρίζουν βιβλία με συνωστισμούς σε λιμάνια της Μικράς Ασίας;

Η απάντηση που έρχεται αβίαστα στα χείλη νέων και παλαιών πατριωτών - όταν αυτοί, παρά την παλαιότητά τους αλλάζουν άρδην την θέση τους σε κάποια ζητήματα - είναι ο ρεαλισμός. Από πότε, όμως, ο πατριωτισμός συνδυάζεται με τον ρεαλισμό; Ήταν ρεαλιστές ο Λεωνίδας ή ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος; Πόσο ρεαλιστική ήταν η επανάσταση του '21 ; Οι Μακεδονομάχοι σε ποια σχολή ρεαλιστικής πολιτικής κατατάσσονται;

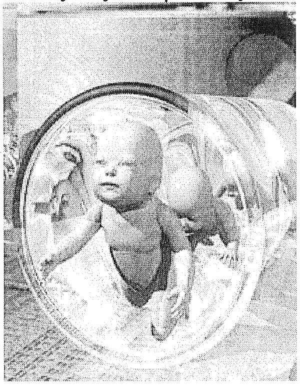
Ας μην μας μπερδεύουν τα ευφυολογήματα και οι νεολογισμοί, διότι τα πράγματα είναι εξ αρχής ξεκάθαρα. Ο νέος πατριωτισμός τίθεται εναντίον του επικίνδυνου εθνικισμού και εξυπηρετεί την Νέα Τάξη – όχι τόσο νέα, όσο θέλουν κάποιοι να πιστεύουμε, είναι γεμάτος υποχωρήσεις χάριν υπαρκτών η θεωρητικών συμμάχων από Δύση ή από Βορρά, υπαγορεύει υπερηφάνεια για ασήμαντες έως και εθνικά επικίνδυνες «κατακτήσεις», όπως η κατοχύρωση των δικαιωμάτων των μεταναστών ή των κοινωνικών και λοιπών μειονοτήτων, ο νέος πατριωτισμός εφευρέθηκε για μια μικρά και έντιμον Ελλάδα σε κοινωνικό και εθνικό επίπεδο. Το δήθεν νέο ξανά στην υπηρεσία του παλαιού.



Οι Ηλίθιοι της Ιστορικής Συνέπειας

Υπό Σάκη Βασιλειάδη

Όλοι ή οι περισσότεροι έχουμε κατά καιρούς βρεθεί να κουβεντιάζουμε με ανθρώπους που τα πιστεύω τους είναι σε πλήρη ταύτιση πολλές φορές ακόμη και με τις πιο παράλογες επιδιώξεις και συνέπειες της Παγκοσμιοποίησης και της Νέας Εποχής που προσπαθούν να επιβάλουν κάποιοι που κινούν τα νήματα. Και τις θέσεις αυτές τις υπερασπίζονται μάλιστα με ιδιαίτερη



ζέση. Και βέβαια η πλειοψηφία αυτών έχει καλές προθέσεις και είναι είτε πλανεμένοι, είτε έχουν βομβαρδιστεί από τον καταιγισμό (παρα)πληροφοριών των προπαγανδιστικών μέσων ή απλά έχουν πεισθεί πως τα πιστεύω τους οφείλουν να κινούνται στα πλαίσια της επιβαλλόμενης «πολιτικής ορθότητας». Καταλαβαίνουμε λοιπόν πως υπάρχουν διάφορες και διαφορετικές κατηγορίες ανθρώπων που υποστηρίζουν αυτό το σύστημα. Φυσικό άλλωστε καθώς οι ατομικές ανθρώπινες προσωπικότητες είναι μοναδικές για αυτό και δεν είναι δυνατή η στερεοτυπική και απόλυτη περιχαράκωση τους σε έναν τύπο χαρακτήρα, ψυχοσύνθεσης και συμπεριφοράς. Όμως υπάρχουν κάποιες βασικές σταθερές σύμφωνα με τις οποίες είναι δυνατό να δοθεί ένας γενικευμένος χαρακτηρισμός σχετικά με χαρακτήρες ή/και συμπεριφορές. Υπό αυτό το πρίσμα λοιπόν ας γίνει μια αναφορά σε μία συγκεκριμένη κατηγορία υποστηρικτών της Παγκόσμιας Νέας Τάξης.

Ο τίτλος του παρόντος και ο χαρακτηρισμός τους ως οι «Ηλίθιοι της Ιστορικής Συνέπειας» δείχνει αρκετά εύστοχος και είναι εμπνευσμένος από τον συγγραφέα και μελετητή Νίκο Βεργίδη. Βέβαια θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν και ως οι «αιώνιοι δούλοι της εξουσίας». Γράφει λοιπόν σχετικά με αυτούς ο Νίκος Βεργίδης στο έργο του «Αδόλφος Χίτλερ και Εθνικοσοσιαλισμός»: «...από τη μια όχθη η ιστορική συνέπεια, απ' την άλλη η ιστορική ασυνέπεια. Οι λειτουργοί της συνέπειας δεν αποτελούν τίποτ' άλλο από άβουλα αντίγραφα αντιγράφων... Κοντολογίς, ένα κράτος που όλες οι βαθμίδες της κοινωνικής του ζωής -Πολιτικές, Καλλιτεχνικές, Πνευματικές κλπ.- κατέχονται από με «Κλωνισμό» λες, παραχθέντα ανθρωποειδή ρομπότ. Μια κοινωνία μ' άλλα λόγια της οποίας, τόσο τις θέσεις κλειδιά, όσο και τους επώνυμους ρόλους -«αντιπολιτευτικούς» και μη- κρατούν διανοητικά ανάπηροι. Δηλαδή οι ηλίθιοι της Ιστορικής Συνέπειας.»

Ο «ηλίθιος της Ιστορικής Συνέπειας», είναι ο ιστορικά συνεπής χαμαιλέοντας που ουσιαστικά δεν πιστεύει σε τίποτα πέρα από το τομάρι του. Στην πραγματικότητα δεν διακατέχεται από καμιά ιδεολογία ή πίστη σε κάποιο ιδανικό αλλά μπορεί και ανάλογα με τις χωροχρονικές συνθήκες να μεταβάλλεται και να υπηρετεί τα πάντα. Επί της Γερμανικής κατοχής της πατρίδας μας θα ήταν καταδότης με κουκούλα ή μαυραγορίτης, στην εθνικοσοσιαλιστική Γερμανία θα ήταν λακές της Γκεστάπο ή κάποιας άλλης υπηρεσίας αστυνόμευσης, στην ΕΣΣΔ θα ήταν ένας αδίστακτος κομισάριος ή λακές πάλι για κάποια υπηρεσία, κ.ο.κ. Σαν φιλοτομαριστής και ενεργώντας πάντοτε ανάλογα με τις κυρίαρχες συνθήκες της εκάστοτε εποχής είναι συνεπέστατος στον ατομικό του ιστορικό ρόλο, αυτόν του σφουγγοκωλάριου που προσπαθεί σε κάθε εποχή να παρουσιάσει τον εαυτό του σαν αντιπρόσωπο των κυριάρχων ιδεών. Ουσιαστικά κενός μέσα στην ματαιοδοξία του και την απέχθεια του για το κοινωνικό και εθνικό του περιβάλλον, ένα άθλιο και φοβισμένο ανθρωπάκι, για αυτό και τα κυρίως του «όπλα» συνήθως όταν αντιπαρατίθεται είναι η αυτοεπίδειξη (κερδίζω πολλά χρήματα, είμαι μορφωμένος κτλ), οι προσβολές επί προσωπικού, οι αφορισμοί και τα λυσσαλέα γαυγίσματα όμοια με αυ-



τά ενός μαντρόσκυλου που υπερασπίζεται την περιουσία του αφεντικού του για να εισπράξει ένα κοκαλάκι να γλύψει και για να διαμείνει σε καλύτερες συνθήκες από ότι τα πρόβατα.

Ποιες είναι οι κοινωνικές και ψυχοπαθολογικές αιτίες οι οποίες δημιουργούν ένα τέτοιο είδος χαρακτήρα, έναν πειθήνιο και εθελούσιο δουλομπάτσο-ιεροεξεταστή της εκάστοτε εξουσίας δεν θα αναλυθούν σε αυτήν εδώ την σύντομη περιγραφή.

Όπως προαναφέρθηκε ο ιστορικός ρόλος που εξασκεί σε κάθε εποχή είναι αυτός του μαντρόσκυλου. Προσπαθεί να διαφυλάξει τις κυρίαρχες ιδέες της εκάστοτε εποχής του, οι οποίες όπως αναφέρει και ο Καρλ Μαρξ δεν είναι τίποτα άλλο παρά μονάχα οι ιδέες της εκάστοτε κυρίαρχης τάξης. Και παρότι είναι κατά βάση δειλός (και δεν θα μπορούσε κι αλλιώς καθότι άβουλος)

όταν νιώθει πως αμφισβητούνται οι ιδέες και η κυριαρχία της τάξης την οποία υπηρετεί, μπορεί να γίνει (ειδικά αν θεωρήσει πως έχει το «πάνω χέρι») σκληρός και αμείλικτος. Επίσης, χαρακτηριστικό του αρκετές φορές είναι η χρησιμοποίηση αφορισμών και δαιμονοποιήσεων που χρησιμεύουν ως συγκινησιακό και όχι μόνο άλλοθι για τον ίδιο και που επιτελούν τον ρόλο του «μπαμπούλα» για όσους τολμήσουν να αμφισβητήσουν τα αφεντικά του. Λέξεις που τις χρησιμοποιεί ως ξόρκια και κατάρες για να χαρακτηρίσει τους όποιους αντιφρονούντες... Εθνικισμός, ρατσισμός, φασισμός, αντιδημοκρατικότητα, τρομοκρατία κτλ είναι κάποιοι από αυτούς τους αφορισμούς- «μπαμπούλες» που χρησιμοποιεί σαν αληθινά τρομοκρατικά και ιδεολογικά όπλα στην προσπάθεια αστυνόμευσης και εξουδετέρωσης όποιων φωνών, σκέψεων και συνειδήσεων θέτουν σε αμφισβήτηση το σύστημα του οποίου είναι λακές και δούλος. Είναι και άγεται, συνειδητά ή ασυνείδητα σαν ένας αληθινός υποτακτικός της εκάστοτε εξουσίας, ευνουχισμένος και αλλοτριωμένος.

Το οξύμωρο είναι πως ενώ δείχνει να είναι ορμώμενος από τον φιλοτομαρισμό του και μόνο, την σχεδόν θρησκευτική λατρεία του «Εγώ» του, στην πραγματικότητα είναι ένας μικρός άνθρωπος που έχει απωλέσει την ψυχή του, έχει χάσει το όσο γινόταν ελεύθερο «Εγώ» του. Μπορούμε, -με κάποια επιφύλαξη πάντα- να υποστηρίξουμε πως κατά κάποιο τρόπο το «Είναι» της εκάστοτε κυρίαρχης τάξης σταδιακά τείνει να αντικαταστήσει το λίγο πολύ υπερφίαλο πρωταρχικό «Εγώ» του.

Αυτοί οι «ηλίθιοι της Ιστορικής Συνέπειας» αποτελούν ένα από τα στηρίγματα της Νέας Παγκόσμιας Εξουσίας. Πάντα αποτελούσαν για όποια εξουσία. Πάντα συνεπείς στον ρόλο τους. Αυτόν του «ροπαλοφόρου» και «κουκουλοφόρου», και μεταφορικά και κυριολεκτικά. Όμως η Ιστορία, οι κοινωνίες, οι πολιτισμοί, εξελίσσονται πάντα μέσω της Ασυνέπειας και της αμφισβήτησης. Πάντα από Αν-Θρώπους ελεύθερους και όχι από υποτακτικούς λακέδες.

Sic Semper Tyrannis!

«Κάθε κοινωνία και κάθε κράτος αποτελούνται από άτομα. Οι αυτόνομες ανθρώπινες υπάρξεις αποτελούν το πρωταρχικό στοιχείο τους. Τι είδους άνθρωποι; Όχι όπως θεωρούνται από τον ατομικισμό, ως άτομα ή ως μαζικοποιημένα άτομα, αλλά ως προσωπικότητες, ως διαφοροποιημένα όντα, καθένα ταλαντούχο σε διαφορετική βαθμίδα, σε διαφορετικό βαθμό ελευθερίας, με διαφορετικό δικαίωμα εντός της κοινωνικής ιεραρχίας βασισμένο στις αξίες της δημιουργίας, της οικοδομήσεως, της υπακοής και της προσταγής. Με τέτοιους ανθρώπους είναι δυνατή η εγκαθίδρυση του αληθινού Κράτους, δηλαδή ενός αντιφιλελεύθερου, αντιδημοκρατικού και οργανικού Κράτους. Η ιδέα πίσω από ένα τέτοιο Κράτος είναι η προτεραιότητα της προσωπικότητας έναντι κάθε αφηρημένης κοινωνικής, πολιτικής ή δικαστικής οντότητας και όχι της προσωπικότητας ως μία ουδέτερη, ισοπεδωμένη πραγματικότητα, ως ένας απλός αριθμός στον κόσμο της ποσότητας και της καθολικής ψηφοφορίας»

«Άνθρωποι ανάμεσα στα ερείπια»,
Ιούλιος Έβολα

Μια ματιά πίσω από το τζάμι - Ο Παγκόσμιος ιθύνων νους: Το κρυφό πρόσωπο της Παγκοσμιοποίησης

Υπό Adrian Salbuchi



Ο Adrian Salbuchi είναι ερευνητής, συγγραφέας και ομιλητής, οικοδεσπότης σε talk show του Μπουένος Άιρες και ιδρυτής του Movimiento por la Segunda República Argentina (Κίνηση για μια δεύτερη Αργεντίνικη Δημοκρατία). Το παρακάτω άρθρο του είναι μία περίληψη των βασικών σημείων που εκτίθενται στο βιβλίο του «Ο εγκέφαλος του Κόσμου: Η σκοτεινή πλευρά της Παγκοσμιοποίησης».

Μετάφραση-επιμέλεια κειμένου: Επαμεινώνδας Παπαλεοντίδης

"Εκείνοι που δεν μαθαίνουν από την Ιστορία είναι καταδικασμένοι να την ξαναζήσουν" - George Santayana

Όπως την βιώνουμε τώρα, η παγκοσμιοποίηση μπορεί να οριστεί ως μια ιδεολογία που προσδιορίζει το κυρίαρχο έθνος κράτος ως σημαντικότερο εχθρό της, βασικά επειδή η κρατική κύρια λειτουργία είναι (ή πρέπει να είναι) να δίνεται προτεραιότητα στο συμφέρον των πολλών – δηλαδή του λαού – απέναντι στο συμφέρον των λίγων. Συνεπώς, οι δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης επιδιώκουν να αποδυναμώσουν, να διαλύσουν και τελικά να καταστρέψουν τα ίδια τα θεμέλια του έθνους- κράτους ως βασικό κοινωνικό θεσμό, προκειμένου να το αντικαταστήσουν με τις νέες υπερεθνικές παγκόσμιες κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές, επενδυτικές και στρατιωτικές διοικητικές δομές. Τέτοιες δομές ανταποκρίνονται στους πολιτικούς στόχους και στα οικονομικά συμφέροντα ενός μικρού αριθμού ιδιαίτερα συγκεντρωτικών και πανίσχυρων ομάδων και οργανώσεων που καθοδηγούν και κατευθύνουν σήμερα τη διαδικασία παγκοσμιοποίησης σε μια πολύ συγκεκριμένη κατεύθυνση.

Αυτές οι ομάδες εξουσίας αποτελούνται από ιδιωτικά συμφέροντα που έχουν καταφέρει να πετύχουν κάτι που είναι πρωτοφανές σε όλη την ανθρώπινη ιστορία, και που περιγράφουμε ως ιδιωτικοποίηση της εξουσίας σε μια παγκόσμια κλίμακα.

"Η Παγκοσμιοποίηση" είναι πραγματικά μια υποκριτικά συγκρατημένη περιγραφή ή ένας ευφημισμός αυτού που πρώην Πρόεδροι των ΗΠΑ όπως ο Wilson, ο Franklin Roosevelt, ο Harry Truman και ο George Bush - κάθε ένας τους σε διαφορετικούς χρόνους στη σύγχρονη ιστορία - περιέγραψαν ως "Νέα Παγκόσμια Τάξη". Μια Νέα Παγκόσμια Τάξη! Ξεκάθαρα, όταν ο πρώην πρόεδρος George Bush Sr. χρησιμοποίησε απροκάλυπτα αυτόν τον όρο στις 11 Σεπτεμβρίου 1991, η καθεστηκυία τάξη κινήθηκε γρήγορα για να εξασφαλίσει ότι δεν θα έπρεπε συνήθως να χρησιμοποιείται, και αντί αυτού έπλασε την περισσότερο ουδέτερη και φαινομενικά πιο ανώδυνη στο άκουσμα, ιδέα "της Παγκοσμιοποίησης" που, εντούτοις, σήμερα ακόμα έχει μια κύρια έννοια: ΗΠΑ- Ηνωμένο Βασίλειο-Ισραήλ. Ιμπεριαλισμός σε μια πλανητική κλίμακα που καλύπτει τα πάντα. Αυτό, τουλάχιστον, είναι το πώς ένας αυξανόμενος αριθμός ανθρώπων στην Αργεντινή και στην περιοχή μας βλέπει τα πράγματα σήμερα.

Ποιοι είναι αυτοί; Τι θέλουν;

Η διαδικασία που έχουμε περιγράψει δεν είναι σε καμία περίπτωση ανώνυμη – και ακόμα λιγότερο μυστική - επειδή οι ομάδες εξουσίας που προωθούν και που κατευθύνουν τη Νέα Παγκόσμια Τάξη το πράττουν αυτό δημοσίως: π.χ. πολυεθνικές εταιρίες, η παγκόσμια οικονομική υποδομή(που περιλαμβάνει τις τράπεζες, τα επενδυτικά κεφάλαια, τα ανταλλαγματικά αποθέματα και τους χειριστές των αγορών προϊόντων), μονοπώλια πολυμέσων, ενώσεις σημαντικών πανεπιστημίων, διεθνείς πολύπλευροι οργανισμοί (όπως η Παγκόσμια Τράπεζα, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Τράπεζα για την Διεθνή Αμερικανική Ανάπτυξη, η Τράπεζα Διεθνών Διευθετήσεων/BIS, τα Ηνωμένα Έθνη και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου) και κυριότερα, θέσεις-κλειδιά σε κυβερνήσεις στις Ηνωμένες Πολιτείες, στο Ισραήλ, στο Ηνωμένο Βασίλειο και σε άλλα βιομηχανικά αναπτυγμένα έθνη. Οπότε, σίγουρα δεν έχουμε κάτι που μπορεί να ερμηνευθεί απλά σαν μια "θεωρία συνωμοσίας".

Αυτό που έχουμε είναι οι εσώτερες παγίδες και η λογική πίσω από τον τρόπο με τον οποίο η Εξουσία χτίζεται και ρυθμίζεται. Αυτό που δεν είναι αμέσως ορατό είναι το γεγονός ότι όλοι αυτοί οι φορείς που είναι μέρος ενός "κινητήριου τροχού Παγκόσμιας Εξουσίας"

έχουν ένα πράγμα από κοινού: οι βασικοί διευθυντές τους, οι χρηματοδότες, οι τραπεζίτες, οι κυβερνητικοί ανώτεροι υπάλληλοι, οι ακαδημαϊκοί, οι σχεδιαστές στρατηγικών, οι μέτοχοι και άλλοι θεμελιώδεις φορείς όλοι ανήκουν στο ίδιο δίκτυο δεξαμενών σκέψης (think-tanks) και lobby πιέσεων. Αυτό το δίκτυο διαμορφώνει από κοινού το κέντρο που καθοδηγεί τον τροχό της παγκόσμιας εξουσίας στην παρούσα καταστρεπτική πορεία του.

Μεταξύ αυτών τα βασικών δεξαμενών σκέψεως (think-tanks) – που θα πρέπει πραγματικά να περιγραφούν ως κέντρα γεωπολιτικού προγραμματισμού -, ο ρόλος του Συμβουλίου για τις Εξωτερικές Σχέσεις (CFR), της Τριμερούς Επιτροπής (TC), του Βασιλικού Ιδρύματος Διεθνών Υποθέσεων (RIIA), του ιδρύματος Brookings, του ομίλου RAND, του Αμερικανικού Ινστιτούτου Επιχειρήσεων (AEI), της Αμερικανικής Ισραηλινής Επιτροπής Πολιτικής Δράσης (AIPAC), και του κέντρου Στρατηγικών και Διεθνών Μελετών (CSIS), μεταξύ των άλλων, είναι τεράστιας σπουδαιότητας.

Μια ιστορική αναδρομή

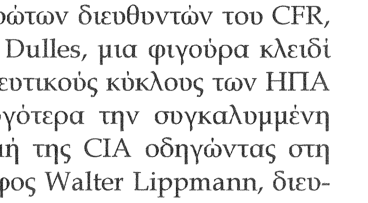
Για να κατανοήσει επαρκώς κάποιος τον σύγχρονο κόσμο, θα πρέπει να κοιτάξει πίσω στον κόσμο του χθες, προκειμένου να δει πως περίπου επήλθε όλη αυτή η κατάσταση. Ήταν πίσω στο 1919 όταν μια μικρή ομάδα σημαντικών και με επιρροή τραπεζιτών, δικηγόρων, πολιτικών και ακαδημαϊκών - που συμμετείχαν στις διαπραγματεύσεις ειρήνης του Παρισιού μεταξύ των νικηφόρων Συμμάχων και των συντριμμένων Κεντρικών Δυνάμεων ακριβώς μετά από τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο- συναντήθηκε στο παρισινό ξενοδοχείο Majestic και κατέληξε σε μια υπερβατική συμφωνία: Αποφασίσανε να δημιουργήσουν ένα δίκτυο από «δεξαμενές σκέψης» -κατά κάποιο τρόπο μια κλειστή λέσχη ή στοάαπό όπου θα σχεδίαζαν το είδος της «Νέας Παγκόσμιας Τάξης» που καταλλήλως θα εξέταζε και θα προσάρμοζε τα αυτοκρατορικά παγκόσμια ενδιαφέροντα και στόχους της Αγγλοαμερικάνικης συμμαχίας.

Στο Λονδίνο αυτή η «δεξαμενή σκέψης» θα έπαιρνε το όνομα του Βασιλικού Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων (RIIA- Royal Institute of International Affairs), ενώ στις ΗΠΑ θα γίνει γνωστή ως Συμβούλιο για τις Εξωτερικές Σχέσεις (CFR-Council on Foreign Relations-το οποίο χάρη συντομίας θα αναφέρεται από εδώ και πέρα στο κείμενο απλά με τα αρχικά του) με έδρα τη Νέα Υόρκη. Και οι δύο οργανώσεις είχαν την αλάνθαστη σφραγίδα της κοινωνικής στρατηγικής της βαθμιαίας επιβολής μιας σοσιαλιστικής (δηλ. τυπικά «δημοκρατικής» αλλά στη πραγματικότητα ολοένα και πιο αυταρχικής) πολιτικής τάξης ως μέσο μαζικού ελέγχου του πληθυσμού.

Εκείνη την εποχή, αυτό προωθούταν από τέτοια μασονικά μέτωπα όπως η Φαβιανή Κοινωνία(Fabian Society) που χρηματοδοτούταν από την Ομάδα της Στρογγυλής Τραπέζης, η οποία με τη σειρά της είχε δημιουργηθεί, ελεγχόταν και χρηματοδοτούταν από το Νοτιοαφρικανό μεγιστάνα Cecil Rhodes, τη διεθνή οικονομική δυναστεία των Rotschilds, από διάφορες μασονικές στοές «αρχαίου τελετουργικού» που έδρευαν στο Ηνωμένο Βασίλειο, και από το Βασιλικό Στέμμα.

Το CFR αρχικά υποστηρίχτηκε από τις πλουσιότερες, ισχυρότερες και με την μεγαλύτερη επιρροή οικογένειες των ΗΠΑ, όπως οι Rockfeller, Mellon, Hariman, Morgan, Schiff, Kahn, Warburg, Loeb και Carnegie (οι τελευταίοι, ειδικότερα, μέσω της οργάνωσης-βιτρίνα που ίδρυσαν το 1910: του Carnegie Endowment for International Peace - Χρηματοδοτικός Οργανισμός Carnegie για τη Διεθνή Ειρήνη).

Προκειμένου να εκφραστεί και να διαδοθεί έτσι η επιρροή του ανάμεσα στους κύκλους των ελίτ, ένα από τα πρώτα μέτρα του CFR συνίστατο στην έκδοση του δικού του εντύπου το οποίο ακόμα παραμένει το πρώτο φερέφωνο παγκοσμίως στην γεωπολιτική και στην πολιτική επιστήμη: το Foreign Affairs (Εξωτερικές Υποθέσεις). Μεταξύ των πρώτων διευθυντών του CFR, ήταν ο Allan Welsh Dulles, μια φιγούρα κλειδί στους αντικατασκοπευτικούς κύκλους των ΗΠΑ που θα παγίωνε αργότερα την συγκαλυμμένη κατασκοπευτική δομή της CIA οδηγώντας στη NSA, ο δημοσιογράφος Walter Lippmann, διευθυντής και ιδρυτής του New Republic, μια πλειάδα από τη δικηγορική μεγαλοεταιρία J.P. Morgan, οι τραπεζίτες Otto H. Kahn, και Paul Moritz Warburg[1], ο οποίος ήταν ένας πλούσιος εμιγκρές από τη Γερμανία που μετανάστευσε στις ΗΠΑ και το 1913 σχεδίασε και προώθησε τη νομοθεσία που οδήγησε στη δημιουργία της Federal Reserve Bank – η βασικότερη ιδιωτική κεντρική τράπεζα των ΗΠΑ η οποία από τότε ελέγχει την χρηματοοικονομική διάρθρωση των Ηνωμένων Πολιτειών (και μέσω αυτής, και ένα διόλου ευκαταφρόνητου μέρους όλου του κόσμου). Όταν το 1945 έληξε ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος, η Federal Reserve Bank συμπληρώθηκε από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Παγκόσμια Τράπεζα, και τα δύο είχαν ήδη εξεταστεί, σχεδιαστεί και προγραμματιστεί από τους αρμόδιους



του CFR στη διάσκεψη του Bretton Woods το 1944.

Ένα άλλο μέλος του CFR και ένας από τους πρώτους διευθυντές του, ήταν ο Γεωγράφος και πρόεδρος της Αμερικανικής Γεωγραφικής Εταιρίας, Isaiah Bowman, ο οποίος το 1919 θα είναι ο επικεφαλής των ειδικών για τον επανασχεδιασμό του χάρτη της Κεντρικής Ευρώπης μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, αναγγέλλοντας έτσι μια περίοδο σοβαρών αναταραχών στην Ευρώπη οι οποίες ουσιαστικά θα οδηγήσουν στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο το 1939. Ήταν οι δικηγόροι του CFR Owen D. Young (πρόεδρος της General Electric) και Charles Dawes (ένας κορυφαίος δικηγόρος της τράπεζας JP Morgan), που στη δεκαετία του '20 σχεδίασαν και προώθησαν την «αναχρηματοδότηση του χρέους» για το χρέος των πολεμικών επανορθώσεων που είχε επιβληθεί στη Γερμανία από τη Συνθήκη των Βερσαλλιών. Ήταν κορυφαία διευθυντικά στελέχη της Federal Reserve Bank και μέλη του CFR που θα δημιουργούσαν τις νομισματικές στρεβλώσεις που θα οδηγήσουν στην οικονομική κρίση του 1929 και στο συνακόλουθο Κραχ. Ήταν διευθυντικά στελέχη του CFR που με όχημα τα πανίσχυρα μέσα που είχαν υπό τον έλεγχο τους όπως τα ραδιοφωνικά δίκτυα NBC, ABC και CBS και τις εφημερίδες όπως η Washington Post, η Wall Street Journal, η Chicago Tribune και η New York Times, θα πείσουν και θα πιέσουν την κοινή γνώμη να σπάσει ο απομονωτισμός και η ουδετερότητα των Ηνωμένων Πολιτειών και να σύρουν αυτό το έθνος σε έναν ακόμη Ευρωπαϊκό πόλεμο το 1939, κάτι που επιδίωκαν ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του '30.

Ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος

Από την έναρξη αυτού του τρομερού εμφυλίου Ευρωπαϊκού πολέμου στον οποίο οι Ηνωμένες Πολιτείες τυπικά θα λάβουν μέρος μονάχα μετά το 1941, τα μέλη του CFR δημιουργούν την Ομάδα Μελετών Πολέμου και Ειρήνης (War and Peace Studies Group) η οποία κυριολεκτικά έγινε μέρος του Υπουργείου Εξωτερικών και σχεδίασε τις σημαντικότερες εξωτερικές πολιτικές απέναντι στη Γερμανία, στην Ιταλία, στην Ιαπωνία και στους συμμάχους τους. Αργότερα ξεκίνησαν να σχεδιάζουν μια μεταπολεμική άλλη «Νέα Παγκόσμια Τάξη» ύστερα από την πια διαφαινόμενη νίκη των Συμμάχων. Σύμφωνα μ' αυτό, το CFR σχεδίασε και προώθησε τη δημιουργία των Ηνωμένων Εθνών για να διαχειριστεί την παγκόσμια πολιτική και την ηγεμονία των ΗΠΑ στην πυρηνική εποχή, όπως για τον ίδιο σκοπό είχε σχεδιάσει και προωθήσει οικονομικές αντιπροσωπείες-κλειδιά όπως το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η Παγκόσμια Τράπεζα μέσω μελών του όπως οι Alger Hiss, John J.McCloy, Averell Harriman, Harry Dexter White, Henry Kissinger και πολλοί άλλοι.

Μόλις τελείωσε ο πόλεμος, ο Αμερικανός πρόεδρος Harry Truman θα καθόριζε το εκτεταμένο δόγμα της εθνικής ασφάλειας το οποίο ήταν βασισμένο στο δόγμα της «συγκράτησης» του Σοβιετικού επεκτατισμού και προτάθηκε από ένα ακόμη μέλος του CFR, ο οποίος εκείνη την εποχή ήταν πρεσβευτής των ΗΠΑ στην Μόσχα: ο George Kennan[2], ο οποίος περίγραψε τις ιδέες του σε ένα σημαντικό και φημισμένο άρθρο του Υπουργείου Εξωτερικών το 1947 το οποίο υπέγραψε με το ψευδώνυμο «Χ». Παρομοίως, το λεγόμενο «Σχέδιο Marshall» που παρουσιάστηκε στον κόσμο από τον Αμερικάνο στρατηγό George C. Marshall, στην πραγματικότητα ήταν σχεδιασμένο από μια ομάδα εργασίας του CFR και υλοποιήθηκε από τον W. Averell Harriman[3].

Δομές εξουσίας της Ελίτ

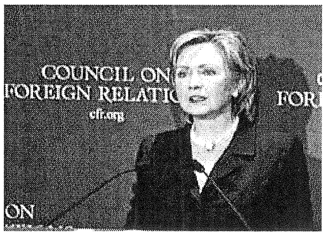
Αν και είναι ελάχιστα γνωστό στην κοινή γνώμη, το CFR είναι πολύ ισχυρό και έχει αυξήσει την επιρροή του, το γόητρο του και το εύρος των δραστηριοτήτων του. Σε τέτοιο βαθμό, ώστε σήμερα μπορούμε να πούμε χωρίς καμιά αμφιβολία πως λειτουργεί σαν ο «Παγκόσμιος Ιθύνων Νούς», κατευθύνοντας αθόρυβα την πορεία πολλών σύνθετων και ιδιαίτερα ευμετάβλητων κοινωνικών, πολιτικών, χρηματοδοτικών, στρατιωτικών και οικονομικών διαδικασιών σε ολόκληρο τον κόσμο. Δεν υπάρχουν λαοί, περιοχές ή πτυχές την ανθρώπινης ζωής που να έχουν μείνει ανεπηρέαστα από το CFR - είτε το αντιλαμβανόμαστε αυτό ή όχι - και το ίδιο το γεγονός πως έχει δείξει ικανό να παραμένει στο «παρασκήνιο» καθιστά το CFR εξαιρετικά ισχυρό και αόριστο, ακόμη και ανάμεσα στην Αμερικανική κοινή γνώμη.

Σήμερα, το CFR είναι μια διακριτική οργάνωση που καταμετράει μεταξύ των περισσότερο από 4.500 μελών του, τις καλύτερες, ικανότερες και μεγαλύτερες διάνοιες, που λειτουργούν σε συνδυασμό με πανίσχυρους ιδιώτες με μεγάλη επιρροή στα αντίστοιχα επαγγέλματα τους, σε εταιρίες, ιδρύματα, κυβερνητικές θέσεις και κοινωνικά περιβάλλοντα. Κατ' αυτό τον τρόπο, το CFR συγκεντρώνει τα κορυφαία εταιρικά στελέχη από χρηματοοικονομικά ιδρύματα, από βιομηχανικούς γίγαντες, από μέσα μαζικής ενημέρωσης, από ερευνητικές οργανώσεις, ακαδημαϊκούς, υψηλόβαθμους στρατιωτικούς, κυβερνητικούς ηγέτες, πανεπιστημιακούς κοσμήτορες, ηγέτες συνδικάτων και ερευνητές κέντρων

μελετών. Οι θεμελιώδεις στόχοι τους συνίστανται στον προσδιορισμό και στην αξιολόγηση ενός ευρέος φάσματος πολιτικών, οικονομικών, χρηματοδοτικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και στρατιωτικών παραγόντων εκτεινόμενοι σε κάθε πτυχή που γίνεται να διανοηθεί της δημόσιας και της ιδιωτικής ζωής στις Ηνωμένες Πολιτείες, στους βασικούς συμμάχους τους και στον υπόλοιπο τον κόσμο. Σήμερα, χάρη στην τεράστια δύναμη που ασκούν οι ΗΠΑ, το εύρος των δραστηριοτήτων του CFR κυριολεκτικά εκτείνεται σε ολόκληρο τον πλανήτη.

Οι έρευνες του διεξάγονται από διαφορετικές δυνάμεις και ομάδες μελέτης οι οποίες εντοπίζουν τις Ευκαιρίες και τις Απειλές, αξιολογούν τα Πλεονεκτήματα και τις Αδυναμίες, και σχεδιάζουν εκτεταμένες και μακροχρόνιες στρατηγικές προς προώθηση των ενδιαφερόντων τους παγκοσμίως, το καθένα με τα αντίστοιχα τακτικά και επιχειρησιακά σχέδια τους. Μολονότι τέτοιου είδους και έντασης εκτεταμένοι σχεδιασμοί λαμβάνουν χώρα εντός του CFR, το κλειδί για να κατανοηθεί η τεράστια επιτυχία του έγκειται στο γεγονός ότι το CFR αυτό καθ' αυτό ποτέ πραγματικά δεν κάνει κάτι με το δικό του όνομα. Αντιθέτως, είναι τα μεμονωμένα μέλη του που το πράττουν. Και το κάνουν αυτό από τις επίσημες θέσεις τους ως πρόεδροι, στελέχη και διευθυντές πολυεθνικών, πιστωτικών οργανισμών, διεθνών πολυπραγμόνων οργανισμών, μέσων μαζικής ενημέρωσης, και από θέσεις κλειδιά σε κυβερνήσεις, πανεπιστήμια, ένοπλες δυνάμεις και συνδικάτα, μη επικαλούμενοι ή αναφερόμενοι ποτέ στο CFR ως κύρια έδρα τους σχεδιασμού και συντονισμού[4].

Πράγματι, σήμερα μπορούμε να βρούμε μέλη του CFR σε πολλές ισχυρές και καθοριστικές θέσεις. Για να ονομάσουμε και μερικούς, ανάμεσα στα περισσότερο από 4.500 μέλη του CFR, βρίσκουμε τους David Rockfeller, Henry Kissinger, Bill Clinton, Zbigniev Brzezinski, Samuel Huntington, Francis Fukuyama, Paul Wolfowitz, Colin Powell, Condoleeza Rice, Richard Perle, Robert Gates, James Baker III, Stephen Hadley, Douglas Feith, L. Paul Bremer III, John Bolton, John Negroponte, George Soros, Stephen Breyer (ανώτατος δικαστικός), Lawrence A. Tisch (διευθύνων σύμβουλος του CBS), Jack Welsh (διευθύνων σύμβουλος της General Electric), Thomas Johnson (διευθύνων σύμβουλος του CNN), Katherine Graham (πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Washington Post, του Newsweek και της International Herald Tribune- σήμερα στη θέση της συνεχίζει ο γιος της), Richard Cheney, George H.W. Bush, Samuel Berger (σύμβουλος εθνικής ασφάλειας του πρώην προέδρου Clinton), John M. Deutsch, George Tenet, Alan Greenspan, Benjamin Shalom Bernanke, James D. Wolfenshon (πρόεδρος της Παγκόσμιας Τράπεζας), Paul Volcker, Mike Wal lace, Barbara Walters, Wolf Blitzer, John Reed, William Rhodes, Stanford Weill, Stanley Fischer, Jeffrey Sachs, Lester Thurow, Robert E. Rubin, Alexander Haig, Richard Holbrooke, Louis V. Gerstner (διευθύνων σύμβουλος της IBM), George J. Mitchell, Newt Gingrich, Brent Scowcroft, Kenneth Lay, ανάμεσα σε πολλούς, πολλούς άλλους.



Στον επιχειρηματικό κόσμο, όλες οι κορυφαίες 500 επιχειρήσεις που αναφέρονται στο Fortune, έχουν ανώτερα διευθυντικά στελέχη που είναι μέλη του CFR. Αυτές οι εταιρίες έχουν μαζί αγοραστική αξία σχεδόν ισοδύναμη με το διπλάσιο του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος των ΗΠΑ και συγκεντρώνουν σε αυτή την χώρα το καλύτερο μέρος του πλούτου και της εξουσίας, ελέγχοντας τους σημαντικότερους πόρους και τις τεχνολογίες παγκοσμίως. Όλες μαζί, απασχολούν πάνω από 25 εκατομμύρια ανθρώπους μονάχα στις Ηνωμένες Πολιτείες και υπολογίζεται πως κατέχουν το 80% του ΑΕΠ των ΗΠΑ. Εν ολίγοις, ασκούν γιγαντιαία εξουσία και επιρροή επάνω στις Ηνωμένες Πολιτείες αλλά και πέρα από αυτές.

Βρίσκουμε λοιπόν εδώ, το που βασίζεται η τεράστια δύναμη και αποτελεσματικότητα του CFR: οι αποφάσεις και τα σχέδια του συντάσσονται και λαμβάνονται σε κλειστές συναντήσεις, ομάδες μελέτης, συνέδρια. Αλλά όταν έρχεται η ώρα να εκτελεστούν αυτά τα σχέδια, τότε πραγματοποιούνται από τα διαφορετικά μέλη του, το καθένα από την επίσημη θέση του/της σε διαφορετικές ισχυρές οργανώσεις, και δημόσιες και ιδιωτικές. Και είναι πράγματι πανίσχυρες και οι θέσεις τους και οι οργανώσεις στις οποίες ανήκουν!

Αν, για παράδειγμα, ένα σχέδιο έχει συνταχθεί και έχει συμφωνηθεί σχετικά με το πώς η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και του χρηματοπιστωτικού συστήματος πρόκειται να εξελιχθεί, ή ποιες χώρες θα απολαύσουν την ειρήνη και την ευημερία και ποιες πρόκειται να ισοπεδωθούν από πόλεμο, εισβολή και πείνα, τότε η συντονισμένη δράση προσωπικοτήτων όπως ο πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών, οι γραμματείς του του κράτους, της άμυνας, του εμπορίου και των αποθεμάτων, τα διευθυντικά στελέχη της CIA, της NSA, του FBI, οι σημαντικότεροι διεθνείς τραπεζίτες και επενδυτές, οι διευθύνοντες

σύμβουλοι των 500 κορυφαίων επιχειρήσεων, οι ιδιοκτήτες των μέσων ενημέρωσης, δημοσιογράφοι και αρθρογράφοι, στρατιωτικοί και ακαδημαϊκοί οι προϊστάμενοι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Παγκόσμιας Τράπεζας και του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, συγκεντρώνονται όλοι την κατάλληλη στιγμή, με την σωστή σειρά και επάνω σε μια πλειάδα συγκεκριμένων θεμάτων. Κατ' αυτό τον τρόπο, είναι σε θέση να συντονίσουν συγκεκριμένη, αποτελεσματική και σχεδόν ακατανίκητη δράση, οποτεδήποτε και οπουδήποτε.

Έτσι έχει λειτουργήσει για περισσότερο από ογδόντα έτη.

Πραγματική Εξουσία και Τυπική Εξουσία

Προκειμένου να κατανοήσουμε πως στ' αλήθεια λειτουργεί ο κόσμος, πρέπει πρώτα να κατανοήσουμε τη διαφορά που υπάρχει μεταξύ Τυπικής Επίσημης Εξουσίας και Πραγματικής Εξουσίας. Αυτά που διαδίδουν καθημερινά τα ΜΜΕ σαν πρωτεύοντες δημόσιες ειδήσεις στις τηλεοράσεις, στα ραδιόφωνα και στον τύπο, είναι βασικά τα συγκεκριμένα και ορατά αποτελέσματα των ενεργειών που λαμβάνονται από τις επίσημες δομές εξουσίας, ειδικότερα των εθνικών κυβερνήσεων και των τεχνολογικών, οικονομικών και εταιρικών σχηματισμών. Εντούτοις, οι πραγματικοί μοχλοί εξουσίας που ουσιαστικά κινούν τα νήματα, είναι πολύ λιγότερο ορατοί. Είναι αυτοί που σχεδιάζουν το τι θα συμβεί στον κόσμο, που και πως θα συμβεί, και ποιοι θα το φέρουν εις πέρας.

Η Επίσημη Εξουσία λειτουργεί βραχυπρόθεσμα και με υψηλό δημόσιο προφίλ. Η Πραγματική Εξουσία λειτουργεί μέσα από μια μακροπρόθεσμη ατζέντα και δεν έχει σχεδόν καθόλου δημόσιο προφίλ. Σήμερα, η Επίσημη Εξουσία είναι τις περισσότερες φορές δημόσια – η Πραγματική Εξουσία λειτουργεί αποκλειστικά στη σφαίρα του ιδιωτικού.

Αυτό αντανακλάται και στο γεγονός ότι τα θεσμικά όργανα του Έθνους-Κράτους (ο πρωταρχικός επίσημος και δημόσιος φορέας εξουσίας) έχουν γίνει υποδεέστερα από τα ιδιωτικά συμφέροντα.

Δεδομένου ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες σήμερα είναι η μοναδική υπερδύναμη, είναι λογικό να συναχθεί το συμπέρασμα πως αυτή η παγκόσμια δομή εξουσίας – γιατί αυτό είναι στην πραγματικότητα – προσωρινά διαχειρίζεται την αληθινή Παγκόσμια Κυβέρνηση από τα εδάφη και τις πολιτικές και οικονομικές δομές των Ηνωμένων Πολιτειών. Αυτό, όμως, σε καμία περίπτωση δεν σημαίνει ότι η πλειοψηφία του λαού των ΗΠΑ αναγκαστικά αποτελεί μέρος αυτού του καθεστώτος πραγμάτων, πόσο μάλλον ότι ο λαός των ΗΠΑ είναι «εχθρός» οποιονδήποτε άλλων λαών (σπανίως είναι οι άνθρωποι οποιασδήποτε χώρας ο «εχθρός». Αντιθέτως, είναι οι καθιερωμένες λίτ που γίνονται εχθρικές μέσω της υπερβολικής συγκέντρωσης εξουσίας).

Μιλάμε λοιπόν για ομάδες εξουσίας που λειτουργούν εντός των Ηνωμένων Πολιτειών (όπως επίσης κάνουν και μέσα από το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία, την Ιαπωνία, το Ισραήλ, και μέσω των τοπικών αντιπροσώπων τους, ακόμη και σε χώρες όπως η Ισπανία, η Αργεντινή, η Βραζιλία και η Κορέα), αλλά αυτό δεν ταυτίζεται αναγκαστικά με τον λαό των Ηνωμένων Πολιτειών.

Για να κατανοηθεί καλύτερα η αληθινή φύση των Ηνωμένων Πολιτειών – ιδιαίτερα σε ότι αφορά την εξωτερική πολιτική τους – καλό θα ήταν να ληφθεί υπόψη πως η Αμερικανική Διοίκηση – Administration όπως εύστοχα αποκαλούν την κυβέρνηση τους – δηλαδή, την Τυπική Επίσημη Εξουσία – έχει την έδρα της στην Washington DC. Εντούτοις, οι αληθινές δομές εξουσίας κυρίως εδρεύουν στην πόλη της Νέας Υόρκης και σε μερικές πολιτείες της Νέας Αγγλίας. Με άλλα λόγια, η διοίκηση των Ηνωμένων Πολιτειών πορεύεται από την Washington DC, ενώ η χώρα στην πραγματικότητα κυβερνάται από την πόλη της Νέας Υόρκης.

Όταν κατανοηθεί αυτό, τότε αυτομάτως και πολλά άλλα πράγματα μπαίνουν στη θέση τους. Επιπλέον, το αληθινό κέντρο εξουσίας του κόσμου δεν βρίσκεται στη Νέα Υόρκη αλλά, το πιθανότερο, στο Λονδίνο... Η κατανόηση αυτής της σύνθετης και λεπτής διαδικασίας αυτόματα προλαμβάνει σαν λάθος την όποιο απλουστευμένη ταυτοποίηση του «εχθρού» ως οι Ηνωμένες Πολιτείες ή η Αγγλία ή οποιοιδήποτε άλλοι λαοί. Τις περισσότερες φορές, σε περιόδους αναταραχής ο λαός των Ηνωμένων Πολιτειών είναι θύμα αυτής της διαδικασίας (ακόμη και με αιματηρό τίμημα όπως πιστοποιούν και οι πεσόντες πολίτες των ΗΠΑ στο Βιετνάμ, στο Αφγανιστάν, στο Ιράκ και στο κτίριο του Παγκόσμιου Κέντρου Εμπορίου). Όμως, το γεγονός ότι οι περισσότεροι άνθρωποι στις ΗΠΑ το αγνοούν αυτό, δεν τους καθιστά λιγότερο υπεύθυνους ή υπόλογους για τις γενοκτονικές στρατηγικές της Νέας Παγκόσμιας Τάξης, της οποίας οι δομές εξουσίας ενεργώντας από το έδαφος των ΗΠΑ εξαπολύουν στον υπόλοιπο κόσμο με την χρήση και κατάχρηση της Αμερικανικής στρατιωτικής και οικονομικής παντοδυναμίας, ώστε να πετύχουν τους στόχους τους.

Ότι έτσι έχουν τα πράγματα, γίνεται αντιληπτό αν σκεφθεί κανείς πως η άσκηση αληθινής εξουσίας απαιτεί την τήρηση μιας σειράς

κανόνων και προϋποθέσεων όπως, για παράδειγμα, λειτουργική συνέχεια εκτεινόμενη σε πολλές δεκαετίες προκειμένου να επιτευχθούν μακροπρόθεσμοι στόχοι και εκτέλεση σύνθετων στρατηγικών που, στη συνέχεια, εκτείνονται σε όλο τον πλανήτη, στα έθνη και στους πόρους του. Αυτό απαιτεί μακροπρόθεσμο σχεδιασμό: είκοσι, τριάντα και πενήντα χρόνια στο μέλλον.

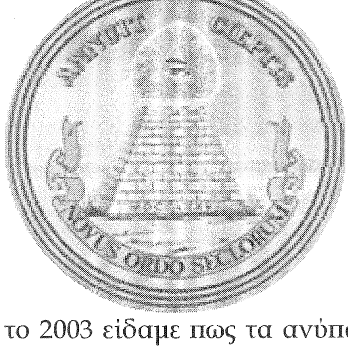
Κατά έναν ειρωνικό τρόπο, οι εξουσιαστικές ελίτ της Νέας Παγκόσμιας Τάξης γνωρίζουν πάρα πολύ καλά ότι δεν υπάρχει μεγαλύτερη απειλή απέναντι στην πολιτική συνέχεια και συνέπεια στον σχεδιασμό και στην εκτέλεση τέτοιων μακροπρόθεσμων πλανητικών στρατηγικών, απ' το να είναι αναγκασμένοι να υποβάλλουν αυτά σε μια δημοκρατική διαδικασία η οποία επιβάλει στους ηγέτες υψηλό δημόσιο προφίλ και που πρέπει (ή τουλάχιστον έτσι θα έπρεπε!) να έχουν υπόψη τους την «Κοινή Γνώμη» σε κάθε τους κίνηση, και συνδυάζεται με επαναλαμβανόμενες διακοπές εξουσίας κάτι που όλες οι δημοκρατικές εκλογικές διαδικασίες συνεπάγονται.

Πόσο καλύτερα είναι να μπορούν να λειτουργούν διακριτικά, μέσα από αυτό που μπορεί να περιγραφεί και ως λέσχη κυρίων όπως είναι το CFR, στο οποίο πανίσχυροι και με επιρροή άνδρες και γυναίκες μπορούν να είναι στελέχη, διευθυντές και πρόεδροι για δεκαετίες μέσα στον χρόνο χωρίς ποτέ να χρειάζεται να είναι υπόλογοι σε οποιονδήποτε άλλο εκτός από τους «δικούς τους». Με τον τρόπο αυτό, 4,500 πανίσχυροι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν τεράστια πολιτική, χρηματοοικονομική και επικοινωνιακή επιρροή επάνω σε αμέτρητα εκατοντάδες εκατομμύρια ανθρώπους σε ολόκληρο τον πλανήτη.

Είναι αυτονόητο ότι ένας από τους κύριους στόχους των πλανητικών μονοπωλιακών ΜΜΕ είναι η επιβολή της «Πολιτικής Ορθότητας», η οποία φυσιολογικά εκφράζεται διαμέσω του «Δικομματικού Συστήματος» - Δημοκράτες και Ρεπουμπλικάνοι στις ΗΠΑ, Εργατικοί και Συντηρητικοί στο Ηνωμένο Βασίλειο, Χριστιανοδημοκράτες ή Σοσιαλδημοκράτες στη Γερμανία-τα οποία είναι όλα απλά παραλλαγές του ίδιου βασικού πολιτικά ορθού δόγματος. Οι σταθερές δυτικές δημοκρατίες όλες έχουν προσαρμοστεί σε αυτό που είναι, στην πράξη, ένα μονοκομματικό σύστημα με ελαφρώς διαφοροποιημένες εσωτερικές παρατάξεις. Οι άνθρωποι πιστεύουν πως μπορούν να «επιλέξουν», αλλά οι «επιλογές» απλά δεν υπάρχουν: Είναι περίπου σαν να «επιλέγεις» μεταξύ Coca Cola και Pepsi Cola-δεν έχει σημασία τι θέλουν να σε κάνουν να πιστεύεις, η αλήθεια είναι πως και τα δύο είναι βασικά το ίδιο πράγμα.

Αυτό που περιγράφουμε είναι, στην πραγματικότητα, ο κεντρικός κόμβος ενός αληθινού δικτύου πανίσχυρων ατόμων, λαμβανομένου υπόψη πως το CFR, με τη σειρά του, συμπληρώνεται από μια μυριάδα παρομοίων οργάνων εντός και εκτός των Ηνωμένων Πολιτειών.

Όλες αυτές οι «δεξαμενές σκέψης» συνενώνουν τους ευφυέστερους, καλύτερα προετοιμασμένους, δημιουργικότερους και πιο φιλόδοξους άνδρες και γυναίκες σε ένα ευρύ φάσμα κλάδων και τομέων. Πληρώνονται και ανταμείβονται πολύ γενναιόδωρα -και οικονομικά και κοινωνικά- με την προϋπόθεση πως σαφέστατα και δίχως όρους ευθυγραμμίζονται με τις βασικές αρχές των πολιτικών στόχων του CFR. Αυτά δεν είναι τίποτα λιγότερο από την δημιουργία μιας Ιδιωτικής Παγκόσμιας Κυβέρνησης. Η συστηματική διάβρωση των δομών όλων των κυρίαρχων Εθνών Κρατών (όμως, φυσικά, όχι όλα με τον ίδιο τρόπο ή με την ίδια ταχύτητα, ούτε συγχρόνως), η υποβάθμιση των πολιτιστικών αξιών και των κοινωνικών προτύπων, η εξάπλωση ενός παγκοσμιοποιημένου οικονομικού συστήματος που βασίζεται στην ακαθόριστη κερδοσκοπία και στην τοκογλυφία, και η διαχείριση ενός πλανητικού πολεμικού συστήματος προκειμένου να διατηρηθεί η απαραίτητη κοινωνική συνοχή των μαζών του και που προσπαθεί μονίμως και συνεχώς να πείσει να ευθυγραμμιστούν μαζί του ενάντια σε πραγματικούς ή φανταστικούς εχθρούς της «δημοκρατίας», των «ανθρωπίνων δικαιωμάτων», της «ελευθερίας» και της «ειρήνης», δηλαδή κατά της «τρομοκρατίας»[5].



Από το 2003 είδαμε πως τα ανύπαρκτα «όπλα μαζικής καταστροφής» του Ιράκ αποδείχτηκαν ότι δεν ήταν τίποτα άλλο παρά «όπλα μαζικής απόσπασης της προσοχής» δημιουργώντας τεράστια βάσανα, πόνο και δυσκολίες σε εκατομμύρια ανθρώπους. Η εισβολή στο Ιράκ και στο Αφγανιστάν είναι απλά δύο παραδείγματα των «δύο μέτρων και δύο σταθμών» πάνω στα οποία ολόκληρο αυτό το σύστημα αναπτύσσεται.

Κατά συνέπεια, με σκοπό την ακόμη καλύτερη κατανόηση του σημερινού κόσμου, θα πρέπει να μελετηθεί και να αξιολογηθεί το τι το CFR -ή μάλλον τα μεμονωμένα μέλη του- λέει και διαδίδει, καθώς πολλές από τις δραστηριότητές του αν και διακριτικές δεν είναι πραγματικά μυστικές. Οποιοσδήποτε επισκεπτόμενος την έδρα του

CFR στην μοντέρνα Park Avenue and 68th Street στην πόλη της Νέας Υόρκης, όπως έκανα εγώ πολλές φορές τα τελευταία χρόνια, μπορεί εύκολα να πάρει κάθε είδους πληροφορία συμπεριλαμβανομένου ενός ελεύθερου αντιγράφου της πιο πρόσφατης ετήσιας έκθεσής τους που περιγράφει τις κύριες δραστηριότητες του ιδρύματος καθώς και τον πλήρη ονομαστικό κατάλογο των άνω των 4.500 μελών του. Όλες οι πληροφορίες για αυτές τις οργανώσεις είναι εύκολα διαθέσιμες για εκείνους που θέλουν να τις δουν. Κατόπιν όμως, εξαρτάται στον καθένα από εμάς να διασταυρώσει όλες αυτές τις πληροφορίες σχετικά με τα μέλη του CFR με το τι το καθένα από αυτά πραγματικά κάνει στις επαγγελματικές, εταιρικές, ακαδημαϊκές και κυβερνητικές δραστηριότητες.

Είναι επίσης αναγκαίο να ξανακοιταχτεί η σύγχρονη ιστορία και να αξιολογηθεί η εξαιρετική ισχύς που είχε το CFR καθ' όλη την διάρκεια του εικοστού αιώνα, και από μόνο του, καθώς επίσης και από κοινού με τις αδελφές οργανώσεις του. Έχουν ενεργοποιήσει και έχουν επηρεάσει ιδεολογίες, δημόσιες εκδηλώσεις, πολέμους, στρατιωτικές συμμαχίες, πολιτικά εγκλήματα, συγκαλυμμένες ενέργειες, μαζικούς ψυχολογικούς πολέμους, οικονομικές και χρηματιστηριακές κρίσεις, προώθηση και καταστροφή πολιτικών και επιχειρηματικών προσωπικοτήτων, και άλλων γεγονότων με υψηλό αντίκτυπο - πολλά από αυτά σαφώς δύσκολα ή αδύνατο να αναγνωριστούν ή να ομολογηθούν. Όλα έχουν, ωστόσο, σημαδέψει την πορεία της ανθρωπότητας σε αυτούς τους θυελλώδεις σύγχρονους καιρούς.

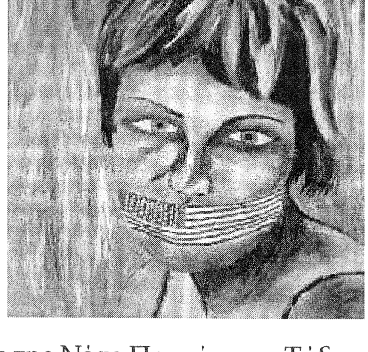
Η τεχνική που χρησιμοποιείται είναι να διατηρούμαστε πολυάσχολοι και συνεπαρμένοι ως παθητικοί θεατές αυτής της σωρείας γεγονότων που εκτυλίσσονται καθημερινά στον κόσμο. Αυτό εξασφαλίζει ότι σχεδόν κανείς δεν σκέφτεται ποτέ να κοιτάξει αλλού για τις κατάλληλες εξηγήσεις στις σημερινές σοβαρές κρίσεις, επειδή αυτό θα επέτρεπε έπειτα σε εμάς να εντοπίσουμε, όχι τόσο τις επιδράσεις και τα συγκλονιστικά αποτελέσματα πολλών από αυτών των πολιτικών αποφάσεων και συγκαλυμμένων ενεργειών, αλλά μάλλον τους αληθινούς και συγκεκριμένους δημιουργούς και ενορχηστρωτές τους και τους στόχους τους.

Προκειμένου αυτός ο γιγαντιαίος μαζικός ψυχολογικός πόλεμος -γιατί αυτό πραγματικά είναι- να πετύχει, τα μαζικά μέσα ενημέρωσης παίζουν έναν ζωτικό ρόλο που δεν μπορεί να υποτιμηθεί. Γιατί αυτά είναι τα όργανα των οποίων ο στόχος είναι να υπονομεύσουν και να εξουδετερώσουν την ικανότητα της ανεξάρτητης σκέψης ανάμεσα στον πληθυσμό του κόσμου. Αυτός είναι και ο βασικός ρόλος πλανητικών μέσων μαζικής ενημέρωσης όπως το CNN, το CBS, το NBC, οι New York Times, η Daily Telegraph, η Le Figaró, το Fox News, ο Economist, η Wall Street Journal, η Corriere della Sera, η Le Monde, η Washington Post, το Time, το Newsweek, το US News & World Report, το Business Week, το Reuters, και των αντίστοιχων τοπικών φωνών τους σε όλες τις χώρες, οι οποίες κατευθύνονται από ανθρώπους-κλειδιά που ανήκουν στο CFR και/ή σε αδελφές οργανώσεις του στις ΗΠΑ και αλλού.

Και το χειρότερο κομμάτι απ' όλα αυτά είναι ότι, παρ' όλη την τεράστια τριβή, τους πολέμους, τη βία και την καταστροφή τα οποία παράγουν, η Νέα Παγκόσμια Τάξη απλά δεν λειτουργεί. Δεν είναι δυνατόν να οικοδομηθεί μια παγκόσμια αυτοκρατορία βασισμένη μονάχα σε δισεκατομμύρια δολαρίων, βομβαρδιστικά B1, μαχητικά F16, πυραύλους Tomahawk, το CNN και ακαθόριστα ψέματα και υποκρισία στην κορυφή. Ιστορικά, η Ρώμη, η Γαλλία, η Ισπανία και ακόμη και η Μεγάλη Βρετανία γνώριζαν ότι μόνο οι βαθύτερες πολιτιστικές αξίες μπορούν να παγιώσουν μια αληθινή αυτοκρατορία και θα αντέξουν ακόμα και μετά αφού παρέλθει ανεπιστρεπτί η αποικιακή εξουσία, όπως συμβαίνει ακόμη και σήμερα σε όλη τη Νότια Αμερική όπου η Ισπανική, Πορτογαλική (και Βρετανική) επιρροή είναι πανταχού παρούσες.

Αυτοί οι βασικοί πολιτιστικοί παράγοντες δείχνουν να λείπουν κατά πολύ από τις ΗΠΑ τις οποίες κάποτε είχε περιγράψει ο πρώην Γάλλος πρωθυπουργός Georges Clemenceau ως «εκείνη την σύνθετη πολιτική και κοινωνική διαδικασία που τρέχει από τη βαρβαρότητα στον πολιτισμό χωρίς να περάσει από το απαραίτητο στάδιο της κουλτούρας...»

Συνέπειες για την Αργεντινή και την περιοχή μας



Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, μπορούμε να πούμε ότι τα τοπικά μέσα στην Αργεντινή, το εκπαιδευτικό μας σύστημα και οι τοπικοί γνωστοί πολιτικοί μασβρίσκονται βασικά σε ευθυγράμμιση με την διαδικασία της Νέας Παγκόσμιας Τάξης- ανεξάρτητα από το εάν το γνωρίζουν αυτό ή όχι. Υπό αυτή την έννοια, αυτό το Σύστημα Κυριαρχίας έχει τρεις βασικούς στόχους:

1. Να αποκρύψει από την κοινή γνώμη πως πραγματικά λειτουργεί ο κόσμος, γνωρίζοντας ότι εάν δεν μπορούμε να κατανοήσουμε και να διαγνώσουμε επαρκώς την πηγή των προβλημάτων μας και των αδυναμιών μας, τότε πολύ δύσκολα μπορούμε να αναμείνουμε την εύρεση των κατάλληλων λύσεων σε αυτά. Είμαστε έτσι καθοδηγούμενοι να πιστέψουμε πως βρισκόμαστε σε «ειρήνη», όταν στην πραγματικότητα ένας αληθινός, βίαιος και ολοκληρωτικός πόλεμος στα πολιτικά, οικονομικά, επενδυτικά, εκπαιδευτικά, ενημερωτικά, τεχνολογικά και περιβαλλοντολογικά μέτωπα, εξαπολύεται ενάντια στην Αργεντινή εδώ και πάνω από μισό αιώνα. Πρωτίστως, είναι ένας Ψυχολογικός Πόλεμος.

2. Να μας κάνει όλους μας να πιστεύουμε ότι αν και είμαστε σε μια δύσκολη κατάσταση, "τα πράγματα θα βελτιωθούν", εφ' όσον επιτευχθεί ακόμα μια "συμφωνία" με τους διεθνείς τραπεζίτες και χρηματιστές, ιδιωτικοποιηθούν περισσότερα κρατικά συμφέροντα, μεταρρυθμιστούν οι εθνικές και τοπικές κυβερνήσεις μας σύμφωνα με τις προτιμήσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας, μεταρρυθμιστεί η εργατική, εκπαιδευτική και κοινωνική νομοθεσία μας, και γίνουν όλα τα απαραίτητα έτσι ώστε οι "διεθνείς επενδυτές" να μας «χαμογελάσουν». Η αλήθεια είναι πως το να λέμε ότι βρισκόμαστε σε μια «δύσκολη κατάσταση» είναι μια παράλογη και συγκρατημένη περιγραφή: Η Αργεντινή βρίσκεται σε ένα τέλμα και αν δεν ξυπνήσουμε σε αυτή την πραγματικότητα, σε λίγα χρόνια από τώρα –σε μια δεκαετία το πολύ- θα πάψουμε να υφιστάμεθα συνολικά σαν χώρα[6].

Ξεκάθαρα, η Αργεντινή έχει δύο μόνο επιλογές: είτε αποδεχόμαστε να ζήσουμε με όλα τα προβλήματα και τις κρίσεις που έχουμε δίχως να λάβουμε κανένα μέτρο για να τα λύσουμε, προσπαθώντας απλώς να διαχειριστούμε τις συνέπειες τους όσο καλύτερα γίνεται ή, αντιμετωπίζουμε αυτά τα προβλήματα και τις κρίσεις και αποφασίζουμε να κάνουμε κάτι για την επίλυση τους. Φυσικά, η δεύτερη επιλογή είναι δυσκολότερη και εμπεριέχει μεγαλύτερο ρίσκο. Οι κυβερνήσεις μας των τελευταίων τριάντα ετών επέλεξαν την πρώτη, να ζήσουμε με αυτά τα προβλήματα, πράγμα το οποίο μας οδήγησε στην παρούσα δυσχερή κατάσταση μας.

3. Να μας κάνει να πιστεύουμε πως, είτε μας αρέσει ή όχι, δεν υπάρχει τίποτα που μπορούμε να κάνουμε για να σταματήσει η «παγκοσμιοποίηση». Η αλήθεια, όμως, είναι ότι υπάρχουν πάρα πολλά πράγματα που μπορούμε να κάνουμε για να εξουδετερώσουμε τις αρνητικές συνέπειες της «παγκοσμιοποίησης». Αλλά όλα αυτά απαιτούν αρχικά την ανάκτηση της κυριαρχίας των Εθνών-κρατών στους θεσμούς τους, που θα επιτύχει τις βασικές και θεμελιώδεις λειτουργίες:

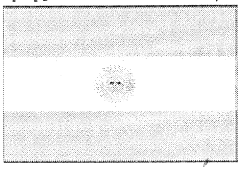
- της ενσωμάτωσης των εσωτερικών συγκρουόμενων κοινωνικών δυνάμεων (δηλ. την προώθηση του κοινού καλού),
- της πρόβλεψης όλων των πιθανών απειλών και ευκαιριών εντός και εκτός (δηλ. υπεράσπιση των εθνικών συμφερόντων),
- της καθοδήγησης του έθνους σε μια πολιτική πορεία προσανατολισμένη στην υπεράσπιση των εθνικών συμφερόντων του (δηλ. χάραξη ενός δρόμου που θα οδηγεί την χώρα στο Πεπρωμένο της).

Αυτές οι λειτουργίες απαιτούν την ύπαρξη ενός κυρίαρχου έθνους-κράτους, κάτι το οποίο σήμερα δεν είναι η Αργεντινή. Έχουμε γίνει μια αποικία, έτσι πρέπει πρώτα να προωθήσουμε μια αληθινή δεύτερη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας προκειμένου να θεμελιωθεί μια δεύτερη Αργεντίνικη Δημοκρατία. Οι επιπτώσεις και η έμπνευση για την περιοχή μας και ακόμη πιο πέρα, από μια τέτοια επαναστατική πράξη θα ήταν αληθινά επική.

Επιπλέον –και αυτό είναι πέρα από το πεδίο του παρόντος συνοπτικού άρθρου-, η παγκόσμια οικονομική υποδομή είναι στο χείλος αυτού που μπορεί να περιγραφεί μόνο ως μια ελεγχόμενη παγκόσμια κατάρρευση, κάτι που το CFR έχει προσεκτικά σχεδιάσει μέσω διαφόρων προγραμμάτων και μελετών όπως τα αποκαλούμενα Πρότζεκτ Οικονομικών Αδυναμιών (Financial Vulnerabilities Project) και Νέα Διεθνής Οικονομική Αρχιτεκτονική (New International Financial Architecture). Όταν αυτό θα συμβεί θα εμφανιστούν νέες ευκαιρίες που ούτε φανταζόμαστε για την Αργεντινή και την περιοχή μας.

Καθώς αποκτάμε συνείδηση αυτών των πραγματικοτήτων, ο δρόμος στον οποίο πρέπει να πορευθούμε καθίσταται ολοένα και πιο ξεκάθαρος. Στα αλήθεια, τα πράγματα τότε δεν εμφανίζονται τόσο σύνθετα όπως τα σκεφτόμασταν παλιότερα. Όλα βασικά περιστρέφονται γύρω από το ζήτημα αν θα σκεφτούμε με το δικά μας μυαλά ή με τα μυαλά των αντιπάλων μας. Να αρχίσουμε να αξιολογούμε και να προασπίζουμε τα εθνικά μας συμφέροντα, πράγμα που προϋποθέτει να έχουμε την δικιά μας άποψη επάνω στα παγκόσμια γεγονότα, συμφέροντα και δυνάμεις και, στη συνέχεια, να λαμβάνουμε έξυπνα μέτρα που ανταποκρίνονται στις ανάγκες μας, στις ρεαλιστικές δυνατότητες και στην ιδιοσυγκρασία μας. Από αυτή την άποψη, έχουμε ένα πλεονέκτημα γιατί δεν χρειάζεται να «επανεφεύρουμε τον τροχό», μιας και το CFR μας δίνει ένα λαμπρό και ιδιαίτερα επιτυχημένο σχεδιάγραμμα για πολιτικό, οικονομικό, δημοσιονομικό και κοινωνικό σχεδιασμό και

διαχείριση της εθνικής εξουσίας. Γιατί να μην μάθουμε απ' αυτούς; Γιατί να μην διαμορφώσουμε το δικό μας δίκτυο από «δεξαμενές σκέψης», που θα συγκεντρώνουν ένα ευρύ φάσμα



από τοπικούς, περιφερειακούς και παρεμφερείς ενδιαφερόμενους, «παίκτες» και διανοητές από διαφορετικά πεδία; Γιατί να μην τους βάλουμε να εργαστούν επάνω στην προώθηση των εθνικών συμφερόντων της Αργεντινής και των γειτόνων της, ώστε να ανακτηθούν η κυριαρχία και η αυτοδιάθεση των λαών μας, κατά τρόπο συνεπή και συνεκτικό, ανεξάρτητα από το τι προσπαθούν να μας επιβάλουν αυτοί που κινούν τα νήματα παγκοσμίως;

Αλλά για να το καταφέρουμε αυτό πρέπει πρώτα να καταλάβουμε τι πραγματικά είναι η «Παγκοσμιοποίηση»: Μια πάρα πολύ μεγάλη σειρά απειλών που πρέπει να αποφύγουμε, και ευκαιρίες που πρέπει να εκμεταλλευθούμε. Όσον αφορά κάθε θέμα που έχει πιθανή επίδραση σε μας, πρέπει να κατανοήσουμε ποιες είναι οι σχετικές δυνάμεις και αδυναμίες μας, ώστε να είμαστε σε θέση να τα αντιμετωπίσουμε επιτυχώς, αν όχι σήμερα, τότε σίγουρα στο μέλλον. Αυτό απαιτεί τον κατάλληλο σχεδιασμό. Μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Αυτό απαιτεί να προσπαθούμε να βρισκόμαστε πάνα ένα βήμα μπροστά από τον Αντίπαλο, επίτευξη και διατήρηση πλεονεκτημάτων σε επερχόμενα γεγονότα.

Αναμφίβολα, αυτό θα μας οδηγήσει στον σχεδιασμό των πολιτικών εκείνων που θα είναι εναρμονισμένες με τα εθνικά μας συμφέροντα, τα οποία ασφαλώς σε πολλές περιπτώσεις δεν θα συμπίπτουν με τα συμφέροντα των μεσιτών της σημερινής παγκόσμιας εξουσίας. Για αυτόν τον λόγο, πρέπει να επιδιώξουμε την στενή συνεργασία με έθνη και οργανώσεις στην Κεντρική και Νότια Αμερική, στην Αφρική, στην Ασία, και στην Ευρώπη, με τα οποία μοιραζόμαστε τον κοινό στόχο της εξουδετέρωσης των αρνητικών συνεπειών της πλανητικής αυτοκρατορικής κυριαρχίας. Στην πραγματικότητα, όλο αυτό σημαίνει πως πρέπει να θεμελιώσουμε μια Νέα Αργεντινή. Έχουμε ήδη στα χέρια μας πολλά από τα απαραίτητα εργαλεία. Έχουμε εκατομμύρια συμπατριωτών έτοιμους να δεχθούν την πρόκληση αν τους εξηγήσουμε με σαφήνεια και παρρησία όσα διακυβεύονται. Και είναι εκατομμύρια άλλοι πέρα από τα σύνορα μας με τους οποίους μπορούμε να εργαστούμε από κοινού προς έναν τέτοιο Κοινό Σκοπό.

Εν ολίγοις, ουσιαστικά πρόκειται για ένα ζήτημα κατανόησης ότι στην Πολιτική υπάρχουν δύο είδη ανθρώπων: Αυτοί που δραστηριοποιούνται σαν φορείς μέσα στον πολιτικό στίβο και αυτοί που απλά παρακολουθούνε παθητικά. Το Συμβούλιο Εξωτερικών Σχέσεων (CFR) είναι ξεκάθαρα ένας βασικός ενεργός φορέας στην παγκόσμια πολιτική αρένα. Δεν είναι καιρός να αρχίσουμε να κάνουμε και εμείς το ίδιο για τη χώρα μας;

Σημειώσεις του συγγραφέως

1.Το Warburg ανήκε σε μια ισχυρή και με γόητρο Γερμανό-Εβραϊκή οικογένεια τραπεζιτών, στενά συνδεδεμένης με τις οικογένειες των Rothschild και των Schiff, ιδιοκτήτες του τραπεζικού οίκου της Νέας Υόρκης, Kühn Loeb & Co. στην οποία ο Paul Warburg ήταν συνέταιρος μαζί με τον ιδρυτικό διευθυντή του CFR, Otto Kahn. Σαν προβληματισμός για το πώς αυτές οι διεθνείς δομές εξουσίας έχουν λειτουργήσει επί σχεδόν έναν αιώνα, είναι ενδιαφέρον να σημειωθεί το εξής αξιοσημείωτο, ότι όταν τελείωσε ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος ένας Warburg –ο Paul- ήταν με το πλευρό των συμμάχων στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων στις Βερσαλλίες, την στιγμή που ένας άλλος Warburg –ο αδελφός του, Max- βρισκόταν στην άλλη πλευρά αντιπροσωπεύοντας τους ηττημένους Γερμανούς. Επιπλέον, ο Jacob Schiff,συνέταιρος του Paul Warburg, με την σειρά του είχε χρηματοδοτήσει τους Γιαπωνέζους ενάντια στον Ρώσο Τσάρο κατά την διάρκεια του Ρώσο-Ιαπωνικού πολέμου το 1905, προετοιμάζοντας έτσι το έδαφος για την επανάσταση των Μπολσεβίκων... Επίσης αξιοσημείωτο, είναι το γεγονός πως ένας άλλος συνέταιρος στην Kühn Loeb & Co., ο N. Jivotovsky, είχε παντρέψει την κόρη του Natasha με έναν Lev D. Bronstein ο οποίος έγινε αργότερα γνωστός ως Leon Trotsky, και μέσω της δικής του παρέμβασης διοχετεύτηκαν εκπληκτικά μεγάλα κεφάλαια προς χρηματοδότηση της Μπολσεβίκικης επανάστασης του 1917...

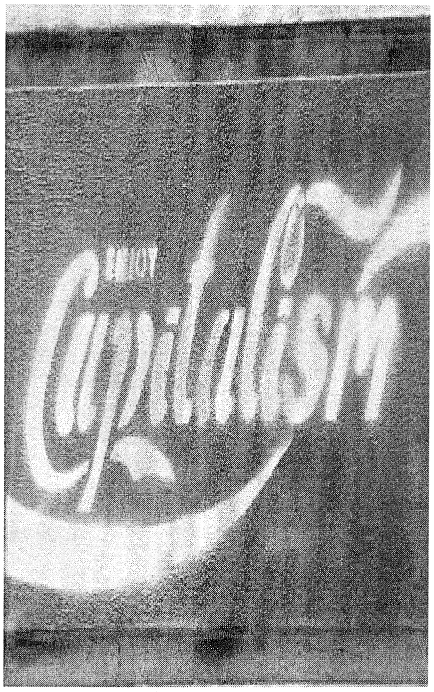
2. Ο Kennan πέθανε πρόσφατα στα 101 του χρόνια και σχεδόν μέχρι το τέλος του συνέχιζε ως σύμβουλος για το CFR, ένας εντυπωσιακός συμβολισμός της συνεχούς και εκτεταμένης για πάνω από μισό αιώνα επιρροής του ανάμεσα στους μεσίτες της Αληθινής Εξουσίας στο CFR.

3. Αξιοπρόσεκτο είναι πως ο W. Averell Harriman ήταν συνέταιρος του Prescot Bush, πατέρα του πρώην προέδρου George Herbert Walker Bush και παππού του σημερινού προέδρου George W. Bush.

4. Ο αποκαλούμενος «κανόνας της μη απόδοσης» του CFR, συγκεκριμένα απαγορεύει στα μέλη του τον κατά οποιονδήποτε τρόπο και για οποιονδήποτε λόγο αναφορά σε αυτό ή σε θέματα που έχουν συζητηθεί κεκλεισμένων των θυρών στις ιδιωτικές του συναντήσεις.

5. Ανάμεσα σε αυτούς τους «εχθρούς» των «ελεύθερων ανθρώπων του κόσμου» κατά τις τελευταίες δεκαετίες μπορούν να αναφερθούν ο Ιταλικός Φασισμός, ο Γερμανικός Εθνικοσοσιαλισμός, ο Ιαπωνικός Ιμπεριαλισμός, ο Αργεντίνικος Περονισμός, ο Κομμουνισμός, η περιβαλλοντική μόλυνση, η Παγκόσμια Τρομοκρατία, ο Σαντάμ Χουσεΐν, ο Σλόμπονταν Μιλόσεβιτς, ο Ισλαμικός Φονταμενταλισμός, ο Αγιατολάχ Χομεϊνί, ο Μουαμάρ Ελ Καντάφι, ο Φιντέλ Κάστρο, ο Μαοϊσμός, ο μη-Αμερικάνικος μιλιταρισμός, το Ιράν, η Συρία, ο αποκαλούμενος «αντισημιτισμός», και πολλοί, πολλοί ακόμη.

6. Ίσως κάτι τέτοιο να ηχεί κάπως υπερβολικό ακόμη και τώρα που τα γεγονότα στον σύγχρονο κόσμο εξελίσσονται με γοργό ρυθμό, αλλά ένα τέτοιο ενδεχόμενο είναι δυνατό να ισχύσει για σχεδόν οποιαδήποτε χώρα στον κόσμο. Απλά αναρωτηθείτε, τι θα είχε σκεφτεί η κοινή γνώμη μόλις 18 χρόνια πριν, αν στις αρχές του 1989 τις είχε ανακοινωθεί ότι μέσα σε μονάχα 3 χρόνια από τότε (δηλ. το 1992) θα συνέβαιναν τα ακόλουθα: πτώση του τείχους του Βερολίνου, επανένωση της Γερμανίας, κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, κατακερματισμός της σε 15 ανεξάρτητες δημοκρατίες και εγκατάλειψη του Μαρξισμού για τον Καπιταλισμό. Εκείνο τον καιρό, μία οποιαδήποτε τέτοια ανακοίνωση θα είχε θεωρηθεί εντελώς υπερβολική, αν όχι φάρσα. Και όμως...αυτά ακριβώς συνέβησαν. Αυτό σε κάνει πραγματικά να αναρωτιέσαι... Το γεγονός ότι οι New York Times στο πρωτοσέλιδο τους στις 27 Αυγούστου του 2002 είχαν άρθρο με τον τίτλο «Απόσχιση της Παταγονίας σαν τρόπος για την Αργεντινή να πληρώσει το εξωτερικό χρέος της» κάτι λέει...



Η Διακριτική Αποικιοποίηση - «Αμερικανικός τρόπος ζωής» και κοινωνική δυναμική

Υπό Μάρκο Ταρκί

αναδημοσίευση από το βιβλίο «Ευρώπη: 51η Πολιτεία της Αμερικής» κατόπιν ευγενικής αδείας των υπευθύνων του εκδοτικού οίκου «Ελεύθερη Σκέψις»

«Οι Ηνωμένες Πολιτείες αποικιοποίησαν την ψυχή μας». Μ' αυτήν την φράση που έγινε περίφημη, ο Γερμανός σκηνοθέτης Βιμ Βέντερς καταδίκαζε πριν από μερικά χρόνια την κατάσταση της ψυχολογικής εξαρτήσεως, στην οποία έχει περιέλθει από καιρό η ευρωπαϊκή κουλτούρα και κοινωνία σε σχέση προς τον υπερατλαντικό Μεγάλο Αδελφό. Λέγοντας την, συνειδητοποιούσε ίσως μια ενδημική ασθένεια, της οποίας και ο ίδιος είχε πέσει θύμα, όπως μαρτυρούν οι επανειλημμένες περιηγήσεις, αυτού του δημιουργικού καλλιτέχνη στο ανησυχητικό βορειο-αμερικανικό πανόραμα. Με ακόμα μεγαλύτερο πάθος τον επανέλαβε ο φίλος και συνάδελφος του Βέρνερ Χέρτζογκ, που, δικαιολογώντας το πλαίσιο που διάλεξε για την τελευταία ταινία του, τους ιθαγενείς της Αυστραλίας, των οποίων απειλούνται και τα τελευταία υπολείμματα της ταυτότητας από την εισβολή του «δυτικού προτύπου», πρόσθεσε : «Φοβάμαι, ότι σε μερικά χρόνια δεν θα έχει απομείνει επάνω σ' αυτήν την γη παρά η κουλτούρα των Μακ Ντόναλντς».

Το γεγονός, ότι φράσεις τόσο οξείες και διεισδυτικές εκστομίσθηκαν από δύο μεγάλους σκηνοθέτες, από δύο ανθρώπους του θεάματος, και όχι από επιστήμονες, ιστορικούς ή συγγραφείς, δεν πρέπει να μας εκπλήσσει, διότι η επιχείρηση εξαγωγής του *Αμερικανικού Τρόπου Ζωής* κέρδισε την σημαντικότερη μάχη της ποντάροντας στο θέαμα, ενεργώντας στο πεδίο της εικόνας.

Ας επιστρέψουμε στα παλαιότερα. Λίγο περισσότερα από δέκα χρόνια πέρασαν από τα μέσα της δεκαετίας του 1970, όταν το πρότυπο της βορειοαμερικανικής κοινωνίας σημείωνε το χαμηλότερο σημείο του στην εύνοια της κοινής γνώμης και στα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Τα τηλεοπτικά δίκτυα ολόκληρου του κόσμου μετέδιδαν τις εικόνες της ντροπιασμένης φυγής του τελευταίου πρεσβευτή των ΗΠΑ από την Σαϊγκόν και του απελπισμένου πλήθους των υποψηφίων μεταναστών, που απωθούνταν με βιαιότητα από τους πεζοναύτες. Η Καμπότζη και το Βιετνάμ ξέφευγαν από την σφαίρα αμερικανικής επιρροής. Δύο χρόνια νωρίτερα, η αποκάλυψη του σκανδάλου Ουώτεργκαιητ είχε ξεσκίσει την ψεύτικη διαφάνεια της πουριτανικής δημοκρατίας της Ουάσιγκτων. Το 1972 το δολάριο είχε πέσει στο ιστορικώς ελάχιστο επίπεδο του στην αγορά συναλλάγματος. Κανείς δεν θα στοιχημάτιζε ούτε ένα φράγκο εκείνη την εποχή υπέρ της απότομης και κεραυνοβόλου αναγεννήσεως του πληγωμένου γίγαντα.

Και όμως, στην διάρκεια μιας δεκαετίας η διαδικασία ανεστράφη, μετέβαλε ολοκληρωτικά κατεύθυνση, και το αμερικάνικο όνειρο, αναγεννημένο από τις στάχτες του, λάμπει σήμερα πιο ελκυστικό από άλλοτε για τον μέσο Ευρωπαίο. Με μια χαρακτηριστική διαφορά : σήμερα εκείνοι, που χειροκροτούν και εξυμνούν τις αρετές του, είναι οι ίδιοι, που τότε είχαν ευχηθεί και βιαστεί να πανηγυρίσουν τον θάνατο του.

Αναρωτηθήκαμε συχνά για την αιτία αυτής της αιφνίδιας αλλαγής, και οι απαντήσεις δεν έλειψαν : πατριωτική αντίδραση στην στρατιωτική ταπείνωση, οικονομική ανάκαμψη, ανάπτυξη της τεχνολογίας, νέο πολιτικό ρεύμα. Τόσες υποθέσεις, που πρέπει να αντιμετωπίσουν ισάριθμες διαψεύσεις, αφού η Αμερική της τελευταίας δεκαετίας γνώρισε και γνωρίζει φυλετικές εντάσεις και αθλιότητα, υψηλά επίπεδα ανεργίας και αποτυχίες επιστημονικών σχεδίων (όπως στον τομέα του διαστήματος), σκάνδαλα και στρατιωτικές αποτυχίες (όπως στο Ιράν και στο Λίβανο). Η πραγματική απάντηση που πρέπει να δώσουμε στο ερώτημα είναι άλλη : η εικόνα της Αμερικής ξανακέρδισε έδαφος και την ικανότητα επεκτάσεως της στον κόσμο χάρη στην αφομοιωτική δύναμη της, στο αδιαπέραστο της από κάθε κριτική, στον ηγεμονικό μηχανισμό της, που οικοδόμησε και έθεσε σε λειτουργία υπομονετικά. Κατά την στιγμή της επιφανειακής της κατάρρευσης αυτή η εικόνα γιόρταζε στην πραγματικότητα τον θρίαμβο της, διότι ήλεγχε σταθερά το κέντρο κάθε τηλεπικοινωνιακής διεργασίας. Ας μη το ξεχνάμε : το «πάθος της Ινδοκίνας» τόσων Ευρωπαίων σπουδαστών κατά τα χρόνια της βιετναμικής σύρραξης ήταν κι αυτό αμερικάνικης εισαγωγής : ήταν, μάλιστα, μια ένδειξη της αμερικανικής ηγεμονίας επί της συλλογικής φαντασίας αυτών των δήθεν «αντιτιθεμένων». Κατά τον ίδιο τρόπο, στην αφετηρία του κινήματος του Μαΐου του 1968 βρίσκουμε την άμιλλα, που προκάλεσαν οι εξεγέρσεις στο campus του Μπέρκλεϋ, δύο χρόνια πρωτύτερα.

Μπορούμε να πούμε, χωρίς να υπερβάλουμε, ότι κατά την διάρκεια του 20ου αιώνα οι αμερικανικές ηγέτιδες τάξεις προετοίμασαν επιμελώς

την άνοδο της χώρας τους στο επίπεδο του *υποδειγματικού σκηνικού*, του πειραματικού εργαστηρίου για κοινωνικά, ψυχολογικά και πολιτισμικά πρότυπα, που πρέπει να εφαρμόζονται σε πλανητική κλίμακα, διευκολυνόμενες σε αυτό τους το εγχείρημα από την οικουμενιστική και ισοπεδωτική νοοτροπία που κληρονόμησαν από τους θεμελιωτές Pilgrim Fathers και που έχει επικυρωθεί από το άκαμπτο Σύστημα των Ηνωμένων Πολιτειών.

Σε μια πρώτη φάση, αποδίωξαν την ανάμνηση της γενοκτονίας των Ερυθρόδερμων, επί της οποίας οικοδόμησαν την ισχύ τους (χρησιμοποιώντας, σ' αυτήν την φάση ήδη, την δύναμη της εικόνας : διότι λίγα εργαλεία είχαν ποτέ την αποτελεσματικότητα της εποποιΐας γουέστερν, που τύλιξε σε μια αύρα ανωτερότητας τον αμερικανικό τρόπο ζωής. Στην συνέχεια, αυτές οι ηγέτιδες τάξεις δύο φορές κατέστησαν τις Ηνωμένες Πολιτείες διαιτητές και επανορθωτές των αδικιών, που είχαν συμβεί στο άλλο ημισφαίριο το 1917 και το 1941 : μετέχοντας στις συρράξεις, αλλά με τον ισχυρισμό, ότι εκφέρουν ηθικές κρίσεις, σαν από μια ανώτερη θέση παρατηρητή, για τους εχθρούς τους, μεταμφιέζοντας την κυριαρχία των μεγάλων ιδιωτικών συμφερόντων κάτω από έναν επιφανειακό ρόλο ιπποτισμού, απειλώντας κάθε φορά να αποσυρθούν και να απομονωθούν, εάν οι επιθυμίες τους δεν γίνονταν αποδεκτές (ας θυμηθούμε την περίπτωση Ουίλσον : Κοινωνία των Εθνών). Εκμεταλλευόμενες την εξασθένηση των σημαντικότερων δυνάμει ανταγωνιστών τους – των Ευρωπαίων που εξαντλήθηκαν από δύο αδελφοκτόνους πολέμους- και την ανωριμότητα των χωρών του Τρίτου Κόσμου, που αποτελούσε ακόμη λεία της «κλασσικής» φάσεως της αποικιοκρατίας. Ορθούμενες, τέλος, στο επίπεδο του οδηγού του «ελεύθερου κόσμου», που δημιουργήθηκε από τον διπολισμό, τον οποίο οι ίδιες θέλησαν και προσυπέγραψαν στην Γιάλτα. Έτσι, οι ηγέτες της Union Stars and Stripes κατέστησαν την Αμερική ένα είδος ταμπού, μια διαρκή και μονομανή παρουσία στο πρώτο πλάνο όλων των τομέων της πληροφόρησης.

Μια λεπτομέρεια είναι κατά την άποψη μας ουσιώδης : αυτή η ηγεμονική αποστολή δεν εκδηλώθηκε μόνο, ή κυρίως, στο επίπεδο των διεθνών σχέσεων. Αντιθέτως, η σχέση της εξαρτήσεως μεταφέρθηκε στο εσωτερικό κάθε έθνους (αρχίζοντας από τα ευρωπαϊκά έθνη, υποδουλωμένα από την αδιάκοπη χρήση της ολέθριας ιδέας περί «δυτικού πολιτισμού») και είχε βαθιές επιπτώσεις στις εθνικές κοινωνικές δυναμικές. Η ιδέα μιάς *παγκόσμιας αγοράς*, που εξαπολύθηκε και επιδιώχθηκε από την εμπορευματική κοινωνία, της οποίας οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι η τελειότερη και πλέον εκλεπτυσμένη ενσάρκωση, δεν μπορούσε, πράγματι, να διαχωριστεί από μία άλλη ιδέα : εκείνη της *ομοιόμορφης συμπεριφοράς* των πελατών της και δυνάμει καταναλωτών, πράγμα που καθιστούσε αυτομάτως τον *αμερικανικό τρόπο ζωής* το μοντέλο, προς το οποίο όφειλε να προσαρμοσθεί κάθε αντίληψη της συλλογικής ζωής. Και αυτό επαληθεύθηκε σε κάθε λεπτομέρεια.

Δοκιμάζουμε σήμερα μία αμηχανία, όποτε πρόκειται να ασκήσουμε κριτική σε αυτό το υπαρξιακό πρότυπο, να επισημάνουμε την απώλεια της ουσίας και του γούστου που επέφερε η αμερικανοποίηση, διότι έχουμε το συναίσθημα, ότι τα πάντα ήδη έχουν λεχθεί εναντίον αυτής της διαδικασίας, αλλά επί ματαίω. Σε διαφορά προς τις κλασσικές μορφές της αποικιοποιήσεως, που είναι ευκόλως αντιληπτές εξ αιτίας των πολυάριθμων διαφορών (εθνικών, γλωσσικών, θρησκευτικών, ακόμη και διαιτολογικών και ενδυματολογικών), που υπάρχουν μεταξύ κυριάρχων και κυριαρχουμένων, η έντεχνη αποικιοποίηση της αμερικανικής εποχής βασίζεται στην ώσμωση, στην ολοκληρωτική αφομοίωση, σ' έναν ψυχολογικό κύκλο που ενεργοποιεί στους κυριαρχουμένους μία προληπτική ζήτηση αγαθών - υλικών και μη -, η οποία ανταποκρίνεται στην προγραμματισμένη προσφορά, κατά τρόπο ώστε να καθίσταται αξιόπιστη η κωμωδία του consensus.

Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας είναι το κλειδί του συστήματος, εξασφαλίζοντας την σταθερότητα, χρησιμεύοντας μερικές φορές ως διοχετευτές προτύπων παιδαγωγικών εικόνων και μερικές φορές ως δικλείδες ασφαλείας.

Τοποθετούνται στο κέντρο αυτού του «υπερεθνικού πολιτισμικού συμπλέγματος», με ακτινοβόλο πυρήνα τις Ηνωμένες Πολιτείες, όπως επεσήμανε κι ένας Ιταλός διανοούμενος, ο οποίος, ακολουθώντας μια πορεία που έκτοτε έγινε πλέον κλασσική, αφού μετέσχε στην αμφισβήτηση του 1968 , έχει τώρα συνταχθεί με τον δυτικό νεοφιλελευ θερισμό : ο Ερνέστο Γκάλλι ντέλα Λότζια. Αυτό το γιγαντιαίο lobby κατέχει το μονοπώλιο της



πληροφόρησης, των τηλεπικοινωνιών, των μεταδόσεων, των εργαλείων της μαζικής κουλτούρας. Στα χέρια του βρίσκεται «η αυτοκρατορία της ανθρωπολογίας και της συλλογικής φαντασίας των ανθρώπων ολόκληρου του κόσμου». Χάρη σ' αυτήν την αυτοκρατορία, η εποχή μας

πορεύεται προς την «πολιτισμική ενοποίηση του κόσμου».

Είναι μια θλιβερή πραγματικότητα, που ρυθμίζει ήδη όλες τις όψεις της κοινωνικής δυναμικής των εθνών, που λέγονται αναπτυγμένα (και που καραδοκεί, ακόμη, πιο ύπουλα, ν' αρπάξει στην στροφή του δρόμου τα αναπτυσσόμενα). Η ενοποίηση της αυτοκρατορίας του φανταστικού πέτυχε τέτοια τελειότητα, ώστε τα μηνύματα της δεν έχουν πλέον ανάγκη από μία κάποια προσαρμογή, εκτός στον γλωσσικό τομέα, για να φθάσουν στους διάφορους αποδέκτες τους. Τα σήριαλ, τα κόμικς, οι ταινίες και οι διαφημίσεις είναι παντού ίδια και προκαλούν στο κοινό τις ίδιες εντυπώσεις. Το Ντάλλας ή η Δυναστεία γνωρίζουν παραπλήσιους δείκτες ακροαματικότητας σε χώρες, που βρίσκονται σε διαφορετικές ηπείρους. Το *σύστημα της θανατώσεως των λαών*, που κατήγγειλε ο Γκυγιώμ Φέυ, λειτουργεί με αυτοματισμούς και παράγει πλέον ένα φαινόμενο υποαναπαραγωγής : σκηνοθέτες, σχεδιαστές, διαφημιστές, μουσικοί των αποικιοποιημένων εδαφών ενισχύουν το πρότυπο, αναπαράγοντας το «πιο αληθινό από την ίδια την φύση» στο γενέθλιο έδαφός τους. Γίνεται, έτσι, εφικτή η επιβολή του πολύμορφου «δυτικού» πολιτισμικού συμπλέγματος, με την δήλωση ότι αυτό θεμελιώνεται στις *ίδιες αξίες ζωής*, που μοιράζονται τόσο οι αποικιοκράτες όσο και οι αποικιοκρατούμενοι, ενώ η παραίτηση των αυτοχθόνων πολιτισμών από την δημιουργία και ο εθισμός στις κυριαρχούσες παραμέτρους εκκαθαρίζουν το έδαφος από κάθε ανταγωνισμό.

Αυτά, ως προς την διεργασία επιδράσεως των αμερικανικών προτύπων κοινωνικής συμπεριφοράς στο «δυτικό» κοινό, την αποκρυστάλλωση τους στην μορφή εμπορευμάτων και την εξαγωγή τους δια μέσου του κύκλου «παραγωγή διαφήμιση διανομή». Εκείνο, όμως, που πρέπει να προσελκύσει την προσοχή μας, είναι το *περιεχόμενο του προτύπου.*

Οι υμνητές του αμερικανικού τρόπου ζωής, αυτοί οι διανοούμενοι που προθύμως αυτοχαρακτηρίζονται φιλελεύθεροι και που ισχυρίζονται με επιμονή, ότι ο πολιτισμικός ιμπεριαλισμός των Ηνωμένων Πολιτειών είναι μύθος, κατηγορώντας για επαρχιωτισμό κάθε έκκλησι προς την εθνική ή ηπειρωτική αυτονομία, δεν παύουν να πιστώνουν την γη της επαγγελίας τους με μία πλούσια και ζωντανή ποικιλομορφία, ακόμη και να την παρουσιάζουν ως τον παράδεισο του πλουραλισμού, ως τον τόπο όπου στον καθένα επιτρέπεται να είναι - ή να γίνει – «αυτό που θέλει». Αυτό που ξεχνούν να πουν, είναι ότι η ελευθερία εκφράσεως, που καλείται σε ενίσχυση κάθε φορά, που η επίσημη εικόνα των Ηνωμένων Πολιτειών υφίσταται κάποια καθίζηση, ως επιχείρημα υπέρ της ιδέας μιας «άλλης Αμερικής», δεν μπορεί να καρποφορήσει παρά μόνον, εάν εφαρμοσθεί στο εσωτερικό ενός περιχαρακωμένου στρατοπέδου, όπου ισχύει μια πολύ συγκεκριμένη αντίληψη του ανθρώπου και του κόσμου, της οποίας τα θεμέλια είναι πέραν κάθε αμφισβητήσεως. Η διαλεκτική μεταξύ των ποικίλων εκφράσεων αυτού του μονολιθικού υποδείγματος είναι αναμφισβήτητα ευρεία και εμπεριέχει μορφές, που φαίνονται πολύ αντίθετες : Ο Γούντυ Άλλεν και ο Τζων Γουέην, ο Χένρυ Μίλλερ και η Πατρίτσια Χάισμιθ, ο Σνούπυ τους Σούλτς και τα πρόσωπα του Ντίσνεϋ, ο προοδυτικός ασκητισμός του Τζίμμυ Κάρτερ και ο συντηρητικός λαϊκισμός του Ρόναλντ Ρήγκαν... Έξω από τις συντεταγμένες, που υπαγορεύει το πρότυπο, όμως, υπάρχει το κενό, η υποψία, η περιθωριοποίηση. Όπως κατήγγειλε ο Σολτζενίτσυν, τυπικό θύμα αυτής της καταστάσεως πραγμάτων, υπάρχει το «κόψιμο από το μικρόφωνο», η διάλυση μέσα στο lunatic fringe, η απόλυτη αδιαφορία των μέσων μαζικής επικοινωνίας, ήπια και σύγχρονη εκδοχή του οργουελικού μηχανισμού της επισημάνσεως των «μη προσώπων». Εκδοχή περισσότερο επικίνδυνη, διότι εγκαθιδρύεται καταπιέζοντας την διαφοροποίηση χωρίς φανερή βία, ακυρώνοντας κάθε δυνατότητα δημοσίου βίου, χωρίς να εμποδίζει την συνέχιση μιας ιδιωτικής υπάρξεως, προστατευόμενη από τις τρέχουσες - και επί μέρους – κριτικές της αυταρχικής κοινωνίας.

Ο ατομικισμός, η ναρκισσιστική λατρεία του Εγώ και η προαγωγή του πλέον ξέφρενου κοινωνικού εγωισμού, που μεταφράζεται σε επιδίωξη της επιτυχίας (μετρούμενης σε δολάρια : καθένας είναι αυτό που έχει) και στην ένταξη των σχέσεων με τους άλλους σε μία ζούγκλα διασταυρουμένων και απεγνωσμένων ανταγωνισμών, δεν είναι παρά οι ευκολότερα αντιληπτές πιο επιφανειακές όψεις του τυπικώς αμερικανικού σχήματος συμπεριφοράς, που η «αυτοκρατορία του φανταστικού» αναλαμβάνει να αναπαραγάγει παντού στον πλανήτη μας. Κάτω από την απλοϊκή οικονομιστική επιχειρηματολογία, που διακατέχει ως έμμονη ιδέα την εμπο ρευματική κοινωνία, κρύβεται ένα έργο συστηματικής εκριζώσεως των συλλογικών ταυτοτήτων, έργο που εξυπηρετεί τους στόχους ενός καπιταλιστικού εκσυγχρονισμού όλο και πιο προωθημένου.

Η διαδικασία είναι περίπλοκη, αλλά συνεπής. Σε μία κοινωνία δίχως ιστορία, όπως είναι η αμερικανική κοινωνία, παραδομένη στην λατρεία του self made man, ταιριάζει η απόρριψη κάθε μη ωφελιμιστικού δεσμού. Η εκκοσμικευμένη εσχατολογία του ηδονιστικού ιδεώδους, η εξάλειψη της μνήμης και της αισθήσεως του χρόνου και του χώρου, προς την οποία κατατείνουν όλο και πιο άμεσα οι εφαρμογές της

«προχωρημένης» τεχνολογίας, η υιοθέτηση ενός ύφους σχέσεων απροσώπου, και γραφειοκρατικού, συμβάλλουν στην επίτευξη του ίδιου σκοπού : του ολικού εξορθολογισμού της συλλογικής ζωής, του περιορισμού των πνευματικών απαιτήσεων, των σχέσεων στοργής ή απλώς των μη υλικών σχέσεων στην προγραμματισμένη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής. Μη έχοντας γνωρίσει ποτέ, αντιθέτως προς κάθε άλλον πολιτισμό, μια περίοδο κοινοτισμού - έχοντας την, μάλιστα, αποκρούσει κατά την φάση της ιδρύσεως του ως «προπατορικό αμάρτημα» αυτής της Ευρώπης, από την οποία οι πρώτοι άποικοι ήθελαν να απομακρυνθούν όσο το δυνατόν περισσότερο - ο υπερατλαντικός τρόπος ζωής δεν δέχεται ως υποκείμενα τις πρωταρχικές ομάδες, δεν συλλαμβάνει την έννοια του λαού (για την οποία η γλώσσα του δεν διαθέτει καν ειδικό όρο : ο λαός ή «οι άνθρωποι» είναι το ίδιο πράγμα...), δεν θέτει στην βάση της κοινωνικής αναμέτρησης την εκλογή αξιών, αλλά αποκλειστικά συγκρούσεις συμφερόντων, που υποβάλλονται σε αδιάκοπες διαμεσολαβήσεις και σε συνεχείς χειραγωγήσεις.



Μια κοινωνία ατόμων, στερημένων κάθε αισθήματος αλληλεγγύης, άλλης από εκείνην των ευκαιριακών συμπτώσεων επί καθημερινών θεμάτων, είναι πράγματι ή πλέον σύμφωνη προς την αντίληψη της δημόσιας ζωής ως μιας τεράστιας αγοράς, την οποία οι αμερικανικές κοινωνικές επιστήμες, με τις ποσοτικές τεχνικές τους, προσπαθούν εδώ και τριάντα τουλάχιστον χρόνια να επιβάλλουν στις ελίτ των διανοουμένων κάθε χώρας. (Εξ άλλου, ο πολυεπικοινωνιακός και οικονομικός μηχανισμός, που διαχειρίζονται οι πολυεθνικές αμερικανικού κεφαλαίου, αναλαμβάνει την διοχέτευση της εκχυδαϊσμένης εκδοχής της στις ευρωπαϊκές, ασιατικές, αφρικανικές ή λατινοαμερικανικές μάζες). Στερημένο από κάθε ένταξη, και μάλιστα βεβαρημένο από μία πολύ-ένταξη φτιαγμένη από διασταυρούμενες και κάποτε αντιφατικές πίστεις (σ' ένα επάγγελμα, σε μία εκκλησία, σ' ένα κόμμα, σε μία
σειρά από ομάδες συμφερόντων, σε συλλόγους ελεύθερου χρόνου, κ.λ.π.), που του απαγορεύουν κάθε καθορισμένη ταυτότητα, το άτομο-τύπος του αμερικανικού τρόπου ζωής είναι ο ιδεώδης δέκτης του ομοιογενοποιητικού μηνύματος. Ο μόνος τρόπος, με τον οποίο μπορεί να ξεχωρίσει, να μην πέσει στην περιθωριοποίηση, είναι να «εγκριθεί» ακολουθώντας τις υποδείξεις του προτύπου, να εκμεταλλευθεί τα υποχρεωτικά κανάλια της κοινωνικής κινητικότητας, αισθανόμενος κατ' ανάγκη όλο και περισσότερο μόνος και σε διαρκή πάλη εναντίον όλων των ομοίων του, που είναι ισάριθμοι δυνάμει ανταγωνιστές.

Ο πραγματικός εχθρός αυτού του προτύπου, που συχνά παρουσιάζεται ως εξισωτικό, δεν είναι η ποικιλία των κοινωνικών συνθηκών. Αυτή, αντιθέτως, εξασφαλίζει τον μηχανισμό συμβολικών και ψυχολογικών ικανοποιήσεων, που συνδέονται με μία ανοδική κινητικότητα, και συνεπώς του είναι απαραίτητη. Ο αληθινός εχθρός είναι η *ιδιαιτερότης*, η μη πτώση στο ίδιο, η διαφοροποίηση σε σχέση προς τα πρότυπα, που το σύστημα έχει νομιμοποιήσει. Αυτό εξηγεί, γιατί η αμερικανική επιχείρηση αποικιοποιήσεως στηρίζεται, ως προς τα υποδειγματικά της μηνύματα, στην μορφή του μοναχικού ήρωα, του οποίου ο Ρόκυ ή ο Ράμπο είναι οι πρόσφατες ενσαρκώσεις, οι πιο αποτελεσματικές, επειδή είναι και οι πιο χυδαίες : ο μοναχικός άνθρωπος, που η θέση του μέσα σ' ένα προκαθορισμένο πλαίσιο σχέσεων είναι καθαρά τυχαία.

Αυτός είναι ο ανθρώπινος τύπος, που κερδίζει, χάρη στην «αυτοκρατορία του φανταστικού» την εύνοια των νέων ευρωπαϊκών, ασιατικών, αφρικανικών, λατινοαμερικανικών γενεών. Η επιτυχία του είναι τόσο μεγάλη, ώστε ορισμένοι σχολιαστές φτάνουν να σκέπτονται, ότι αυτό που καταγγέλθηκε ως το «αμερικανικό κακό» είναι στην πραγματικότητα ένα ευρωπαϊκό κακό ή ένα κακό, που χαρακτηρίζει άλλους πνευματικούς και ανθρωπιστικούς κύκλους, οι οποίοι καταγγέλλουν τα προχωρημένα του συμπτώματα, και ότι αυτό που θέλουμε να θεωρούμε ως ύπουλη αποικιοποίηση και ηγεμονισμό, στην πραγματικότητα είναι μια αυτοαποικιοποίηση, στην οποία προσφεύγουν μουδιασμένοι και εξαντλημένοι πολιτισμοί για να εξασφαλίσουν μία συνέχεια και ένα μέλλον.

Υπάρχει, δίχως αμφιβολία, κάποια αλήθεια σ' αυτήν την παρατήρηση, εφ' όσον το επίπεδο της πνευματικής δημιουργικότητας και της πρωτοτυπίας των κοινωνικών προτύπων των ζωνών όπως η ευρωπαϊκή υποχωρούν μπροστά στην made in USA επιθετική ανταγωνιστικότητα, και σπανίως προβάλλουν αντίσταση στους εισβολείς. Η δύναμη υποβολής του αμερικανικού τρόπου ζωής έχει, εν τούτοις, ελάχιστη από την βαρβαρική ζωτικότητα, που υπήρξε μοιραία για τις μεγάλες αυτοκρατορίες της αρχαιότητας : είναι μάλλον αποτέλεσμα μιας σχεδιασμένης και εγκεφαλικής εργασίας επηρεασμού των συνειδήσεων, που οικοδόμησε την ισχύ του επί της συστηματικής περιθωριοποιήσεως των δυνάμει ανταγωνιστών του και την μονομανή

επανάληψη του leitmotiv του. Σ' αυτό το σημείο, δεν μπορούμε να μη καταγγείλουμε την ευθύνη των ηγέτιδων πολιτικών και οικονομικών τάξεων του «δυτικού στρατοπέδου», αφού ένα μεγάλο μέρος της σημερινής ασθένειας ανάγεται στην παραίτηση τους σε όλους τους τομείς (από την παιδεία ως την κοινωνική πολιτική, από την διαμόρφωση της συνείδησης του πολίτη ως την πνευματική πάραγωγή σε όλους τους χώρους : κινηματογραφικό, ραδιοτηλεοπτικό, εκδοτικό, μουσικό, καλλιτεχνικό, κ.λ.π.).

Χάθηκε, λοιπόν, το παιχνίδι; Είμαστε υποχρεωμένοι να δεχτούμε την εξάρτηση, για απροσδιόριστο χρονικό διάστημα, από το αμερικανικό πρότυπο όλων των μορφών της κοινωνικής δυναμικής μας και να δεχθούμε την αποικιακή κυριαρχία του «υπερεθνικού συγκροτήματος» ως το μικρότερο κακό;

Απαντούμε με δύναμη : όχι. Αντιθέτως, φρονούμε, ότι ορισμένες ενθαρρυντικές ενδείξεις ανανεώσεως και εξελίξεως της κοινωνικής δυναμικής βρίσκονται υπό εκδήλωση στην Ευρώπη και αλλού. Πρόκειται για ενδείξεις σημαντικές, αν και κάποτε αντιφατικές και δυσερμήνευτες. Για να παραμείνουμε στην ευρωπαϊκή πραγματικότητα, αυτήν που μας αφορά περισσότερο, μπορούμε να διαπιστώσουμε, μαζί με τους προσεκτικότερους κοινωνιολόγους, την ανάπτυξη μιας μαζικής ευαισθησίας, ιδίως μέσα στους κόλπους των νέων γενεών, γύρω από θέματα «ποιότητας ζωής» (δηλαδή της ποιοτικής διαστάσεως της ατομικής και συλλογικής ζωής). Αυτό που από ορισμένους αποκαλείται «ζωτικοί κόσμοι» - ένα πολύ ευρύ φάσμα «νέων κινημάτων», που αγκαλιάζει τις περιφερειακές πρωτοβουλίες, την προάσπιση των εθνικών και γλωσσικών ιδιαιτεροτήτων, την οικολογία, την ουδετεροφιλία και τον ειρηνισμό, τις μορφές αναγεννήσεως του ενδιαφέροντος για το ιερό και τα ρεύματα σκέψεως με μεταπολιτική θέση – εκφράζει σήμερα μία ανάγκη κοινότητας, η οποία, αν και συγκεχυμένη, είναι σημάδι μιας καθαρής αντιστροφής της τάσεως σε σχέση προς τα πρότυπα της εμπορευματικής κοινωνίας. Δεν πρόκειται, αντίθετα προς ότι ισχυρίσθηκαν ορισμένοι, σαν από σύμπτωση Αμερικανοί κοινωνιολόγοι, όπως ο Σέυμουρ Μάρτιν Λίπσετ, για απλές ενδείξεις μιας «εξεγέρσεως εναντίον του σύγχρονου κόσμου», συνδεδεμένης με νεορομαντικές και προκαπιτα-λιστικές εικόνες, για ένα είδος συντηρητικής νοσταλγίας για έναν κόσμο που χάθηκε, αλλά για μία βαθειά και θεμελιωμένη άρνηση της γενικής κατολισθήσεως των πολιτισμών προς το ενιαίο αμερικανικό πρότυπο.

Πρέπει να προσέξουμε πολύ αυτούς τους «ζωτικούς κόσμους». Πρέπει να ευνοήσουμε τις ευρύτερες και συνεχείς ανταλλαγές μεταξύ αυτών των κινημάτων, για να αποφευχθεί η καθαρά αμυντική αναδίπλωση τους σε επιμέρους μικρά θέματα (πράγμα που θα τα καθιστούσε εύκολα χειραγωγίσιμα, και συνεπώς εύκολα συμβιβαζόμενα με το σύστημα της διακριτικής αποικιοποιήσεως) ή η πτώση τους στην παγίδα του φολκλόρ. Σ' αυτά τα κινήματα βρίσκεται στην πραγματικότητα η ελπίδα για μία επάνοδο των αξιών στο κέντρο της κοινωνικής δυναμικής, στην θέση των συμφερόντων, που αποτελούν σήμερα τους τυράννους της.

Από την παρακμή των ψευδαισθήσεων του κλασσικού μαρξισμού στις τάξεις της διανόησης, παρακμή που κατ' ευτυχή συγκυρία συνέπεσε με την κρίση της αμερικανικής εικόνας στα μέσα της δεκαετίας του 1970, η φιλελεύθερη κουλτούρα επαγρυπνεί στα σύνορα των ευρωπαϊκών κτήσεων της αυτοκρατορίας της αστερόεσσας, χρησιμεύοντας ως πραγματική πέμπτη φάλαγγα, μερικές φορές με απόλυτη καλή πίστη. Σ' αυτήν την κουλτούρα πρέπει να αντιτάξουμε δίχως αργοπορία το μέτωπο ενός νέου αντικομφορμισμού, που, ξεπερνώντας τα ανεπίκαιρα σχήματα της αντίθεσης δεξιάς και αριστεράς, θα μπορέσει να σπάσει την ηγεμονία του δυτικού προτύπου, ανεβάζοντας στο επίπεδο του συμβόλου την έννοια της ιδιαιτερότητας των λαών και των πολιτισμών , και αντιπαραθέτοντας στους μύθους του εγωιστικού ατομικισμού το ιδεώδες μιας οργανικής και δυναμικής αλληλεγγύης.

Το πρόβλημα, συνεπώς, δεν συνίσταται στο να εξαπολύσουμε ένα κυνήγι μαγισσών εναντίον μιας χώρας (των Ηνωμένων Πολιτειών) ή εναντίον μιας κουλτούρας (της αμερικανικής), ούτε στο να καταδικάσουμε συνολικά τις εκφράσεις της στο όνομα ενός νέου μανιχαϊσμού. Έγκειται στην ανάσχεση της ηγεμονίας, στο σφράγισμα των πηγών της αποικιακής κυριαρχίας, στην χαλάρωση της ασφυκτικής πιέσεως επάνω στις «άλλες» κουλτούρες. Και αυτό δεν θα γίνει, παρά όταν η υπόθεση των δικαιωμάτων των λαών θα έχει βρει μέσα στις συνειδήσεις την προσοχή, που της αξίζει.

Πρωσσισμός και σοσιαλισμός



Ο Oswald Spengler γεννήθηκε στο Μπλάκενμπουργκ στις 29 Μαΐου 1880. Ήταν γόνος μικροαστικής οικογένειας και έλαβε κλασσική μόρφωση (αρχαία ελληνικά, λατινικά, ποίηση, φυσικές επιστήμες και μαθηματικά) κατά την διάρκεια των παιδικών και εφηβικών του χρόνων. Σπούδασε μαθηματικά και φυσικές επιστήμες σε πανεπιστήμια στην Halle, στο Μόναχο και το Βερολίνο και ταυτόχρονα παρακολούθησε παραδόσεις μαθημάτων άλλων κλάδων και επιστημών από φημισμένους καθηγητές της εποχής, Το διδακτορικό του φέρει τον τίτλο «Η βασική μεταφυσική ιδέα της ηρακλείτειας φιλοσοφίας» (1904). Το μνημειώδες έργο του «Η παρακμή της Δύσεως» (Der Untergang des Abendlandes) κυκλοφόρησε μεταξύ 1917 και 1920 σε δύο τόμους αντιστοίχως, ενώ το 1919 έλαβε το βραβείο του ιδρύματος «Αρχείο του Νίτσε». Το 1931 κυκλοφόρησε το έργο του «Άνθρωπος και τεχνική» και το 1932 το «Αποφασιστικά χρόνια: πολεμική κατά των διανοουμένων». Απέρριψε προτάσεις συνεργασίας με πανεπιστήμια και την συνεργασία με τους εθνικοσοσιαλιστές, τόσο πρίν την ανάληψη της εξουσίας, όσο και επί ναζιστικού καθεστώτος-αν και στο έργο του «Η ώρα των αποφάσεων» επικροτεί την άνοδο του Χίτλερ στην εξουσία-με αποτέλεσμα το καθεστώς να επιβάλει απαγόρευση αναφοράς του ονόματός του στο ραδιόφωνο το 1933. Πέθανε στις 8 Μαΐου του 1936 στο Μόναχο, όπου κηδεύτηκε μαζί με το «Φάουστ» του Γκαίτε και τον «Ζαρατούστρα» του Νίτσε.

Στο δοκιμιό του «Πρωσσισμός και σοσιαλισμός» (Preussentum und Sozialismus, 1920), το οποίο βασίστηκε σε σημειώσεις του συγγραφέως για τον δεύτερο τόμο του μνημειώδους έργου του), πραγματεύεται την καταγωγή του σοσιαλισμού, αναλύει την αγγλική και την πρωσσική κοινωνική ιδεολογία και οικονομικό σύστημα και εισάγει την έννοια «πρωσσισμός».

Για τον Spengler Γερμανοί και Άγγλοι έχουν κοινή καταγωγή από τα γερμανικά φύλα της Κάτω Σαξωνίας, όπως Φριζοί, Σάξωνες, Άγγλοι, οι οποίοι έφτασαν στην Βρετανία σε ομάδες Vikings. Και ενώ οι συγγενείς τους στην Γερμανία διατήρησαν το κοινοτικό πνεύμα, το οποίο εμφανίζεται στον κόσμο των ιπποτών, αυτοί παρέμειναν στο πνεύμα των Vikings, που ισοδυναμεί με την ασυγκράτητη επιθυμία για περιπλάνηση στις ανοικτές θάλασσες και για ανακάλυψη νέων κόσμων και με την ενισχυμένη αίσθηση της προσωπικής ελευθερίας και ατομικής ανεξαρτησίας. Το πνεύμα αυτό είναι που οδήγησε στον ατομισμό και τον απομονωτισμό του αγγλικού χαρακτήρα και υπήρξε η βάση για την ανάπτυξη του υλισμού και του φιλελευθερισμού, την εμφάνιση της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας και την εξάπλωση της αποικιοκρατίας. Στην ίδια κατηγορία ιδεών κατατάσσει και τον Μάρξ. Το κοινοτικό πνεύμα, αντιθέτως, γέννησε τον σοσιαλισμό και μία μορφή αυτού, τον πρωσσισμό. Στην σκέψη του Spengler ο σοσιαλισμός και το πρωσσικό πολιτειακό σύστημα – αυτό υπαγορεύει βαθιά αίσθηση του καθήκοντος, θυσία του «εγώ» στο «εμείς» και υπηρεσία στο κοινωνικό σύνολο – ταυτίζονται και θεωρεί ως πρότυπο κυβερνήτου τον Φρειδερίκο τον Μέγα, τον «πρώτο υπηρέτη του Κράτους», όπως ο ίδιος αυτοχαρακτηριζόταν, και ως ιδεατή μορφή πολιτεύματος την σοσιαλιστική μοναρχία. Παραθέτουμε παρακάτω αποσπάσματα από το δοκιμιό του, στα οποία αναπτύσσει τις ιδέες του για τον σοσιαλισμό, τον μαρξισμό και τον πρωσσισμό.

Μετάφραση-επιμέλεια κειμένου: Λόεγκριν

Εισαγωγή

Η λέξη «σοσιαλισμός» περιγράφει το πλέον θορυβώδες, εάν όχι το πιο βαθύ, θέμα των σύγχρονων συζητήσεων. Καθένας την χρησιμοποιεί. Καθένας θεωρεί ότι σημαίνει κάτι διαφορετικό. Σε αυτό το παγκόσμιο σύνθημα καθένας εμβάλλει οτιδήποτε αγαπά ή μισεί, φοβάται ή επιθυμεί. Ουδείς, όμως, έχει συνείδηση του σκοπού και των ορίων της ιστορικής λειτουργίας της λέξεως. Αποτελεί ο σοσιαλισμός ένα ένστικτο ή ένα σχεδιασμένο σύστημα; Είναι στόχος του ανθρωπίνου γένους ή απλώς μία προσωρινή κατάσταση; Η μήπως η λέξη παραπέμπει απλά στις απαιτήσεις μίας συγκεκριμένης κοινωνικής τάξεως; Είναι το ίδιο πράγμα με τον Μαρξισμό;

Οι άνθρωποι που σκοπεύουν να αλλάξουν τον κόσμο διαρκώς υποπίπτουν στο λάθος να συγχέουν αυτό που *θα έπρεπε* να είναι με αυτό *που θα* γίνει. Σπανίζει το όραμα που μπορεί να περάσει πέρα από την σύγχυση και την ρευστότητα της εποχής μας. Πρέπει, ωστόσο, να βρώ κάποιον που έχει καταλάβει πραγματικά αυτήν την Γερμανική Επανάσταση[1], ο οποίος έχει εμβαθύνει στο νόημά της ή έχει προβλέψει την διάρκειά της. Οι στιγμές παρανοούνται ως εποχές, το επόμενο έτος με τον επόμενο αιώνα, παραξενιές ως ιδέες, τα βιβλία ως άνθρωποι.

Οι Μαρξιστές μας δείχνουν δείχνουν δύναμη μόνον όταν γκρεμίζουν. Όταν πρέπει να σκεφθούν ή να δράσουν θετικά είναι αβοήθητοι. Με τις πράξεις τους επιβεβαιώνουν ότι ο πατριάρχης τους δεν ήταν δημιουργός, αλλά μόνον ένας κριτικός. Η κληρονομιά του επικεντρώνεται σε μία συλλογή αφηρημένων ιδεών με σημασία μόνον σε έναν κόσμο βιβλιοφάγων. Το «προλεταριάτο» του είναι μία καθαρά φιλολογική σύλληψη, σχηματοποιημένη και υποστηριζόμενη από τον κόσμο των γραπτών. Ήταν αληθινό μόνον όσο αρνείτο και δεν ενσωμάτωνε την δεδομένη κατάσταση σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή. Σήμερα διαπιστώνουμε ότι ο Μάρξ ήταν μόνον ο πατριός του σοσιαλισμού. Ο σοσιαλισμός περιέχει στοιχεία που είναι παλαιότερα, δυνατότερα και πιο θεμελιώδη από την κοινωνική κριτική του. Τέτοια στοιχεία υπήρξαν και συνέχισαν να αναπτύσσονται χωρίς αυτόν, και μάλιστα σε αντίθεση με αυτόν. Δεν βρίσκονται στα χαρτιά, αλλά στο αίμα. Και μόνον το αίμα μπορεί να αποφασίσει για το μέλλον.

Εάν, όμως, ο σοσιαλισμός δεν είναι Μαρξισμός, τότε τι είναι; [...]

II. Ο Σοσιαλισμός ως τρόπος ζωής

-9-

Ο σοσιαλισμός, λοιπόν, δεν είναι ένα ένστικτο σκοτεινή, πρωταρχικής καταγωγής όπως τα ένστικτα που βρήκαν την έκφρασή τους στον ρυθμό των γοτθικών καθεδρικών, στο αρχοντικό παρουσιαστικό των μεγάλων αυτοκρατόρων και παπών ή στην ίδρυση της Ισπανικής και της Βρετανικής αυτοκρατορίας. Αποτελεί περισσότερο ένα πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό ένστικτο ρεαλιστών και ως τέτοιο είναι ένα προϊόν ενός σταδίου του τεχνικού πολιτισμού μας και όχι της πνευματικής καλλιέργειάς μας, που τελείωσε γύρω στο 1800.

Και όμως το ένστικτο αυτό, ολοκληρωτικά κατευθυνόμενο προς το εξωτερικό κόσμο, ακόμη απηχεί την παλαιά φαουστική θέληση για δύναμη και προς το άπειρο. Τώρα έχει εξελιχθεί στην φοβερή θέληση για απόλυτη κυριαρχία του κόσμου στην στρατιωτική, οικονομική και διανοητική έννοια. Μπορεί να γίνει αισθητό στο ιστορικό γεγονός του Παγκοσμίου Πολέμου και στην σύλληψη μίας παγκόσμιας επαναστάσεως, την ιδέα της σφυρηλατήσεως των ανερχόμενων όχλων τα ανθρωπότητας σε ένα μοναδικό όλον. Ο ιμπεριαλισμός της Βαβυλώνας στόχευε μόνον στον έλεγχο της Εγγύς Ανατολής, ενώ αυτός των Ινδών περιοριζόταν στην ίδια την Ινδία. Ο Ελληνικός και ο Ρωμαϊκός ιμπεριαλισμός έφτανε ως την Βρετανία, την Μεσοποταμία και την Σαχάρα και η αυτοκρατορία της Κίνας δεν επεκτεινόταν πέρα από την Κασπία Θάλασσα. Ο σύγχρονος ιμπεριαλισμός, από την άλλη, στοχεύει στην κατοχή ολόκληρης της υφηλίου. Δεν αναγνωρίζουμε σύνορα ή όρια. Μέσω μία καινούργιας Voelkerwanderung[2] έχουμε καταστήσει την Αμερική μέρος της Δυτικής Ευρώπης. Έχουμε κτίσει σε κάθε ήπειρο το δικό μας ξεχωριστό είδος πόλεων, έχουμε υποτάξει τους ιθαγενείς πληθυσμούς στον δικό μας τρόπο ζωής και σκέψεως. Τέτοιου είδους δραστηριότητα αποτελεί την υψηλότερη μορφή εκφράσεως της δυναμικής αισθήσεως μας της παγκόσμιας εξουσίας. Αυτό που πιστεύουμε, αυτό που επιθυμούμε, θεωρείται ότι δεσμεύει τα πάντα. Και από την στιγμή που η ζωή έχει φθάσει να σημαίνει για εμάς εξωτερική, πολιτική, κοινωνική και οικονομική ζωή όλα πρέπει να υποτάσσονται στο πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό ιδεώδες μας ή να εξαφανίζονται.

Η τάση αυτή προς την παγκόσμια κυριαρχία είναι αυτό που έχω ορίσει ως «σύγχρονο σοσιαλισμό». Συνειδητοποιούμε πλέον όλο και περισσότερο την παρουσία του. Είναι αυτό που

εμείς του δυτικού κόσμου έχουμε κοινό. Είναι ενεργό σε κάθε άνθρωπο από την Βαρσοβία μέχρι το Σαν Φρανσίσκο, και καθένας από τους λαούς μας γοητεύεται από τα ξόρκια των υποσχέσεών του και των δυνατοτήτων του.

Είμαστε, ωστόσο, οι μόνοι λαοί που συμμετέχουμε σε αυτόν. Κλασικός, Κινεζικός ή Ρωσικός σοσιαλισμός υπό αυτήν την έννοια δεν υφίστανται.

Στην βάση αυτής της ισχυρής συλλογικής συνειδήσεως, παρόλαυτά, υπάρχουν εσώτερες εχθρότητα και αντιθέσεις. Στην ψυχή κάθε πολιτισμού βρίσκεται κρυμμένη μία μοναδική, ανεπανόρθωτη σχισμή. Η ιστορία κάθε πολιτισμού είναι μία ατελείωτη σύγκρουση μεταξύ λαών, τάξεων, ατόμων ή τάσεων εντός του ατόμου - είναι πάντοτε το ίδιο πρόβλημα που προκαλεί δέος. Κάθε φορά που εμφανίζεται ένα ιστορικό στοιχείο, αμέσως προκαλεί ένα αντίπαλο στοιχείο. Ο Νίτσε έχει αναγνωρίσει για εμάς την μεγάλη διχοτόμηση της Κλασικής ζωής, η οποία επανεμφανίσθηκε ξανά και ξανά με διαφορετικές μορφές: Απόλλων και Διόνυσος, Στωικοί κα Επικούρειοι, Σπάρτη και Αθήνα, σύγκλητος και λαός, οι tribunate και patriciate[3]. Με τον Αννίβα στις Κάνες, ο Επικούρειος Ελληνισμός στάθηκε απέναντι από την Ρώμη των Στωικών και των συγκλητικών. Στους Φιλίππους το σπαρτιατικό στοιχείο της Ρώμης νικήθηκε από το αθηναϊκό στοιχείο προσωποποιημένο στους καίσαρες. Ακόμη και στην μητροκτονία του Νέρωνος μπορούμε να διακρίνουμε έναν θρίαμβο της διονυσιακής ιδέας του panem et circenses[4] επί της απολλώνιας ευθύτητος των Ρωμαίων δεσποινών. Κατά την διάρκεια όλων των εποχών της κινεζικής ιστορίας, στην κινέζικη ζωή και σκέψη, στις μάχες και τα βιβλία, μπορούν να αντιληφθούμε την αντίθεση που σχετίζεται με τα ονόματα Κομφούκιος και Λάο Τσέ και τις μη μεταφράσιμες έννοιες li και tao. Το ένα και το αυτό είναι παρομοίως και το σχίσμα στην φαουστική ψυχή, το οποίο έχει καθορίσει την μοίρα μας μέσα από το γοτθικό και την Αναγέννηση, το Πότσδαμ και τις Βερσαλλίες, τον Κάντ και τον Ρουσσώ, τον σοσιαλισμό και τον αναρχισμό, και το οποίο θα συνεχίσει να την σχηματίζει μέχρι τις τελευταίες ημέρες μας.

Ακόμη και έτσι, η Μοίρα αυτή είναι ενοποιημένη. Η ασυμφωνία και η αντίθεση υπηρετούν μίαν ανώτερη πραγματικότητα. Ο επικουρειανισμός δεν είναι παρά μία άλλη μορφή του στωικισμού. Ο Αισχύλος έφερε κοντά τον Απόλλωνα με τον Διόνυσο. Ο Καίσαρ συνδύασε την σύγκλητο και τους πληβείους. Ο ταοϊσμός του Λάο Τσέ βοήθησε στην δημιουργία της κομφουκιανικής Κίνας. Και οι δυτικοί λαοί το ένστικτο των οποίων είναι αναρχικό είναι πραγματικά σοσιαλιστικοί κατά την ευρύτερη φαουστική έννοια.

III. Πρώσσοι και Άγγλοι

Μέχρι τώρα απείχα από το να αναφερθώ στην Ρωσία ηθελημένα, διότι με την Ρωσία δεν τίθεται θέμα διαφορετικών λαών, αλλά διαφορετικών *κόσμων*. Οι Ρώσοι δεν είναι με κανέναν τρόπο όπως οι Γερμανοί και οι Άγγλοι. Όπως τα γερμανικά φύλα της Καρολίγγειας εποχής περιέχουν, περικλείουν στον εαυτό τους τις δυνατότητες πολλών μελλοντικών λαών. Ο Ρωσισμός είναι η υπόσχεση ενός μελλοντικού πολιτισμού, καθώς οι απογευματινές σκιές σκεπάζουν ολοένα και περισσότερο τον Δυτικό κόσμο. Οι διαφορές μεταξύ Ρωσικού και Δυτικού πνεύματος δεν μπορούν να αποτυπωθούν ζωηρά. Όσο βαθύ και αν είναι το χάσμα μεταξύ μεταξύ του πνεύματος, της θρησκείας, της πολιτικής, και της οικονομίας μεταξύ Αγγλίας, Γερμανίας, Αμερικής και Γαλλίας, όταν τα έθνη αυτά συγκρίνονται με την Ρωσία, ξαφνικά φαίνονται σαν ένας ενοποιημένος κόσμος. Είναι εύκολο να εξαπατηθούμε από μερικούς κατοίκους της Ρωσίας, οι οποίοι αντανακλούν ισχυρή Δυτική επιρροή. Ο αληθινός Ρώσος είναι για εμάς στον εσωτερικό του κόσμο τόσο ξένος, όσο θα ήταν ένας Ρωμαίος στην εποχή των Βασιλέων ή ένας Κινέζος πολύ πρίν τον Κομφούκιο, εάν εμφανίζονταν ξαφνικά ανάμεσά μας. Οι Ρώσοι είχαν συνείδηση αυτού κάθε φορά που τραβούσαν διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στην «Μητέρα Ρωσία» και την «Ευρώπη».

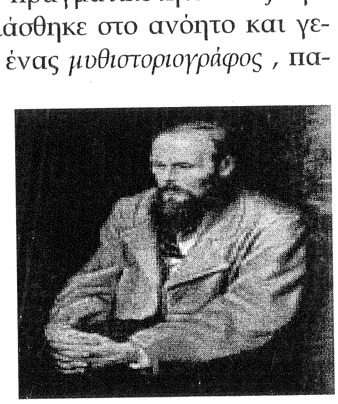
Η πρωτόγονη ψυχή της Ρωσίας αποτελεί για εμάς κάτι που βρίσκεται ανάμεσα στην βρωμιά, την μουσική, την βότκα, την πραότητα και σε μία παράξενη μελαγχολία. Είναι φυσικό να κρίνουμε υποκειμενικά, όπως για παράδειγμα ως ύστερα, αστικά και διανοητικά ώριμα μέλη μίας εξολοκλήρου διαφορετικής κουλτούρας. Αυτό που «βλέπουμε» στην Ρωσία δεν είναι, επομένως, μία ψυχή που τώρα ξυπνάει, την οποίαν ακόμη και ο Ντοστογιέφσκι ήταν ανήμπορος να περιγράψει, αλλά η δική μας διανοητική εικόνα της, που σχηματίζεται από την επιφανειακή εικόνα μας για την ρωσική ζωή και ιστορία και που διαστρεβλώνεται περαιτέρω από την χρήση πολύ «ευρωπαϊκών» λέξεων, όπως θέληση, λογική και **Gemut**[5]. Ίσως, όμως, κάποιοι από εμάς βρίσκονται στην θέση να αποδώσουν μία εντύπωση, η οποία δεν περιγράφεται με εικόνες, αυτής της χώρας, που δεν θα αφήσει καμία αμφιβολία για το πελώριο κενό που μας χωρίζει.

Αυτός ο παιδικός, ασύνδετος, τρομαχτικός λαός έχει μπερδευτεί, τραυματισθεί, βασανισθεί και δηλητηριασθεί εξαιτίας της επιβολής επ' αυ-

τού μίας ξένης, δεσποτικής, ρωμαλέας και ώριμης «ευρωπαϊκής» κουλτούρας. Η σάρκα του έχει τρυπηθεί από τα ευρωπαϊκού στυλ αστικά κέντρα με ευρωπαϊκές φιλοδοξίες και η υπανάπτυκτη συνείδησή του έχει μολυνθεί από παραγινώμενες συμπεριφορές, φιλοσοφίες, πολιτικές ιδέες και επιστημονικές αρχές. Στα 1700 ο Μέγας Πέτρος επέβαλε στον λαό του το μπαρόκ στυλ στην πολιτική, με διπλωματία υπουργείων, δυναστική επιρροή, διοίκηση και δυτικού στυλ ναυτικό. Στα 1800 εμφανίσθηκαν οι αγγλικές ιδέες, κατά βάσιν ακατανόητες από αυτόν τον λαό, έχοντας ως όχημα Γάλλους συγγραφείς, οι οποίοι κατάφεραν να μπερδέψουν μία μικρή μειονότητα διανοουμένων. Ακόμη και όταν η σχολαστική ρωσική διανόηση εισήγαγε τον μαρξισμό στην χώρα πρίν το 1900, ήταν παντελώς ανίδεοι. Ο Μέγας Πέτρος μετέτρεψε την τσαρική πολιτεία σε μία μεγάλη δύναμη εντός του ευρωπαϊκού συστήματος, διαστρέφοντας έτσι την φυσιολογική της εξέλιξη. Και η «ιντελλιγκέντσια», η ίδια προϊόν του ρωσικού πνεύματος, αφότου αυτό διεφθάρη από τις ξενόφερτες πόλεις, εισήλθε στην σκηνή με το σκοτεινό της πάθος για εγχώρια συντάγματα, τα οποία θα εμφανισθούν σε κάποιο μακρινό μέλλον, παραχαράσσοντας έτσι την πρωτόγονη σκέψη της χώρας τους σε ένα είδος στείρας, παιδιάστικης θεωρητικολογίας κατά το πρότυπο των Γάλλων επαναστατών. Χάρις στην απεριόριστη ταπεινότητα και προθυμία για θυσία, ο πετρινισμός και ο μπολσεβικισμός έχουν καταφέρει κάποια πραγματικά πράγματα κατά ανούσια και καταστροφική μίμηση τέτοιων δυτικών δημιουργημάτων, όπως η Αυλή των Βερσαλλιών και η **Παρισινή Κομμούνα**[6].

Οι θεσμοί, όμως, αυτοί επηρέασαν μόνον την επιφάνεια της ρωσικής υπάρξεως. Καθένας τους μπορούν να εξαφανισθούν και να επανεμφανισθούν με απρόβλεπτη ταχύτητα.

Μέχρι στιγμής η Ρωσία είχε μόνον θρησκευτικές εμπειρίες και όχι πολιτικές ή κοινωνικές. Ο Ντοστογιέφσκι, στην πραγματικότητα ένας άγιος ο οποίος παρουσιάσθηκε στο ανόητο και γελοίο δυτικό ήθος ως ένας *μυθιστοριογράφος* , παρερμηνεύεται εάν τα κοινωνικά του «προβλήματα» λαμβάνονται υπ' όψιν πέρα από την λογοτεχνική φόρμα του. Το αληθινό νόημά του θα βρεθεί πίσω από τα γραφόμενά του



παρά στις ίδιες τις λέξεις και στους «Αδελφούς Καραμαζώφ» φθάνει σε μία θρησκευτική ένταση συγκρινόμενη μόνον με αυτήν του Δάντη. Οι επαναστατικές πολιτικές πεποιθήσεις του από την άλλη πήγαζαν από μία άσημη μικρή μητροπολιτική κλίκα, η οποία δεν κατείχε πλέον σαφείς ρωσικές αισθαντικότητες και όσον αφορά στην οικογενειακή καταγωγή, δύσκολα μπορεί να αποκληθεί ρωσική. Ως συνέπεια όλων αυτών η πολιτική σκέψη του Ντοστογιέσφκι εγκλωβίστηκε ανάμεσα στα άκρα ενός επιβεβλημένου δογματισμού και μίας ενστικτώδους απορρίψεως.

Εξού και το βαθύ, δεινό, αταβιστικό μίσος της Ρωσίας απέναντι στην Δύση, το δηλητήριο πάνω στο σώμα της . Μπορεί κανείς να το αισθανθεί στο ενδόμυχο μαρτύριο του Ντοστογιέφσκι, στις βίαιες εκρήξεις του Τολστόι και στην σιωπηλή επώαση του κοινού ανθρώπου. Πρόκειται για ένα ακατάσχετο μίσος συχνά ασυνείδητο και συχνά σφραγισμένο κάτω από μία ειλικρινή και τάση για αγάπη και για κατανόηση, ένα βασικό μίσος για όλα τα σύμβολα της φαουστικής θελήσεως: οι πόλεις (η Αγία Πετρούπολη συγκεκριμένα), οι οποίες εισέβαλαν ως εμπροσθοφυλακή αυτής της θελήσεως στην αγροτική ηρεμία των απέραντων στεπών, οι τέχνες και οι επιστήμες, η δυτική σκέψη και συναίσθημα, το κράτος, η νομική επιστήμη, η διοικητική δομή, το χρήμα, η βιομηχανία, η μόρφωση, η «κοινωνία» - εμπράκτως όλα. Είναι το πρωτόγονο αποκαλυπτικό μίσος που ξεχωρίζει το μίσος της αρχαιότητος. Ολόκληρος ο μπολσεβικισμός περιέχει κάτι από την ζοφερή εμπάθεια των Μακκαβαίων, όπως και της κατά πολύ μεταγενέστερης εξεγέρσεως που οδήγησε στην καταστροφή της Ιερουσαλήμ. Μόνος ο άκαμπτος δογματισμός του δεν θα μπορούσε ποτέ να εφοδιάσει την ορμή που συντηρεί το κίνημα μέχρι τις ημέρες μας. Τα ασυνείδητα αντιδυτικά ένστικτα της Ρωσίας, που κατευθύνονταν αρχικά ενάντια στον Πετρινισμό, δάνεισαν την δύναμή τους στον μπολσεβικισμό. Από την στιγμή, όμως, που ο μπολσεβικισμός αποτελεί παράγωγο του Πετρινισμού , θα έλθει ο καιρός που θα καταστραφεί, προκειμένου να ολοκληρωθεί η απελευθέρωση της Ρωσίας από την «Ευρώπη».

Ο προλετάριος της Δύσεως θέλει να ανασχηματίσει τον δυτικό πολιτισμό, ώστε αυτός να αγγίξει τους ξεχωριστούς πόθους του. Η ρωσική ιντελλιγκέντσια εξ ενστίκτου, εάν όχι πάντοτε συνειδητά, επιθυμεί να τον καταστρέψει. Αυτό είναι το νόημα του ανατολικού μηδενισμού. Ο Δυτικός πολιτισμός μας έχει γίνει πρό πολλού καθαρά αστικός. Στη Ρωσία δεν υπάρχουν «μάζες», αλλά μόνον «ο λαός». Κάθε αληθινός Ρώσος είναι κατά βάσιν χωρικός, ανεξαρτήτως εάν στο επάγγελμα του είναι φιλόλογος ή αξιωματούχος. Δεν ενδιαφέρεται πραγματικά για τις δανεισμένες πόλεις με τις δανεισμένες μάζες και τις μαζικές ιδεολογίες. Σε πείσμα του Μαρξι-

σμού τα μόνα οικονομικά προβλήματα σε αυτήν την χώρα είναι αγροτικά προβλήματα. Ο Ρώσος «εργάτης» είναι μία παρεξήγηση. Η μόνη πραγματικότητα είναι η ανέγγιχτη, άθικτη γή, όπως ήταν στη Καρολίγγεια Ευρώπη. Περάσαμε αυτήν την φάση χιλιάδες χρόνια πρίν και έτσι δεν κατανοούμε ο ένας τον άλλον. Εμείς οι δυτικοευρωπαίοι δεν είμαστε πλέον ικανοί να ζήσουμε σε αρμονία με την παρθένα γή. Όποτε πηγαίνουμε «στην εξοχή» παίρνουμε μαζί μας την πόλη μαζί με όλα τα πνευματικά στοιχεία της. Και την πηγαίνουμε εκεί μέσα στο αίμα μας, όχι απλώς μέσα στο κεφάλι μας, όπως ο Ρώσος *διανοούμενος*. Ο Ρώσος μεταφέρει νοερά το χωριό του μαζί του στις ρωσικές πόλεις.

Εάν επιθυμούμε να κατανοήσουμε το ανεπανόρθωτο αυτό σχίσμα μεταξύ ανατολικού και δυτικού «σοσιαλισμού», πρέπει κάθε στιγμή να διακρίνουμε την ρωσική ψυχή από το ρωσικό πολιτικό σύστημα και την διάνοια των ηγετών από τα ένστικτα αυτών που ηγούνται. Γιατί τι άλλο μπορεί να είναι ο Πανσλαβισμός από μία δυτικού τύπου μάσκα που καλύπτει μία ισχυρή αίσθηση θρησκευτικής αποστολής; Παρόλα τα βιομηχανικά τσιτάτα όπως «υπεραξία» και «απαλλοτρίωση», ο Ρώσος εργάτης δεν είναι αστικός εργάτης, δεν είναι άνθρωπος των μαζών του Μάντσεστερ, του Έσσεν και του Πίτσμπουργκ. Στην πραγματικότητα είναι ένας καλλιεργητής και θεριστής που άφησε το σπίτι του με μίσος για την ξένη δύναμη που έβλαψε το αληθινό κάλεσμα, στο οποίο είναι ακόμα προσκολλημένη η ψυχή του. Τα ιδεολογικά στοιχεία που κάνουν τον μπολσεβικισμό να λειτουργεί είναι αρκετά επουσιώδη. Ακόμα και αν το πρόγραμμά του γινόταν εντελώς αντίθετο, η ασυνείδητη αποστολή του για το ξύπνημα της Ρωσίας θα παρέμενε η ίδια: ο μηδενισμός.

Έστω και έτσι, ο μπολσεβικισμός έχει ένα πελώριο θέλγητρο για τους υποθαλπόμενους διανοούμενους των πόλεών *μας*. Έχει καταστεί ένα χόμπι για κουρασμένα και ταραγμένα μυαλά, ένα όπλο για τις αποσυντιθέμενες ψυχές των μεγαλουπόλεων , ένα μέσον εκφράσεως για το σηπόμενο αίμα. Ο Σπαρτακισμός[7] των σαλονιών ανήκει στην ίδια κατηγορία που ανήκουν η θεοσοφία και ο αποκρυφισμός. Αποτελεί για εμάς αυτό που ήταν η λατρεία της Ίσιδος στην Ρώμη όχι για τους ανατολίτες σκλάβους, αλλά για τους ίδιους τους παρηκμασμένους Ρωμαίους. Το γεγονός ότι έκανε την εμφάνισή του στο Βερολίνο δεν έχει να κάνει με την απάτη αυτής της Επανάστασης. Είναι σχετικά ασήμαντο ότι οι ανόητοι άρχισαν να ιδρύουν «αγροτικά συμβούλια» στο Βερολίνο κατ' απομίμηση του σοβιετικού μοντέλου ή ότι ουδείς πρόσεξε ότι οι αγροτικές υποθέσεις είναι το θεμελιώδες πρόβλημα στην Ρωσία, ενώ οι δικοί μας πονοκέφαλοι είναι αυστηρά αστικοί. Στο πρόσωπο του σοσιαλισμού ο Σπαρτακισμός δεν έχει μέλλον στην Γερμανία.

Ο μπολσεβικισμός, όμως, θα κατακτήσει σίγουρα το Παρίσι, διότι όταν αναμειγνύεται με τον αναρχικό συνδικαλισμό μπορεί να ικανοποιήσει την κουρασμένη, πεινασμένη για αισθησιασμό γαλλική ψυχή. Θα αποτελέσει την αρμόζουσα μορφή εκφράσεως για το taedium vitae[8] αυτής της γιγαντιαίας πόλης, η οποία είναι τόσο χορτασμένη από ζωή. Ως επικίνδυνο δηλητήριο για τις εξευγενισμένες διάνοιες της Δύσεως έχει μεγαλύτερο μέλλον απ' ό,τι στην Ανατολή.

Στην Ρωσία θα αντικατασταθεί από μία καινούργια μορφή τσαρισμού, το μόνο δυνατό σύστημα για ένα λαό που ζεί υπό τέτοιες συνθήκες. Είναι πολύ πιθανό ο τσαρισμός αυτός να ομοιάζει περισσότερο με το πρωσσικό σοσιαλιστικό σύστημα παρά με τον καπιταλιστικό κοινοβουλευτισμό. Το μέλλον, ωστόσο, των ασυνείδητων δυνάμεων της Ρωσίας δεν έγκειται στην λύση πολιτικών και κοινωνικών διλημμάτων, αλλά στην άμεση γέννηση μίας νέας θρησκείας, την Τρίτη που θα αναδυθεί από την μήτρα του Χριστιανισμού, όπως η Γερμανο-δυτική κουλτούρα ασυνείδητα συνέλαβε την δεύτερη μορφή του Χριστιανισμού γύρω στο 100 μ.Χ. Ο Ντοστογιέσφκι είναι ένας από τους προφήτες της νέας αυτής πίστεως. Δεν έχει ακόμα όνομα, αλλά άρχισε να εμφανίζεται με ήρεμη, απειράκις ευγενική δύναμη.

Για εμάς το πολίτες του Δυτικού κόσμου η θρησκεία έχει τελειώσει. Στις αστικές ψυχές μας αυτό που κάποτε ήταν θρησκευτικότητα έχει εδώ και καιρό εκλογικευθεί σε «προβληματική». Η Εκκλησία εκπλήρωσε τον σκοπό της στη Σύνοδο του Τρέντο[9]. Ο πουριτανισμός μετετράπη σε καπιταλισμό και ο Πιετισμός[10] είναι τώρα σοσιαλισμός. Οι αγγλοαμερικάνικες σέκτες εκπροσωπούν απλά την ανάγκη του νευρωτικού επιχειρηματία για θεολογική αναψυχή. Δεν υπάρχει πιο αποκρουστικό θέαμα από το επιχειρούμενο εκ μέρους συγκεκριμένων προτεσταντικών ομάδων να ξαναζωντανέψουν το πτώμα της θρησκείας επαλείφοντάς το με μπολσεβικικά απορρίμματα. Η ίδια προσπάθεια έχει γίνει με τον αποκρυφισμό και με την θεοσοφία. Και τίποτα δεν είναι πιο απατηλό από την ελπίδα ότι η μελλοντική θρησκεία του Ρώσου θα προκαλέσει μία αναγέννηση της θρησκείας στην Δύση. Δεν θα έπρεπε, λοιπόν, να υπάρχει καμμία παρανόηση: με το μίσος του για το κράτος, την επιστήμη και για την τέχνη ο ρωσικός μηδενισμός στρέφεται επίσης εναντίον της Ρώμης και του Βίτεμπεργκ, το πνεύμα των οποίων είναι παρόν σε όλες τις μορφές του Δυτικού πολιτισμού και κατά συνέπεια αναπόσπαστο μέρος αυτού που ο ρωσικός μηδενισμός σκοπεύει να καταστρέψει. Η Ρωσία θα παραγκωνίσει αυτήν την ανάπτυξη

και θα συνδεθεί ξανά, κατά τον τρόπο του Βυζαντίου, με την Ιερουσαλήμ[11].

Ο μπολσεβικισμός είναι η αιματηρή καρικατούρα των Δυτικών προβλημάτων, τα οποία προέρχονται από τις Δυτικές θρησκευτικές ευαισθησίες. Ώφειλε ήδη να έχει καταστεί ξεκάθαρο πόσο ανούσιο και τεχνητό για αυτό το ρωσικό κίνημα είναι το μεγάλο συμπαντικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει τώρα η Δύση: η επιλογή μεταξύ των πρωσσικών και αγγλικών ιδεών, μεταξύ σοσιαλισμού και καπιταλισμού, κράτους και κοινοβουλίου.

[...] Στο μέλλον θα κυβερνά η επιχείρηση το κράτος ή το κράτος θα ελέγχει την επιχείρηση;

Όσον αφορά σε αυτό το κοσμοϊστορικό ερώτημα , ο πρωσσισμός και ο σοσιαλισμός αποτελούν ένα και το αυτό. Μέχρι στιγμής δεν το έχουμε συνειδητοποιήσει και ακόμη και σήμερα δεν είναι ξεκάθαρο. Οι διδασκαλίες του Μάρξ μαζί με τον ταξικό εγωισμό ευθύνονται για το γεγονός ότι και η σοσιαλιστική εργατική δύναμη και το συντηρητικό στοιχείο παρεξηγήθηκαν μεταξύ τους και έτσι παρεξηγήθηκε ο σοσιαλισμός.

Τώρα, όμως, είναι ανεπίδεκτο παρεξηγήσεως ότι και τα δύο έχουν ταυτόσημους στόχους. Ο πρωσσισμός και ο σοσιαλισμός στέκονται μαζί απέναντι στην «εσωτερική Αγγλία» μας, ενάντια σε ένα σύνολο συμπεριφορών, οι οποίες έχουν ακρωτηριάσει και εξουθενώσει όλον τον λαό μας. Ο κίνδυνος είναι πολύ μεγάλος. Αλίμονο σε εκείνους που συγκρατούνται αυτήν την ώρα είτε από εγωισμό είτε από άγνοια! Θα καταστρέψουν και τους άλλους και τους εαυτούς τους.[...]

Η εργασία πρέπει να απαλλαγεί από τις μαρξιστικές ψευδαισθήσεις της. Ο Μάρξ είναι νεκρός. Ο σοσιαλισμός τώρα αρχίζει ως μορφή υπάρξεως. [...] Για τον εργάτη υπάρχει είτε ο πρωσσιανικός σοσιαλισμός είτε τίποτα.[...]

Το νόημα του σοσιαλισμού είναι ότι η ζωή κυριαρχείται όχι από την αντίθεση πλούσιος και φτωχός, αλλά από μία ιεραρχία, που καθορίζεται από τα επιτεύγματα και την ικανότητα.
Αυτό είναι το *δικό μας* είδος ελευθερίας: ελευθερία από τις οικονομικές ιδιοτροπίες του ατόμου.

[...] Σοσιαλισμός σημαίνει ικανότητα, όχι επιθυμία. Όχι η ποιότητα των προθέσεων αλλά η ποιότητα των επιτευγμάτων είναι καθοριστική.[...] Χρειαζόμαστε σκληρότητα, χρειαζόμαστε θαρραλέο σκεπτικισμό, χρειαζόμαστε μία τάξη σοσιαλιστικών αρχετύπων. Για άλλη μία φορά: Σοσιαλισμός σημαίνει δύναμη, δύναμη και περισσότερη δύναμη. Οι σκέψεις και τα σχέδια είναι τίποτα δίχως την δύναμη.[...]

Είμαστε σοσιαλιστές. Ας ελπίσουμε ότι αυτό δεν είναι εις μάτην.



Σημειώσεις του μεταφραστή

1. Αναφορά σε μία σειρά γεγονότων από το 1918 μέχρι το 1919 (απεργίες, «εξέγερση του ναύτη», «κίνημα των Σπαρτακιστών») που οδήγησαν σε συγκρούσεις μεταξύ αριστερών και δεξιών σε πόλεις της Γερμανίας, στην εκθρόνιση του Κάιζερ Γουλιέλμου και στην εγκαθίδρυση κοινοβουλευτικής δημοκρατίας με το Σύνταγμα της Βαϊμάρης τον Αύγουστο του 1919, σε συνδυασμό, πάντοτε, με την ήττα της Γερμανίας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο.

2. «μετανάστευση των λαών», ο Spengler κάνει μνεία των μετακινήσεων μεγάλων βαρβαρικών πληθυσμών κατά την διάρκεια και την κατάρρευση του δυτικού τμήματος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας

3. «δήμαρχοι και πατρίκιοι», οι δήμαρχοι στην αρχαία Ρώμη προερχόταν από κατώτερες κοινωνικές τάξεις

4. «άρτος και θεάματα»

5. «χαρακτήρας» γερμανιστί

6. Δίμηνη περίπου διακυβέρνηση του Παρισιού από τοπικά λαϊκά συμβούλια την άνοιξη το 1871, κατόπιν εξεγέρσεων ενόπλων πολιτών λαϊκής-εργατικής ταξικής προέλευσης ως αντίδραση στην ήττα της Γαλλίας κατά τον γαλλοπρωσσικό πόλεμο του 1871. Απαρτιζόταν από ριζοσπάστες, σοσιαλιστές και αναρχικούς. Η Κομμούνα κατέληξε σε αιματηρές συγκρούσεις μεταξύ εξεγερμένων και κυβερνητικών στρατευμάτων και διαλύθηκε.

7. Αριστερή οργάνωση, η οποία προήλθε από την αποχώρηση της αριστερής πτέρυγας (με επικεφαλής τους Κάρλ Λίμπνεχτ και Ρόζα Λούξεμπουργκ) του Γερμανικού Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος (SPD), όταν η ηγεσία του συμφώνησε να υποστηρίξει την απόφαση της τότε γερμανικής κυβερνήσεως να κηρύξει τον πόλεμο στην Ρωσία το 1914. Πρωτοστάτησε στην Γερμανική Επανάσταση του 1918-1919 και μετασχηματίσθηκε στο Κομμουνιστικό Κόμμα Γερμανίας.

8. «άχθος βίου»

9. Σύνοδος αυτή ήταν η 19η Οικουμενική Σύνοδος της Καθολικής Εκκλησίας, ξεκίνησε στις 13 Δεκεμβρίου 1545 και μέχρι τις 4 Δεκεμβρίου του 1563 είχε συγκαλέσει τρείς συνεδριάσεις. Έλαβε χώρα στην πόλη Τρέντο ως απάντηση στην Μεταρρύθμιση. Συγκαταλέγεται στις πλέον σημαντικές οικουμενικές συνόδους των Καθολικών, διότι καθόρισε θέματα όπως η σωτηρία, η θεία ευχαριστία και ο Βιβλικός Κανών, ενώ όρισε ενιαίο τυπικό για την Θεία Λειτουργία, αποβάλλοντας κατά μεγάλο μέρος τοπικές συνήθειες. Σηματοδότησε, επίσης, το πρώτο μεγάλο βήμα για την Αντι-Μεταρρύθμιση.

10. Τάση εντός του προτεσταντισμού, η οποία πρέσβευε την ανάγκη πρακτικής εκδηλώσεως της χριστιανικής ευσέβειας.

11. Εδώ ο συγγραφέας αναφέρεται στην χριστιανικό μαγικό πολιτισμό του Βυζαντίου και όχι σε κάποια σημιτική καταγωγή του πολιτισμού του ή σε κάποιον εβραϊκό χαρακτήρα ή επιρροή.

Νικόλαος Γιαννιός

Υπό Δέσποινας Η.



Ο Νικόλαος Γιαννιός υπήρξε ένας εκ των πρώτων σοσιαλιστών στην Ελλάδα. Θεωρούμε πως, παρά τις όποιες ενστάσεις μπορεί να προβάλει κανείς σήμερα εξετάζοντας ορισμένες από τις θέσεις του Γιαννιού είτε μέσα από το πρίσμα της δικής του, σύγχρονης, ιδεολογίας, είτε σε αντιπαράσταση με άλλα ιστορικά γεγονότα της εποχής εκείνου, ο λόγος του παρουσιάζει μεγάλη σπουδαιότητα, αφενός γιατί στην εποχή του αποτέλεσε μια φωνή ρηξικέλευθη και γενναία, αφετέρου γιατί παραμένει στις μέρες μας επίκαιρος όσο ποτέ. Γεννήθηκε στην Άνδρο το 1885, όπου και τελείωσε το Ελληνικό Σχολείο και το Γυμνάσιο. Μετακομίζοντας στην Κωνσταντινούπολη συνέχισε τις σπουδές του στην Μεγάλη του Γένους Σχολή, και έπειτα μετέβη στο Παρίσι για να φοιτήσει στη Σχολή Γαλλικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου της Σορβόνης. Στο Παρίσι γνωρίστηκε με τον σπουδαίο λογοτέχνη και πρόμαχο του δημοτικισμού, Γιάννη Ψυχάρη, ο οποίος επηρέασε έντονα τον νεαρό Γιαννιό στα ζητήματα της γλώσσας.

Επιστρέφοντας στην Κωνσταντινούπολη, το 1907, συμμετείχε στο «Αδελφάτο της Ελληνικής Γλώσσης», μια οργάνωση που είχε σαν στόχο την προώθηση της δημοτικής γλώσσας, διευθύνοντας την έκδοση της εφημερίδας του στην οποία μάλιστα έδωσε σοσιαλιστική κατεύθυνση. Ωστόσο, οι αντιπάθειες που προκάλεσαν οι επιλογές του Γιαννιού τόσο στους συντηρητικούς κύκλους του πολίτικου ελληνισμού, όσο και στους εθνικιστές (είχε συγκρουστεί με τον Ίωνα Δραγούμη) επέφεραν την απόλυσή του. Εν συνεχεία, συνδεόμενος με δύο εκ των πιο δραστήριων σοσιαλιστών, συμμετείχε στην ίδρυση του Σοσιαλιστικού Κέντρου Κωνσταντινούπολης.

Το 1910 ο Γιαννιός απηλάθη από την Κωνσταντινούπολη, λόγω συμμετοχής του αδελφού του σε πατριωτικές ενέργειες στο Φανάρι αλλά και λόγω της δικής του δράσης εκεί, και εγκαταστάθηκε οριστικά στην Αθήνα. Ανέλαβε την έκδοση της εφημερίδας του Πλάτωνος Δρακούλη, και το 1911 ίδρυσε το Σοσιαλιστικό Κέντρο Αθηνών. Οι στόχοι του Κέντρου, όπως διατυπώνονται στο πρόγραμμά του, ήταν «*η συνεννόηση και συνεργασία όλων των εργατών του κόσμου και η πολιτική και οικονομική οργάνωση της εργατικής τάξεως για να κατακτήσει την εξουσία και να εθνικοποιήσει τα μέσα παραγωγής, δηλαδή να μετατρέψει τη σημερινή κεφαλαιοκρατική κοινωνία σε κοινωνία σοσιαλιστική*». Βασικότερο μέλημα ήταν η προώθηση των σοσιαλιστικών ιδεών στα εργατικά συνδικάτα, και άμεσος στόχος ήταν η άσκηση πίεσης, μέσω των σοσιαλιστικών εργατικών σωματείων, για την πραγματοποίηση κάποιων μεταρρυθμιστικών μέτρων (το δικαίωμα της ψηφοφορίας και εκλογής για όλους τους άνδρες και τις γυναίκες, το εκλογικό σύστημα της αναλογικής αντιπροσωπείας, την τέλεια ελευθερία των εφημερίδων και των συναθροίσεων, την κατάργηση των έμμεσων φόρων και κάθε φόρου στα είδη πρώτης ανάγκης, την προοδευτική αναλογική φορολογία των κεφαλαίων, την εθνικοποίηση των μεταλλείων του Λαυρίου, των σιδηροδρόμων και της Εθνικής Τραπέζης, την παροχή της ιατρικής, της παιδείας και της δικαιοσύνης δωρεάν, την καθημερινή οκτάωρη εργασία, και μια σειρά μέτρων σχετικά με την παιδική εργασία, τις υπερωρίες, τα εργατικά ατυχήματα, την ανεργία και την επιθεώρηση των χώρων εργασίας κ.α.) Το πρόγραμμα είχε δεχτεί την επίδραση των αποφάσεων των διεθνών σοσιαλιστικών συνεδρίων, και ο προσανατολισμός του είναι πρόδηλα διεθνιστικός, όπως υποδηλώνουν παράγραφοι σαν την εξής: «*μετατροπή του στρατού σε Εθνοφρουρά, αποχή από κάθε πόλεμο επιθετικό, αποχή από κάθε συμμαχία που φέρνει σε πόλεμο, ένωση όλων των κρατών του Αίμου σε μία δημοκρατική Βαλκανική Ομοσπονδία*». Ίσως τέτοιες προτάσεις, που μπορεί να ξεκινούν από ρομαντικές αφετηρίες όπως επί παραδείγματι το όραμα του Ρήγα Φεραίου (που βέβαια έχει ερμηνευθεί με ποικίλους τρόπους και έχει γίνει αντικείμενο ιδιοποίησης από τους πιο αντιφατικούς πόλους στο διάβα της ιστορίας) να προκαλούν αμηχανία, δεδομένης της ήδη τότε προϋπάρχουσας σύγκρουσης στην Μακεδονία, και του ελληνικού αίματος που είχε χυθεί εκεί για να διατηρηθεί η ταυτότητα της πανάρχαιας αυτής ελληνικής γης, ωστόσο αξίζει να αντιμετωπιστούν με επιείκεια, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις επιρροές που είχε τότε ο Γιαννιός και κυρίως εξετάζοντας ποια στάση ακολούθησε αργότερα ο ίδιος όσον αφορά στα εθνικά ζητήματα αλλά και στις ξένες επιδράσεις στο ελληνικό σοσιαλιστικό κίνημα.

Κατά τους Βαλκανικούς Πολέμους ο Γιαννιός υπηρέτησε ως έφεδρος αξιωματικός της Σχολής Κερκύρας, πήρε μέρος στις μάχες του

Μπιζανίου, της Τζουμαγιάς, των Γιαννιτσών, του Σαρανταπόρου, του Κιλκίς, του Λαχανά, της Ελασώνος, του Μπέλες, της Αετοράχης και της Θεσσαλονίκης, παρασημοφορήθηκε με τον Πολεμικό Σταυρό, και για τις υπηρεσίες του μονιμοποιήθηκε στο στράτευμα με τον βαθμό του Λοχαγού (αξίωμα το οποίο ωστόσο δεν απεδέχθη).

Το 1914 εξέδωσε το έργο του «Ο Σοσιαλισμός του Κράτους», που αποτέλεσε την μαρξιστική απάντηση στην ίδρυση του Εργατικού Κέντρου Αθηνών από τον φιλοβενιζελικό δικηγόρο Σπύρο Θεοδωρόπουλο (το οποίο Ε.Κ.Α. ήταν καταφανώς μέρος της προσπάθειας του Βενιζέλου για δημιουργία ενός ελεγχόμενου από το κράτος συνδικαλιστικού φορέα). Πέραν του ότι αποτελεί το πρώτο έργο Έλληνα σοσιαλιστή που βασίζεται στην τεκμηρίωση της επιχειρηματολογίας με χρήση ντοκουμέντων, το βιβλίο αυτό καταδεικνύει και το αναλλοίωτο της εργασιακής πολιτικής της χώρας μας- μόνο στους τύπους δυστυχώς έχουμε προχωρήσει λίγα βήματα μπροστά. Επί της ουσίας, όσον αφορά τόσο στην αδόλεσχο παροχολογία που χρυσώνει το χάπι και εφησυχάζει τους εργαζόμενους, απομακρύνοντάς τους από την συνειδητοποίηση της εκμετάλλευσης που υφίστανται, όσο και στις ακατάλειπτες αυθαιρεσίες των κυβερνήσεων κατά την εφαρμογή των ελλιπών έστω εργατικών νόμων, η κατάσταση παραμένει ίδια και απαράλλαχτη... Αξίζει να παραθέσουμε κάποια σημεία από το έργο αυτό του διορατικού στοχαστή Γιαννιού, που μοιάζει να έχουν γραφτεί στις μέρες μας.

Αρχικά, αποσαφηνίζει την θέση του σχετικά με την εργατική νομοθεσία που ψηφίστηκε στην Ελλάδα. «*Οι εργατικοί νόμοι που ψηφίζονται από τα σημερινά αστικά κράτη είναι μεταρρυθμίσεις κοινωνικές που γίνονται μέσα στα όρια της αστικής κοινωνίας, με σκοπό να δώσουν στον εργάτη περισσότερη πολιτική ελευθερία και προπάντων περισσότερη οικονομική άνεση. Ο σοσιαλισμός όχι μόνον είναι υπέρ της εργατικής νομοθεσίας* (σ.σ. δεν αναφέρεται στη νομοθεσία του Βενιζέλου, αλλά γενικότερα), *αλλά κι ολόκληρη η ιδέα αυτή της ψηφίσεως τέτοιων νόμων είναι ιδέα δική του, σύμφωνα με το μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα που προσπαθεί να εφαρμόσει από τώρα, μέχρις ότου κατακτήσει μια μέρα την εξουσία, εθνικοποιήσει τα μέσα παραγωγής και σχηματίσει κοινωνία σοσιαλιστική. Γι' αυτό και όπου έχει ψηφισθεί νομοθεσία εργατική, κατορθώθηκε τούτο χάρις στα σοσιαλιστικά κόμματα που εξάσκησαν πίεση επάνω στις αστικές κυβερνήσεις [...]. Συμβαίνει όμως πολλά αστικά κράτη, μολονότι δεν έχουν ακόμη νοιώσει την παραπάνω πίεση εκ μέρους του σοσιαλισμού, να σπεύδουν να ψηφίσουν μόνα τους νόμους εργατικούς. Αυτό το κάνουν για να σταματήσουν το σοσιαλιστικό ρεύμα και να προλάβουν την καταστροφή του αστικού καθεστώτος. [...] Δυστυχώς είναι κι αυτή* (σ.σ. η εργατική νομοθεσία στην Ελλάδα), *όπως όλες σχεδόν οι κοινωνικές εκδηλώσεις της αζύμωτης ακόμη ελληνικής κοινωνίας, όχι έργο ανάγκης παρά ξενική απομίμηση που απόκτησε φανατικούς οπαδούς στην Αθήνα, γιατί έτυχε να βοηθεί τη δημοκοπία της πολιτικής ψήφου του εργατικού λαού*».

Στην συνέχεια, ασκεί κριτική στους νόμους που είχαν ψηφιστεί, και συνολικά («*Νόμοι που θα εφαρμόζονται με την αστική πρόθεση να ωφελήσουν κατά βάθος τους εργοδότες βιομηχάνους, για να μην αναγκασθούν να δώσουν στον εργάτη ό,τι του ανήκει, δεν μπορούν παρά να θίγουν ξώφαρσα τα συμφέροντα των εργοδοτών. Για τούτο και φρόντισε ο Βενιζέλος να μπουν μέλη της επιτροπής προς επεξεργασία των νομοσχεδίων και πλουτοκράτες ούτως ώστε να μη δοθεί στον εργάτη παραπάνω αφ' όσο θα το επέτρεπε η αστική φιλανθρωπία*»), και έναν προς έναν, καταδεικνύοντας αφενός ότι είναι τραγικά ελλιπείς και εν πολλοίς εμπαίζουν τους εργαζόμενους, αφετέρου ότι δεν εφαρμόζονται ούτε κατ' ελάχιστον (προς τεκμηρίωση τούτου, μάλιστα, παραθέτει τα πορίσματα των επιθεωρητών εργασίας, που προκαλούν μεν αηδία, αλλά δεν διαφέρουν και πολύ από όσα συχνά βλέπουμε να καταγγέλονται στους τηλεοπτικούς μας δέκτες αναφορικά με τις σημερινές συνθήκες εργασίας- απολύτως ανθυγιεινοί χώροι εργασίας, αυθαιρεσία προϊσταμένων εις βάρος των υφισταμένων, ατιμωρησία παραβάσεων κλπ).

Στο επόμενο κεφάλαιο διευκρινίζει ότι «*Σοσιαλισμός του Κράτους είναι οι λογιών λογιών πρόνοιες που παίρνει για τους εργάτες η κυριαρχούσα τάξη των εργοδοτών μέσω του οργάνου της του Κράτους, με σκοπό να συμβιβάζει όσο μπορεί το κεφάλαιο με την εργασία, ν' αποφεύγει τις κοινωνικές συγκρούσεις και να συγκρατεί το τωρινό σύστημα της εκμεταλλεύσεως ανθρώπων από ανθρώπους. Ο σοσιαλισμός αυτός δεν μπορεί να έχει καμιά συγγένεια με τον σοσιαλισμό των σοσιαλιστών, που θεωρεί αδύνατον κάθε συμβιβασμό κεφαλαίου και εργασίας, αδύνατη την εξαφάνιση των απεργιών και των κρίσεων, ενόσω δεν καταργούνται τα αίτια που τις προκαλούν, δηλαδή η εκμετάλλευση εκείνων που δεν κατέχουν τίποτε από κείνους που κατέχουν όλα τα μέσα της παραγωγής. Μόνο μια μεταβίβαση των μέσων της παραγωγής από τα χέρια των λίγων σ' ολόκληρο το έθνος θα μπορέσει να εξαλείψει την πάλη των τάξεων και την ακαταστασία της τωρινής κοινωνίας*».

Στο τέλος, κάνει έναν απολογισμό των 'φιλεργατών' (εισηγητών της νομοθεσίας): «*Έβλαψαν επειδή επούλησαν την εργατική τάξη στους κεφαλαιούχους δείχνοντάς τους, με τον τρόπο της ιδρύσεως αστικών εργατικών κέντρων (του τύπου Ε.Κ.Α.) ένα όπλο από τα πιο ολέθρια για το κτύπημα του εργατικού κινήματος. Έβλαψαν επειδή με το θαλάσσωμα που έκαναν των διαφόρων κοινωνιστικών ιδεολογιών θα παρατείνουν, ποιος ξέρει για πόσα χρόνια ακόμη* (σ.σ. έλα ντε...) *τη σύγχυση μεσ' στο κεφάλι του Έλληνα*

εργάτη όσον αφορά το θεωρητικό μέρος του ζητήματός του. Έβλαψαν επειδή με την εκμετάλλευση της πολιτικής ψήφου των εργατών έδωσαν αφορμή να γεννηθεί στην Ελλάδα και συνδικαλισμός, και να κτυπηθεί από επιπολαιότητα εξαιτίας ολίγων δημοκόπων φιλεργατών ένα από τα πιο αποτελεσματικά μέσα του ξεσκλαβώματος των εργατών: η πολιτική τους οργάνωση, η πολιτική ψήφος του Έλληνα εργάτη […]».

Το ξέσπασμα του Α' Παγκοσμίου Πολέμου βρήκε τον Γιαννιό αρχικά αμήχανο, γρήγορα όμως τάχθηκε στο πλευρό του Βενιζέλου υπέρ της συμμετοχής τη Ελλάδας στον πόλεμο, με σκοπό την διεκδίκηση αλύτρωτων εδαφών. Η πολεμική που είχε ασκήσει στην εργασιακή πολιτική του Βενιζέλου δεν αφήνει περιθώρια να θεωρήσει κανείς πως ο Γιαννιός συνέπλεε πολιτικά με τις επιλογές του πρώτου (με εξαίρεση ίσως τις κοινές αντιμοναρχικές τους θέσεις)- η σύμπραξη μαζί του, ακόμη και η μικρή συμμετοχή του Γιαννιού στην Κυβέρνηση Εθνικής Άμυνας (είχε διοριστεί επιθεωρητής εργασίας για μικρό διάστημα) οπωσδήποτε σχετιζόταν με το εθνικό ζήτημα. Στο σημείο αυτό εκφράστηκε και η πρώτη διαφωνία με την νεοσύστατη τότε Φεντερασιόν της Θεσσαλονίκης, που κράτησε στάση αντιπολεμική φτάνοντας μέχρι την εκλογική συμμαχία με το Λαϊκό Κόμμα. Μετά την λήξη του πολέμου, ο Γιαννιός υποστήριξε μέσα από τις σελίδες της εφημερίδας του, «Σοσιαλισμός», πως η Ελλάδα όφειλε να διεκδικήσει τα παράλια της Μικράς Ασίας, την Ανατολική Ρωμυλία και να επιδιώξει την διεθνοποίηση της Κωνσταντινούπολης.

Ωστόσο, οι διαφορές που είχε ο Γιαννιός με την ομάδα της Φεντερασιόν δεν εξαντλήθηκαν στα εθνικά ζητήματα. Η Φεντερασιόν, ιδρυθείσα το 1914 από Εβραίους της Θεσσαλονίκης, μέχρι το 1918 είχε κερδίσει σημαντικά έδαφος στους κύκλους των σοσιαλιστών της Ελλάδος. Ο Γιαννιός, και το Σ.Κ.Α. του που μετονομάστηκε σε Σοσιαλιστικό Κόμμα Ελλάδος (ΣΚΕ), για την Φεντερασιόν αποτελούσε τον κύριο αντίπαλο, λόγω των προσωπικών διασυνδέσεων και του κύρους του Γιαννιού στους σοσιαλιστικούς ομίλους της Ελλάδας και του εξωτερικού. Ο Γιαννιός εξέφρασε την ανησυχία του ότι υπήρχε κίνδυνος να κυριαρχήσει στον ελληνικό σοσιαλισμό μια εβραϊκή πολιτική κίνηση όπως η οργάνωση της Θεσσαλονίκης. Έγραψε χαρακτηριστικά: *« Κατά την σοσιαλιστικήν μας κρίσιν, τόσο η Φεντερασιόν Θεσσαλονίκης όσο και οι εκδόται του 'Εργατικού Αγώνος' ευρίσκονται υπό κατηγορίαν. Εκτός που δεν εκανόνισαν ακόμη την θέσιν των εις το ζήτημα της ψήφου εμπιστοσύνης προς την αστικήν πολιτικήν, […] υπάρχουν εισέτι σημεία επί των οποίων θα γίνη λεπτομερής έρευνα, όπως καταδειχθή, μια για πάντα, κατά πόσον η Φεντερασιόν κάμνει μαρξιστικόν σοσιαλισμόν ή απλώς επιδιώκει να κινή μάζας κατά το γνωστόν της 'φαρδύ', σιροκικόν σύστημα. Πρέπει δηλαδή να ίδωμεν κατά πόσον η Φεντερασιόν εξακολουθεί εν Ελλάδι τας παλαιάς της εν Τουρκία μεθόδους».* Η σύγκρουση συνεχίστηκε, η ομάδα της Φεντερασιόν προσπάθησε να αρνηθεί στον Γιαννιό την συμμετοχή στο ιδρυτικό συνέδριο του Σ.Ε.Κ.Ε. (που φιλοδοξούσε να ενώσει όλους τους σοσιαλιστές, αλλά τελικώς αποτέλεσε απλώς μετεξέλιξη της Φεντερασιόν και των συν αυτή οργανώσεων και αργότερα μετονομάστηκε σε Κ.Κ.Ε.), και όταν αυτό δεν κατέστη δυνατόν, κατέφυγε σε κάθε λογής τεχνάσματα για να του αφαιρέσει το δικαίωμα ισότιμης συμμετοχής, με αποτέλεσμα εκείνος να αποχωρήσει.

Σε μια επιστολή του εν έτει 1953, ο Γιαννιός έγραψε για τα γεγονότα εκείνης της περιόδου: *«Ιδρυταί του ΚΚΕ, τόσον εις τας Αθήνας όσον και εις την Θεσσαλονίκην, ήσαν Ισραηλίται ή κρυπτοεβραίοι Έλληνες, το δε κίνημά των, παρ' όλα τα σοσιαλιστικά φαινόμενα ή προσχήματα, ήτο εβραϊκόν εθνικιστικόν. Τούτο αποδεικνύεται και από την εκλογικήν σύμπραξιν με τους Γούδα-Γούναρην και την αντίθεσίν του προς τον Βενιζελισμόν, ενώ ως γνωστόν, οι σοσιαλισταί πρέπει να συνεργάζονται με τα πλέον προοδευτικά αστικά κόμματα εναντίον των παλαιοκομματικών και οπισθοδρομικών. Το υπό την ηγεσίαν μου τότε Σοσιαλιστικόν Κέντρον Αθηνών (έτος ιδρύσεως 1911) ουδέν μέρος έλαβεν εις την ίδρυσιν του ΚΚΕ. Τουναντίον, προσεπαθήσαμεν, μεταβάντες εις τα γραφεία του, οδός Ευριπίδου, ν' αποτρέψωμεν τους νεοφώτιστους κομμουνιστάς από του να προσχωρήσουν εις την Μόσχαν, προβλέψαντες ποία κρίσις και ποία δεινά επερίμεναν τον σοσιαλισμόν της Ελλάδος και την Ελλάδα από την σοβιετικήν παρερμηνείαν του Μαρξισμού. Δυστυχώς, τα σοσιαλιστικά μας επιχειρήματα δεν εισηκούσθησαν, εφόσον η εβραϊκή ηγεσία είχε τους ιδικούς της ανθελληνικούς σκοπούς, οι δε γύρω αυτής Έλληνες προλετάριοι ήσαν αγράμματοι και αφελείς. Προσήλθαμεν εν τούτοις, ως μειοψηφία, εις το πρώτον Σοσιαλιστικόν Συνέδριον (1918), ηγωνίσθημεν και πάλιν, αλλ' απεχωρήσαμεν εν τέλει δια να μη γίνωμεν όργανα της κομμουνιζούσης εβραϊκής πλειοψηφίας. Έκτοτε, οι παλαιοί σοσιαλισταί, επολεμήσαμεν και πολεμούμεν φανερά και τίμια τον Μπολσεβικισμόν, καθώς και τους κατοπινούς διφορούμενους "συναγωνιστάς" του».*

Τα επόμενα χρόνια βρήκαν τον Γιαννιό απομονωμένο, να συνεχίζει ακατάπαυστα τον αγώνα του μέσα από το Σ.Κ.Ε., συμμετέχοντας σε διεθνή συνέδρια, ιδρύοντας την βραχύβια Εταιρεία Σοσιαλιστικών Σπουδών και ασκώντας επιρροή στους εργατικούς αγώνες. Στηλίτευσε τις θέσεις του Κ.Κ.Ε. για ανεξάρτητη Μακεδονία και Θράκη, καθώς και την στάση του απέναντι στους αρχειομαρξιστές. Το 1928 επανίδρυσε το Κόμμα του (ονομάστηκε Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα Ελλάδος), στο πρόγραμμα του οποίου επιχειρούσε μια σαφή διάκριση του σοσιαλιστι

κού κόμματος έναντι των αστικών και κομμουνιστικών κομμάτων: «*Τα αστικά κόμματα είναι συντηρητικοί οργανισμοί που αποβλέπουν στη διατήρηση του αστικού καπιταλιστικού καθεστώτος. Ένα σοσιαλιστικό κόμμα μπορεί να εκμεταλλεύεται, όταν αυτό το συμφέρει, τις διαφορές και διενέξεις ανάμεσα στα αστικά κόμματα[...]*».Απέναντι στα κομμουνιστικά κόμματα η θέση του ήταν διαφορετική. Ενώ θεωρούσε πως ο σοσιαλισμός και ο κομμουνισμός είχαν κοινή βάση τον στόχο για μετατροπή της κοινωνίας σε σοσιαλιστική, πίστευε πως οι κομμουνιστές «*με την προσήλωσή τους στα πολιτικά πραξικοπήματα, βασιζόμενα στη βία και στη δικτατορία*» απομακρύνονταν από την πραγματική σοσιαλιστική πράξη. Στα δε τέλη του έτους αυτού έγραφε: «*Στην Ελλάδα το εργατικό κίνημα δεν έχει δυστυχώς καμμίαν αυτοτέλεια. Από το ένα μέρος ο κομμουνισμός εξακολουθεί τυφλά τις εντολές της μοσχοβίτικης Διεθνούς. Δόγμα της δικτατορικής αυτής Διεθνούς είναι να μην αφήνει καμμίαν αυτενέργεια στους οπαδούς της και κατά τούτο ακριβώς διαφέρει από την Σοσιαλιστική Διεθνή. [...] Από το άλλο μέρος η εργατιά που χώρισε από τον κομμουνισμό πλεύρισε πλησίστια στην αστική κοινωνική πρόνοια, στον σοσιαλισμό του κράτους. Έτσι το εργατικό κίνημα της Ελλάδος, το ντόπιο, εκείνο που δεν μπορούσαν να καταδιώξουν με μακεδονικά αυτονομιστικά επιχειρήματα, εκείνο που θα πάλευε άφοβα ενάντια στην αστική τάξη, βρίσκεται στη διάθεσή της, έχασε την αυτοτέλειά του που πήγαζε από την πάλη των τάξεων [...]*».

Με την επιστροφή του Βενιζέλου στην πολιτική, το κόμμα του Γιαννιού διαλύθηκε οριστικά, ο ίδιος όμως έμεινε πιστός στις ιδέες του, αντίθετος με τους συμβιβασμούς, και για τον λόγον αυτόν συγκρούστηκε με πολλούς από τους παλιούς του συντρόφους, επιλέγοντας έναν δρόμο μοναχικό και δοκιμάζοντας την εχθρική στάση όλων των σοσιαλιστικών κινήσεων της χώρας. Το 1933 διαγράφτηκε από το Σοσιαλιστικό Κόμμα, επειδή δήλωσε σύμφωνος με την απόπειρα πραξικοπήματος εκείνης της χρονιάς. Έπειτα περιόρισε σημαντικά τις δραστηριότητές του, αποφεύγοντας να συμμετάσχει σε οποιοδήποτε κίνημα κατά την περίοδο 1940-1944. Κατά τα Δεκεμβριανά, κράτησε στάση αντίθετη με το ΕΑΜ, υποστηρίζοντας ότι για να γίνει Κοινωνική Επανάσταση θα πρέπει να υπάρχουν οι αντικειμενικοί και υποκειμενικοί όροι, να έχουν αφενός ωριμάσει οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες και να έχει ριζοσπαστικοποιηθεί αφετέρου η κοινωνία. Κάτι τέτοιο, κατά τον Γιαννιό, δεν συνέβη- αυτό που συνέβη ήταν ένα «*τρομοκρατικό αιματοκύλισμα*» την ευθύνη για το οποίο πίστευε πως είχαν το ΚΚΕ, τα κόμματα, οι στρατιωτικοί, οι διανοούμενοι του ΕΑΜ και η Δεξιά. Κατά τον Γιαννιό, το ΕΑΜ ήταν υπό τον πλήρη έλεγχο του ΚΚΕ το οποίο εκτελούσε διαταγές της Μόσχας. Όλη η πολιτική του κόμματος αυτού ερχόταν σε αντίθεση με ένα βασικό αξίωμα του Νικόλαου Γιαννιού- ότι

«***<u>Σοσιαλισμός χωρίς εθνική ανεξαρτησία ουδέποτε μπορεί να εννοηθεί</u>***».

Τα τελευταία χρόνια της ζωής του τα πέρασε αρθρογραφώντας και στέλνοντας επιστολές σε περιοδικά και εφημερίδες, και επίσης συμμετέχοντας σε κάποια συνέδρια. **Πέθανε στο σπίτι του, στην Νέα Σμύρνη, το 1958.**

«Θα θελα να ρωτήσω: Το θέλουμε ή δεν το θέλουμε το Βυζάντιο; Το αγαπούμε, το θαυμάζουμε, ή το περιφρονούμε; Αν δεν το θέλουμε, γιατί κάνουμε γι' αυτό συνέδρια και εκθέσεις, και γιορτές για τα χίλια χρόνια του Αγίου Όρους, που είναι η κιβωτός της βυζαντινής παράδοσης; Κι αν πάλι το θέλουμε σαν δικό μας, και καυχιόμαστε γι' αυτό, γιατί τότε παρουσιάζουνε αυτό το απερίγραπτο χάλι οι εκκλησιές μας, που όχι μοναχὰ δεν έχουνε τίποτα βυζαντινό, αλλά η ελεεινή εμφάνισή τους κάνει να αγανακτήσει κάθε άνθρωπος πούυ έχει λίγη καλαισθησία; Όλα εκεί μέσα μυρίζουνε αρχοντοχωριατιά, χοντροκοπιά, βιτρίνα, προχειρολογία, μοδιστράδικο. Άν βγάλει κανένας στη μπάντα λίγες εκκλησιές της Αθήνας, που έχουνε ζωγραφισθεί σε βυζαντινό ύφος, και κάποιες άλλες που η ψαλμωδία είναι βυζαντινή, δηλαδή ελληνική, οι άλλες είναι όπως είπα παραπάνω, δηλαδή μαρτυρούν έναν λαό χωρίς θρησκευτική ιστορία και χωρίς καμμιά πνευματική καλλιέργεια, μαρτυράνε μία φυλή ξεπεσμένη, δίχως χαρακτήρα, ξεπλυμένη από κάθετι δικό της, και πασαλειμμένη με λογιών-λογιών πασαλείμματα, που μ' αυτά νομίζει πως ξεφορτώθηκε από τα παλαιά, από τα βλάχικα, και πως έγινε συγχρονισμένη, μοντέρνα, ευρωπαϊκή.» **ΦΩΤΗΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ, «Μυστικά Άνθη», εκδόσεις «Αστήρ».**

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

Υπό Δέσποινας Η



Μιας και πολύς λόγος γίνεται και πάλι τελευταία σχετικά με την Μακεδονία και τις επιδιώξεις των γειτόνων, με πολλούς να προσπαθούν να υπερασπίσουν το επιχείρημα για αρμονική και «αδελφική» συνύπαρξη των εμπλεκομένων μερών, φαντάζει στις μέρες μας επίκαιρη όσο ποτέ η εξιστόρηση της ζωής του Τέλλου Άγρα, του σπουδαιότερου πιθανώς εκ των Μακεδονομάχων, ενός ανθρώπου που έχοντας δώσει κυριολεκτικά την ζωή του στις μάχες, εμπιστεύθηκε τις προθέσεις των αντιπάλων του για ειρήνευση – για να απαγχονιστεί τελικώς από τους όψιμους... «φίλους». Ο Τέλλος Αγαπηνός, όπως ήταν το πραγματικό του όνομα, γεννήθηκε στο Ναύπλιο το 1880, όπου υπηρετούσε ως δικαστικός ο πατέρας του. Εκεί ο Τέλλος πέρασε τα μαθητικά του χρόνια, συνδεόμενος με βαθειά φιλία με τον συμμαθητή του και μετέπειτα σημαντικό λογοτέχνη, Στέφανο Δάφνη. Ο ποιητής με πολύ συγκινητικά λόγια περιέγραψε αργότερα την προσωπικότητα του συμμαθητή του: *«ένα γελαστό και όμορφο παιδάκι, πολύ ζωηρό, που η επιμέλειά του είχε κάνει εντύπωση στους δασκάλους»*. Οι δυο τους ήταν αχώριστοι φίλοι, και μάλιστα, όταν κάποτε καιγόταν το σπίτι του Τέλλου, ο μικρός Δάφνης ώρμησε στις φλόγες για να βοηθήσει τον φίλο του. Από εκείνη την πυρκαγιά, που μετέτρεψε σε στάχτες ολόκληρη την οικία των Αγαπηνών, ο Τέλλος είχε φροντίσει να σώσει μονάχα την σχολική του σάκκα, με την αγαπημένη του συλλογή γραμματοσήμων. Το 1892 πέθανε ο πατέρας του Άγρα, και ο Τέλλος μετακόμισε στην Αθήνα, όπου μεγάλωσε υπό την κηδεμονία της μητέρας του και των αγαπημένων θείων του.

Τελειώνοντας το Γυμνάσιο, σε ηλικία 15 ετών, και παρά τις προστατευτικές συμβουλές των συγγενών του για συνέχιση των σπουδών του, δηλώνει αποφασιστικά την επιλογή του να εισαχθεί στη Σχολή Ευελπίδων. Στη σχολή πήρε πλατειά μόρφωση, θέλοντας να γίνει μεγάλος στρατιώτης για να ωφελήσει την πατρίδα. Ήταν ο πιο έξυπνος, ο πιο επιμελής, ο πιο ωραίος στην τάξη. Εξαιτίας ωστόσο του ορμητικού χαρακτήρα του, συχνά εμπλεκόταν σε βίαια επεισόδια με συναδέλφους του, με αποτέλεσμα να λαμβάνει συχνά τιμωρίες (μια χρονιά αυτές ξεπέρασαν τις τετρακόσιες), και μια φορά να παραπεμφθεί στο στρατοδικείο (όπου όμως αθωώθηκε έπειτα από την μεγαλόψυχη κατάθεση του συναδέλφου τον οποίον και είχε χτυπήσει). Αποφοιτώντας από τη σχολή το 1901, ανθυπολοχαγός στο 7ο σύνταγμα πεζικού, αποτελούσε το πιο δημοφιλές και περιζήτητο πρόσωπο της αθηναϊκής κοινωνίας, για την ομορφιά, την κομψότητα και την ευχάριστη συντροφιά του. Ο ίδιος όμως έκλεισε τα αυτιά του στις σειρήνες της κοσμικής ζωής, και αποφάσισε να εγκαταλείψει την «πόλη της σαπίλας» όπως έλεγε., καθώς το καθήκον του ως στρατιωτικού επέβαλλε στη συνείδησή του να μεταβεί και να εργαστεί στη μεθόριο. Παρουσιάστηκε μπροστά στον διάδοχο Κωνσταντίνο ζητώντας να τον τοποθετήσει στα σύνορα, προκαλώντας μάλιστα αρχικώς την έκπληξη και στη συνέχεια τον θαυμασμό του τελευταίου. Στις εναγώνιες προσπάθειες των συγγενών του να τον μεταπείσουν διαισθανόμενοι τον κίνδυνο, απάντησε χαρακτηριστικά:

«Όταν απεφάσισα να γίνω αξιωματικός, δεν ερώτησα τη θεία μου, συνεπώς ούτε τώρα θα ερωτήσω πού πάου».

Έτσι, τον Φεβρουάριο του 1902 ανήκε πλέον στο μεθοριακό 2ο σύνταγμα ευζώνων, που έδρευε στον Τύρναβο. Το κλίμα ήταν βαρύ, και ο Τέλλος υπέφερε από ελώδεις πυρετούς, ήταν παραταύτα πολύ ευτυχισμένος και επέπληττε τους συγγενείς του, όταν διάβαζε στα γράμματά τους πως μεριμνούσαν εν αγνοία του για μετάθεσή του στην Αθήνα. Στον νου του κυριαρχούσε η ιδέα να μεταβεί στην Μακεδονία για να βοηθήσει έμπρακτα στον αγώνα για την απελευθέρωση των αδελφών του που υπέφεραν από τους Τούρκους και τους Βούλγαρους, και προς αυτήν την κατεύθυνση προπαρασκεύαζε τον εαυτό του, τόσο με την σωματική και πολεμική προετοιμασία και τελειοποίηση, όσο και με την συλλογή πληροφοριών σχετικά με τα πράγματα στην Μακεδονία (λαογραφία, έθιμα, τοπικό γλωσσικό ιδίωμα, αλλά και την δράση των Βουλγάρων κομιτατζήδων, την οργάνωσή τους, την εκμάθηση της βουλγαρικής γλώσσας, την κατάσταση των Ελλήνων κλπ). Συχνά προκαλούσε επεισόδια με τους Τούρκους (για τα οποία βέβαια αντιμετώπιζε ποινές) – ας αναφέρουμε ενδεικτικά την βοήθεια που παρέσχε σε ελληνικές οικογένειες της Μακεδονίας που κατεπιέζοντο από Τούρκους τελώνες και Οθωμανούς στρατιώτες, πηδώντας τα σύνορα μόνος και απειλώντας άοπλος τους τελευταίους. Άλλοτε, μαθαίνοντας ότι ανευρέθη από τους Τούρκους όπλο Γκρα, ζήτησε να το παραδώσουν στο ελληνικό κράτος ως ανήκον σε αυτό, σε απάντηση δε της άρνησης των Τούρκων εισέβαλε μόνος στον τουρκικό σταθμό, το άρπαξε και το έφερε στο ελληνικό έδαφος, χωρίς να τολμήσει κανείς εκ των αντιπάλων να προβεί σε οποιαδήποτε απειλή. Με αφορμή μάλιστα τα διάφορα τέτοια επεισόδια, συχνά ο Άγρας περιέπαιζε τους ανωτέρους του, λέγοντας *«Απορώ, βρε αδελφέ, πώς τέτοια ζώα σας εκυνήγησαν εις τον πόλεμον* (του 1897)».

Πέραν των επεισοδίων με τους Τούρκους, ο Άγρας στην Θεσσαλία επέδειξε και μεγάλη γενναιότητα και αποτελεσματικότητα στην καταδίωξη ληστών και λοιπών κακοποιών στοιχείων (φτάνοντας σε σημείο να ορμά μόνος εναντίον οπλισμένων συμμοριών). Στις δε γενικές ασκήσεις του στρατού, που πραγματοποιήθηκαν στο Δαδί τον Μάιο του 1904, ο Άγρας συμμετείχε ως αξιωματικός και σημείωνε στο ημερολόγιό του λεπτομερείς περιγραφές των καθημερινών ασκήσεων, αλλά και δριμεία κριτική για την κακή γενική κατάσταση του ελληνικού στρατού. Στις σημειώσεις αυτές διαφαίνεται και η οργανωτική του αντίληψη σχετικά με ζητήματα στρατηγικής.

Ενθουσιασμένος με την εθελοντική συμμετοχή Ελλήνων αξιωματικών στον μακεδονικό αγώνα, υπέβαλλε συχνά αιτήσεις στο προξενείο Θεσσαλονίκης για συγκρότηση δικού του σώματος, οι οποίες απερρίπτοντο λόγω της νεαρής του ηλικίας - ωστόσο, μετά την μεσολάβηση ενός παλαιού του συναδέλφου στον στρατό, που δρούσε πλέον στην περιοχή του Βερμίου, έλαβε την πολυπόθητη θετική απάντηση, *«ότι είναι άδικον να παραμερίζεται εις τοιούτος αξιωματικός»*. Έτσι, τον Ιούνιο του 1906 μετέβη για λίγες μέρες στην Αθήνα, ώστε να ετοιμάσει το σώμα του και να δει τους δικούς του. Αποχαιρετώντας τον μικρό του, πολύ αγαπημένο, αδελφό με τα λόγια *«Ε ντροπής, Νίκο. Έσο άνδρας και μη κλαις. Γιατί έγινα αξιωματικός; Δια να χτυπώ το σπαθί μου στην πλατεία Συντάγματος, ενώ η γλυκειά μας πατρίδα με χρειάζεται να την υπερασπίσω στα δοξασμένα μακεδονικά εδάφη;»*, αναχώρησε για το Τσάγεζι (στις εκβολές του Πηνειού), και από εκεί για την Νάουσα, όπου έφτασε στις 25 Σεπτεμβρίου (7 Οκτωβρίου) 1906. Το Κέντρο Θεσσαλονίκης, που συντόνιζε τον Μακεδονικό Αγώνα, του είχε αναθέσει το διαμέρισμα του Βερμίου (η δράση των ελληνικών σωμάτων χωριζόταν ανά διοικητικά διαμερίσματα, κατά τα πρότυπα μάλιστα της δράσης των βουλγαρικών σωμάτων, που είχε αποδειχτεί δυστυχώς ιδιαίτερα επιτυχής), ο Άγρας όμως χωρίς δεύτερη κουβέντα έδειξε «απειθαρχία», αποφασίζοντας να αναλάβει την δράση στο βάλτο των Γιαννιτσών - και αυτό επειδή η γεωγραφία της λίμνης και οι τεράστιας δυσκολίας συνθήκες που επικρατούσαν εκεί, την είχαν μετατρέψει σε απόρθητο ορμητήριο των Βουλγάρων, από όπου ξεχύνονταν και επετίθεντο σε όλα τα γύρω ελληνικά χωριά, σκορπώντας τον τρόμο και τον θάνατο. Ο Άγρας από μια πολύ σύντομη περιήγηση στην λίμνη είχε προλάβει να συνειδητοποιήσει πως ο αγώνας σε αυτήν θα ήταν καταλυτικός για την έκβαση όλου του μακεδονικού αγώνος.

Οι συνθήκες στον Βάλτο των Γιαννιτσών ήταν πράγματι ιδιαίτερα αντίξοες. Σχεδόν όλη η επιφάνειά του ήταν σκεπασμένη με πυκνά καλάμια, που έφταναν τα 4 μέτρα ύψος. Στο δυτικό μέρος της λίμνης, που αποτελούσε και το ασφαλές καταφύγιο των Βουλγάρων, η ακρολιμνιά καλυπτόταν από πυκνές οξιές. Στη λίμνη ζούσαν, πέρα από ψάρια, μυριάδες βατράχια, βδέλλες, αγριόχηνες, πολλά αγρίμια στην ακρολιμνιά και φυσικά πολλά κουνούπια. Οι ήχοι όλων αυτών των ζωντανών την νύχτα, σε συνδυασμό με την αθόρυβη κίνηση της «πλάβας» (του τύπου βάρκας, με επίπεδο βυθό, που χρησιμοποιούσαν οι ψαράδες αλλά και οι αντάρτες), και την πολύ πυκνή βλάστηση, είχαν καταστήσει σχεδόν αδύνατον τον εντοπισμό του εχθρού, προτού αυτός πλησιάσει πολύ. Λημέρια των ανταρτών, και από τις δύο πλευρές, αποτελούσαν τα «πατώματα», δηλαδή υποτυπώδεις καλύβες μέσα στο νερό, κατασκευασμένες από ξύλα, καλάμια και χώμα. Ένα πάτωμα συνήθως ήταν οχυρωμένο και εφοδιασμένο με τέτοιο τρόπο, ώστε να αντέχει σε επί έναν μήνα πολιορκία. Το κλίμα ήταν πολύ βαρύ, υγρό και αποπνικτικό - το καλοκαίρι οι ελώδεις πυρετοί αποτελούσαν καθημερινότητα για τους αντάρτες, ενώ τον χειμώνα τα νερά συχνά πάγωναν. Συν τοις άλλοις, ο βούρκος ανέδιδε συνεχώς αναθυμιάσεις. Όλα αυτά συντελούσαν ώστε ακόμα και ο πιο ατσαλένιος οργανισμός, έπειτα από λίγους μήνες διαμονής στο βάλτο, να φεύγει με ρευματισμούς και ελονοσία, τόσο καταβεβλημένος ώστε όχι ασυνήθιστο επακόλουθο να αποτελεί ο φυσικός θάνατος. Είναι χαρακτηριστικό ότι σχεδόν κανείς ηγέτης ελληνικού σώματος που έδρασε στο Βάλτο δεν μπόρεσε να παραμείνει εκεί περισσότερο από λίγους μήνες, προτού αποχωρήσει με διαλυμένη υγεία. Στην παρούσα φάση, στον Βάλτο είχαν σαφή υπεροχή οι Βούλγαροι κομιτατζήδες, έχοντας καταλάβει κυρίως το δυτικό και πιο δύσβατο μέρος της λίμνης, με αποτέλεσμα να αποτελεί απυρόβλητο καταφύγιο για αυτούς. Έτσι οποιαδήποτε επιτυχία ελληνικών σωμάτων στις γύρω περιοχές της ξηράς δεν είχε καμμία σχεδόν ουσιαστική αξία, καθώς το σύνολο του πληθυσμού ήταν κατατρομοκρατημένο από τους Βούλγαρους.

Υπό αυτές, λοιπόν, τις συνθήκες, μετέβη ο Άγρας στο Βάλτο, με στόχο όχι μόνο τον περιορισμό, αλλά την ολοκληρωτική εκτόπιση των αντιπάλων. Γνώριζε πως χρειαζόταν καλή στρατηγική, αλλά και αυτοθυσία, και η φράση που επαναλάμβανε συχνά προς τα παλληκάρια του ήταν: *«εμπρός, παιδιά. Ή εμείς ή εκείνοι»*. Προκαλούσε τους Βούλγαρους με απειλητικά μηνύματα για ευθεία μάχη, ενώ ο ανδρισμός και η ορμητικότητα του νεαρού αρχηγού είχαν αρχίσει να θορυβούν τους εχθρούς του. Ο Άγρας ήθελε να εδρεύει κοντά στις καλύβες των Βουλγάρων, για να μπορεί να εξαπολύει αιφνιδιαστικές επιθέσεις (ενώ οι καλύβες που ήδη κατείχαν οι Έλληνες βρίσκονταν σε πολύ μεγάλη απόσταση). Επιστρατεύοντας και ντόπιους χωρικούς, και δουλεύοντας ακατάπαυστα ο ίδιος επί

έναν μήνα, αψηφώντας τις δύσκολες καιρικές συνθήκες του χειμώνα και τις συχνές περιπολίες των κομιτατζήδων, τελικώς κατάφερε να ανοίξει δρόμο και να καταλάβει μία εγκαταλελειμμένη καλύβα, την Κούγκα, που βρισκόταν πάρα πολύ κοντά στο κυριότερο «πάτωμα» των Βουλγάρων, και αποτελούσε για αυτόν την ιδανική επιθετική «σφήνα» στο βουλγαρικό σύμπλεγμα καλυβών. Μάλιστα, δεν θέλησε καν να την οχυρώσει αρχικώς, λέγοντας: «*Οχύρωσιν; Αλλ' εγώ δεν ήλθον να αμυνθώ. Η απόφασίς μου είναι να εκτοπίσω δια πάσης θυσίας*». Στην Κούγκα έμεινε ο ίδιος, μαζί με τα πιο γενναία από τα παλληκάρια του - τους μαχητές εκείνους που φρόντιζε σαν παιδιά του, παραμελώντας πολύ τον εαυτό του, και απέναντι στους οποίους ήταν πάντοτε ευγενικός και ευδιάθετος. Όπως δήλωναν όλοι οι συμπολεμιστές του αργότερα, για τον Άγρα ήταν διατεθειμένοι να κάνουν οποιαδήποτε θυσία. Το μόνο που απαιτούσε από όλους, δίνοντας φυσικά πρώτος ο ίδιος το παράδειγμα, ήταν γενναιότητα και πλήρης αφοσίωση στον ευγενή σκοπό. Είναι άλλωστε χαρακτηριστική η στιχομυθία που είχε με έναν χωρικό που τον πλησίασε για να ενταχθεί στο σώμα του: «*Σκέψου. Θα περνώμεν πολλές φορές χωρίς τίποτε, θα μένωμεν άγρυπνοι, θα υποφέρωμεν και πολλάκις θα σου ζητώ εργασίαν, η οποία πιθανώς να σου στοιχίση και την ζωήν*». Ο νεαρός δέχτηκε να καταταχθεί, αλλά μόνο για έξι μήνες - οπότε και ο Άγρας του απάντησε: «*Αλλά τότε σκέπτεσαι ότι θα ζήσης και δεν είσαι κατάλληλος δια το σώμα μου*». Και δεν τον δέχτηκε.

Έπειτα από τριήμερη παραμονή στην Κούγκα, ο Άγρας συνεπλάκη με Βούλγαρους αντάρτες, όπου πέτυχε σημαντική νίκη. Οι Βούλγαροι τρομοκρατήθηκαν και απέφευγαν πλέον την σύγκρουση, ενώ ζητούσαν ενισχύσεις σε άνδρες και πλάβες. Ο Άγρας, ζυγίζοντας τον κίνδυνο να επιτεθεί μόνος, προσπαθούσε να εξωθήσει τους αντιπάλους του σε επίθεση, και προς αυτήν την κατεύθυνση κινούμενος αποφάσισε την ολοσχερή καταστροφή του βουλγαρίζοντος γειτονικού χωριού, του Ζερβοχωρίου, στο οποίο κατέλυε μεταξύ άλλων κομιτατζήδων ο περιβόητος για την εγκληματική του δράση κατά Ελλήνων χωρικών, Αποστόλ Πέτκωφ. Επέδραμε νύχτα, με δεκαοχτώ άνδρες μεταξύ των οποίων ο σπουδαίος καπετάν Γκόνος, τιμώρησε σκληρότατα Βούλγαρους που βαρύνονταν με εγκλήματα, έκαψε τα σπίτια εκείνων που υπέθαλπαν κομιτατζήδες, κυρίευσε όλο το χωριό και πήρε αιχμαλώτους στις καλύβες του βάλτου. Ωστόσο, οι Βούλγαροι πάντα δίσταζαν να επιτεθούν, με αποτέλεσμα η ακινησία και αδράνεια, η έλλειψη τροφίμων και ο δύσκολος ανεφοδιασμός, η υγρασία και το δριμύ κρύο, ο βασανιστικός πυρετός, να εξωθήσουν τον Άγρα στο να επιχειρήσει τελικώς ο ίδιος επίθεση χωρίς καν να περιμένει τις ενισχύσεις. Ο ελάχιστος ενδοιασμός των ανδρών του κάμφθηκε από την αποφασιστικότητα, την ορμητικότητα, και την τόλμη του ηγέτη. Στις 14/11/06 λοιπόν, την νύχτα, κατευθύνθηκαν προς την κεντρική καλύβα των Βουλγάρων. Ο αιφνιδιασμός πέτυχε, και για αρκετή ώρα οι Έλληνες δημιούργησαν πολλές και βαρειές απώλειες στο βουλγαρικό σώμα. Ωστόσο, οι ενισχύσεις από τις γειτονικές καλύβες των Βουλγάρων αφενός, και η ατυχία να μην εκπυρσοκροτήσουν πολλές από τις χειροβομβίδες που έριχναν οι Έλληνες αφετέρου, γύρισαν την κατάσταση και το σώμα του Άγρα έπειτα από πεισματώδη και άνιση μάχη αναγκάστηκε να υποχωρήσει, όταν ο αρχηγός συνειδητοποίησε τον βαρύ τραυματισμό αρκετών από τα παλληκάρια του (και ο ίδιος είχε τραυματιστεί σοβαρά στον ώμο και στο χέρι - μάλιστα αποκόπηκε και ένα του δάχτυλο). Αξίζει να σημειωθεί πως φρόντισε κατά την υποχώρηση, που γινόταν σχεδόν περπατώντας μέσα στον βούρκο, κουβαλώντας στα χέρια τις πλάβες και υπό τα συνεχή πυρά των αντιπάλων, να μην αφήσουν πίσω τις σωρούς των νεκρών συντρόφων τους. Παρά την έκβαση της μάχης, η βλάβη που πέτυχε ο Άγρας στο ηθικό των Βουλγάρων κομιτατζήδων ήταν σημαντικότατη - ήταν η πρώτη φορά που απειλήθηκαν σοβαρά στο άλλοτε ασφαλές λημέρι τους, και μετρούσαν ήδη πολλές και πολύ σημαντικές απώλειες, πίστευαν μάλιστα πως αν είχαν εκπυρσοκροτήσει οι ελληνικές χειροβομβίδες η ολοκληρωτική καταστροφή τους θα ήταν γεγονός.



Επιστρέφοντας στην Κούγκα, ο Άγρας μερίμνησε για την μεταφορά των τραυματιών, και δεν θέλησε να εγκαταλείψει την θέση του. Ωστόσο, η πολύ κακή κατάσταση της υγείας του (δύο σοβαρά τραύματα, υψηλός πυρετός επί παρατεταμένο χρονικό διάστημα, ασιτία για πολλές ημέρες, κατανάλωση του μολυσμένου από τα πτώματα νερού της λίμνης, ελονοσία) και κυρίως η διαβεβαίωση του καπετάν Νικηφόρου (Ι. Δεμέστιχα) που κατέφθασε με ενισχύσεις πως θα φροντίσει εκείνος να συνεχίσει επάξια τον αγώνα, έπεισαν τον Τέλλο να αποσυρθεί στις ελληνικές καλύβες που βρίσκονταν στην ανατολική πλευρά της λίμνης. Εκεί έτυχε θερμής υποδοχής από τους άνδρες του και διέταξε την απελευθέρωση των ομήρων του Ζερβοχωρίου, καθώς «*οι Έλληνες δεν βασανίζουν και δεν σφάζουν τους αιχμαλώτους*». Λόγω της σοβαρής επιδείνωσης της υγείας του, επείσθη να μεταβεί στην Θεσσαλονίκη για θεραπεία. Έπειτα όμως από μόλις 4 ημέρες, με τις πληγές ανοιχτές και με τον υψηλό πυρετό να τον ταλαιπωρεί, δραπέτευσε από το σπίτι που νοσηλευόταν, για να επιστρέψει στον βάλτο, καθώς ενημερωνόταν πως εκεί η κατάσταση ήταν πολύ δυσχερής λόγω της δράσης του

Αποστόλ και των λοιπών Βουλγάρων. Καθώς ο καιρός περνούσε και ο χειμώνας δυνάμωνε, η υγεία του Άγρα χειροτέρευε και οι Βούλγαροι ενισχύονταν σημαντικά - υπό αυτές μολαταύτα τις συνθήκες, ο Άγρας επετίθετο με λίγους μόνο άνδρες και πολλή ανδρεία εναντίον βουλγαρικών σωμάτων. Στο διάστημα εκείνο είχε την σημαντική συνδρομή του Δεμέστιχα. Ωστόσο, οι απώλειες σε καθημερινή βάση αυξάνονται, οι άνδρες του Άγρα δεν μπορούν ούτε να κοιμηθούν ήσυχα για λίγες ώρες χωρίς να δέχονται σφαίρες που διέρχονταν περίπου στο ύψος των ώμων ενός άντρα. Ο Άγρας πείστηκε να αποσυρθεί σε ασφαλέστερη καλύβα, στην θέση Τούμπα. Εκεί, σκελετωμένος πλέον, διηύθυνε αποτελεσματικά τον ηρωικό αγώνα του καπετάν Νικηφόρου στην Κούγκα και κυρίως (λόγω του ότι τα νερά είχαν πλέον παγώσει) στα γύρω βουλγαρίζοντα χωριά που τιμωρήθηκαν τότε παραδειγματικά.

Παρά την τραγική σωματική του κατάσταση, και ενώ η προσφορά του ήταν ήδη πολύ μεγάλη, σε βαθμό που οποιοσδήποτε άλλος στην θέση του θα είχε ήδη αποχωρήσει, ο Άγρας παρέτεινε την παραμονή του στον βάλτο άλλους τρεις περίπου μήνες, επιβαρύνοντας επικίνδυνα τον οργανισμό του, μόνο και μόνο από ηρωισμό και διάθεση για όσο δυνατόν περισσότερη προσφορά στον αγώνα. Ο θαυμασμός και ο σεβασμός που έτρεφαν για αυτόν οι χωρικοί της περιοχής ήταν παροιμιώδης. Ακόμη και βουλγαρίζοντες κάτοικοι επισκέπτονταν συχνά την καλύβα του, για να επιλύσει τα διάφορα ζητήματά τους - ο Άγρας στο πρόσωπό τους έβλεπε τον άνθρωπο που είχε πέσει θύμα της ξένης προπαγάνδας, της απειλής των κομιτατζήδων, του πειρασμού των χρημάτων. Ο Άγρας πάντοτε κήρυττε σε αυτούς την αγάπη και την συναδέλφωση όλων των Μακεδόνων, ακόμη και των Βουλγάρων, για μια ενιαία
αιχμή κατά των Τούρκων. Παράλληλα, σε εβδομαδιαία βάση, παρέδιδε μαθήματα ελληνικής ιστορίας και εξάσκησης στον πόλεμο στους Έλληνες κατοίκους της περιοχής. Γενικότερα, τα καθήκοντά του πλέον περιελάμβαναν και την επίλυση οποιουδήποτε ζητήματος, έχοντας δικαιοδοσία ζωής και θανάτου πάνω σε όλους τους κατοίκους.

Τον Φεβρουάριο του 1907, η υγεία του Άγρα είχε επιδεινωθεί σε τέτοιον πλέον βαθμό, που ο Νικηφόρος τον πίεσε να μεταβεί στην Νάουσα, παρά τις σθεναρές αντιδράσεις του. Με θετικό τον απολογισμό της δράσης του στην λίμνη, την οποία «καθάρισε» από τις «σφηκοφωλιές» των Βουλγάρων, ταπεινώνοντας και τρομοκρατώντας τους αντιπάλους και μεταδίδοντας αισθήματα κάποιας ανακούφισης στους Έλληνες της περιοχής, και με την διαβεβαίωση του Νικηφόρου ότι θα σταθεί επάξια στο πόστο του, υποκύπτει τελικώς στις πιέσεις. Στην Νάουσα, όπου έβρισκαν καταφύγιο πολλοί Έλληνες αντάρτες, αναλαμβάνει την θεραπεία του ο φαρμακοποιός Φ. Αρνής. Στο σπίτι όπου νοσηλεύεται, ο Τέλλος δέχεται συνεχώς επισκέψεις από αντάρτες και εμπόρους της περιοχής, που με τον δικό τους τρόπο - συλλέγοντας και μεταφέροντας πληροφορίες και μηνύματα - βοηθούσαν στον Αγώνα, και διατηρεί τακτική επικοινωνία με τον Νικηφόρο, προσπαθώντας όσο μπορεί να συνεισφέρει στην εξέλιξη του αντάρτικου στον βάλτο. Έδινε ιδιαίτερη βαρύτητα στο να δημιουργηθούν ακόμη και στον τελευταίο συνοικισμό εθνικοί πυρήνες μόρφωσης των νέων και πολεμικής προετοιμασίας.

Εν τω μεταξύ, το Κέντρο Θεσσαλονίκης είχε ήδη διατάξει την αντικατάσταση του Άγρα από τον καπετάν Αμύντα (Ν. Δουμπιώτη), λόγω της εξαιρετικά επιβεβαρυμένης υγείας του πρώτου. Αισθανόμενος τον χρόνο να πιέζει, και θέλοντας να δώσει οριστική λύση στους πολυετείς και αιματηρούς κόπους των Ελλήνων για Ελευθερία προτού πεθάνει, ωρίμασε ολότελα μέσα του η ιδέα της συμφιλίωσης με τους Βούλγαρους, για λόγους στρατηγικής, προκειμένου από κοινού να αποτινάξουν τον τουρκικό ζυγό. Άλλωστε, στα μάτια των εκβουλγαρισθέντων κατοίκων, με τους οποίους και μόνον είχε σκοπό να συνεργασθεί, δεν έβλεπε εχθρούς, αλλά παραπλανημένα, φοβισμένα ή εξωνημένα θύματα τα οποία και πίστευε πως μπορούσε να επαναφέρει στους κόλπους του ελληνισμού, αποδιώχνοντας από πάνω τους τις αιτίες που τους οδήγησαν στην αγκαλιά της βουλγαρικής προπαγάνδας. Σε αυτόν του τον συλλογισμό συνέτεινε και η δράση των σλαβόφωνων Ελλήνων που συμμετείχαν στον μακεδονικό αγώνα, ή ακόμη και οι βουλγαρίζοντες κάτοικοι που συχνά ως οδηγοί τον είχαν βοηθήσει στον βάλτο. Παρά τις σοβαρές επιφυλάξεις ή ακόμη και τις σθεναρές αντιδράσεις όλων όσοι γνώριζαν τις προθέσεις του, και κάτω από μεγάλη μυστικότητα, ξεκίνησε τις σχετικές επαφές για την επίτευξη της συνδιαλλαγής.

Οι αντίπαλοι φάνηκαν να δείχνουν μεγαλύτερη προθυμία για την συνάντηση. Οι κυριότεροι βοεβόδες την εποχή εκείνη στην περιοχή του Βερμίου ήταν ο Ζλάταν και ο Κασάπτσε. Την μεσολάβηση είχαν αναλάβει ο Αντώνης Μίγγας, έμπορος από την Νάουσα, που με την ιδιότητά του ως «εθνικού πράκτορα» είχε προσφέρει πολύ σημαντικές υπηρεσίες, και είχε πλέον συνδεθεί με αληθινή φιλία με τον Τέλλο, καθώς και οι χωρικοί Πέσιος και Γκότσης, οι Τόλιος και Γιώργος Γιαννακοβίτης και ο βιομήχανος Ζαφείριος Λόγγος, πρόσωπα που απέστειλαν οι Βούλγαροι και εθεωρούντο άξια εμπιστοσύνης και από τις δύο πλευρές. Έπειτα από μερικές αποτυχημένες προσπάθειες, η συνάντηση ορίστηκε για την Κυριακή, 3 Ιουνίου 1907, σε μια ερημική δασώδη περιοχή έξω από την Νάουσα (Γκαβράν Κάμιν). Πλησιάζοντας εκεί ο Άγρας με

τη συνοδεία του, τους υποδέχτηκε ένα σώμα ενόπλων Βλαχο-Βούλγαρων. Αυτή η παρατυπία – είχε συμφωνηθεί να είναι μόνο οι αρχηγοί με 2-3 ακολούθους, και κυρίως να είναι άοπλοι – ενόχλησε την ελληνική πλευρά, όμως ο Άγρας θεώρησε πως θα αποτελούσε ένδειξη δειλίας και ατιμίας αν αποχωρούσαν. Κατά την συνάντηση τελικώς με τους αρχηγούς, Ζλάταν και Κασάπτσε, οι παρόντες κομιτατζήδες ήταν ένοπλοι και ανέρχονταν στους 35. Η βουλγαρική πλευρά έμοιαζε ευδιάθετη, μόλις όμως έπεισε τον Άγρα να καταθέσει το περίστροφό του (ήταν το μόνο όπλο της ελληνικής αποστολής) δόθηκε το σύνθημα για σύλληψη των πέντε Ελλήνων της αποστολής του Άγρα. Με την ενίσχυση πολλών άλλων κομιτατζήδων που ήταν προηγουμένως κρυμμένοι, έδεσαν τον Άγρα και τον ξυλοκόπησαν ανηλεώς. Παρά την κατάσταση στην οποία βρισκόταν ο Τέλλος, εξουθενωμένος και αλυσοδεμένος, τους έβριζε βαριά και αντιστεκόταν τόσο, που χτύπησε μέχρι λιποθυμίας κάποιους κομιτατζήδες. Ζητούσε την απελευθέρωση των υπολοίπων Ελλήνων, με αντάλλαγμα τη δική του ζωή. Οι βοεβόδες τελικώς απελευθερώνουν τους Λόγγο και Τόληδες, και κρατούν ομήρους τον Άγρα και τον Μίγγα. Ο τελευταίος μάλιστα έλεγε τις δύσκολες εκείνες στιγμές *«μαζί ήλθαμε, μαζί θα πεθάνουμε, σαν θέλει ο θεός και όπου θα πεθάνη ο αρχηγός μου, εκεί θα πεθάνω κι εγώ»*.

Από το Γκαβράν Κάμιν, οι δύο αιχμάλωτοι περιφέρθηκαν σε όλα τα γύρω βουλγαρίζοντα χωριά, με στόχο την διαπόμπευσή τους προς ανάκαμψη του ηθικού των κατοίκων που τόσο είχε πληγώσει παλιότερα ο Άγρας. Οι κάτοικοι υποχρεώθηκαν ακόμη και δια της βίας να φτύσουν τα ταλαιπωρημένα κορμιά, και να συμμετάσχουν στα βασανιστήρια. Σε όλη αυτήν την δοκιμασία, ο Άγρας απαντούσε με προκλητικές βρισιές, και με κουβέντες αγέρωχες: *«σαν θέλετε παλληκαριές, αφήστε με ελεύθερο μόνο με το περίστροφό μου και σεις με τα άρματά σας για να μετρηθούμε… Δε σας σώζει η μπαμπεσιά αυτή – άλλος Άγρας θα βγη για να σας τσακίση»* Έχοντας υποστεί ανείπωτη βία αλλά και το μαρτύριο της δίψας (τους υποχρέωναν να τρώνε μόνο σαρδέλες και να μην πίνουν καθόλου νερό), έπειτα από πολλές μέρες διαπόμπευσης και βασανιστηρίων σε όλα τα βουλγαρίζοντα χωριά της περιοχής, μεταφέρθηκαν τελικώς στον κάμπο του Τέχοβο (σημερινή Καρυδιά) όπου και απαγχονίστηκαν σε μία καρυδιά τη νύχτα της Πέμπτης, 7 Ιουνίου. Μάλιστα, τα αιωρούμενα σώματα οι κομιτατζήδες τα χτύπησαν έπειτα με φορτωτήρες. Ο απαγχονισμός είχε σαν στόχο να κάμψει το ηθικό όσων Ελλήνων θα αντίκρυζαν τα παραμορφωμένα άψυχα σώματα. Ωστόσο, οι Ναουσαίοι μόλις πληροφορήθηκαν το τραγικό συμβάν, μετέφεραν στην πόλη τους τις σωρούς των νεκρών, τις οποίες έπλυναν και περιποιήθηκαν οι γυναίκες, με προεξάρχουσα την Μαρία Τζόλκα, και εν συνεχεία τοποθέτησαν σε φέρετρα. Οι κάτοικοι θρήνησαν με μοιρολόγια τους γενναίους νέους, και τους έθαψαν το Σάββατο, 9 Ιουνίου 1907.

Ο θάνατος του Άγρα πυροδότησε λυσσαλέα επίθεση των ελληνικών δυνάμεων εναντίον των Βουλγάρων. Δεν περνούσε μέρα που να μην φονεύονται αρκετοί ένοπλοι κομιτατζήδες ενώ δεν ήταν λίγες οι φορές που ολόκληρα χωριά απειλήθηκαν με αφανισμό και μαζικές σφαγές. Το σώμα του Άγρα διαλύθηκε και επέστρεψε στον ελλαδικό χώρο, καθώς όλα τα παλληκάρια αισθάνονταν ανείπωτη θλίψη και ντροπή που δεν πρόλαβαν να σώσουν τον αρχηγό τους. Στα τέλη του Ιουνίου, σε συμπλοκή με το σώμα των Λούρου και Κουρδίστα, φονεύτηκε ο Κασάπτσε. Ο δε Ζλάταν δολοφονήθηκε τον Ιούλιο του 1908 από τον Γιώργο Γιαννακοβίτη. Η δράση, γενικότερα, των Ελλήνων που ακολούθησε τον θάνατο του Άγρα ήταν καταιγιστική, σε βαθμό τέτοιο που αν δεν σταματούσαν οι εχθροπραξίες με το διάταγμα των νεοτούρκων (8 Ιουλίου 1908), πιθανώς η αποκατάσταση του ελληνισμού στην Μακεδονία θα ήταν ολοκληρωτική.

<u>Σημείωση</u>: Βιογραφικά στοιχεία για τον Άγρα μπορούν να βρεθούν διάσπαρτα σε πολλά έργα που αφορούν στον μακεδονικό αγώνα, κυρίως ιστορικά αλλά και λογοτεχνικά. Αν και πολλά από αυτά τα βιβλία είναι πολύ σημαντικά και σοβαρά ως ιστορικές μελέτες, ως πηγή άντλησης πληροφοριών για τη ζωή του Άγρα αξίζει να γίνει ιδιαίτερη μνεία στο έργο του Θ. Κανελόπουλου, «Καπετάν Άγρας». Έπειτα από ενδελεχή σύγκριση και διασταύρωση των στοιχείων, παραμένει με μεγάλη διαφορά η πληρέστερη και αξιολογότερη μελέτη πάνω σε αυτό το θέμα.



Ο Άγρας νεκρός

ΣΩΤΗΡΗΣ ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ

Υπό Ρωμανού

- *«Περάσαμε από τη μια στιγμή στην άλλη στην ενηλικίωση. Ήταν ένα διάστημα πολύ ωραίο, είχε εξάρσεις, είχε πατριωτισμό, είχε δράση. Διαβάζαμε λίγο, την κοπανούσαμε από το σχολείο συμμετέχοντας όπως μπορούσε ο καθένας στον αγώνα για την ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα. Εμείς οι μικρότεροι παρακολουθούσαμε πότε περνούσαν τα τζιπ των Εγγλέζων με τις ώρες, καταγράφαμε τους αριθμούς τους, μοιράζαμε φυλλάδια, κολλούσαμε αφισέτες, μεταφέραμε μηνύματα του Διγενή, κρατούσαμε τσίλιες σε υπόγεια όπου δούλευαν»*

- *«Καταλαβαίνετε, δύσκολες μέρες. Ψωμί, ελιές, ρέγγα, άντε και καμιά φασολάδα. Είχαμε εκεί μέσα κι ένα πλουσιόπαιδο που ο πατέρας του, ο οποίος είχε σχέσεις, ως μεγαλοδικηγόρος, με τους Εγγλέζους, του 'φερνε πότε πότε γλυκά. Θυμάμαι μια 25η Μαρτίου είχε φέρει ένα ταψί με πάστες με γαλάζιο και άσπρο γλάσο κι ενώ τρέχανε τα σάλια μας προτιμήσαμε να τις χαραμίσουμε φτιάχνοντας με τις πάστες μία ελληνική σημαία πάνω στον τοίχο. Στη θέα της και μόνο χορτάσαμε...»*

- *«Εδώ φαίνεται ξεκάθαρα ότι τον πλανήτη μας τον κυβερνούν νονοί. Την εισβολή και κατοχή της Κύπρου τη βάφτισαν «διαφορά δύο κοινοτήτων». Αντί να υποχρεώσουν την Τουρκία να αποχωρήσει από την Κύπρο, ζητούν από την Κυπριακή Δημοκρατία να υποχωρήσει στις τουρκικές αξιώσεις. Απειλούν την Κύπρο ότι αν δεν υπάρξει πολιτική λύση, δεν θα μπει στην Ε.Ε. Γνωρίζοντας πολύ καλά ότι η λύση της συνομοσπονδίας που προτείνουν ισοδυναμεί με την παράνομη κατοχή της μισής Κύπρου. Συμπέρασμα: Ο Καταστατικός Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών έχει καταντήσει χαρτί τουαλέτας».*

- *«Φύλαγε τα ρούχα σου για να 'χεις τη μισή Κύπρο!»*

- *«Είναι θετικές τέτοιες πρωτοβουλίες, όταν όμως δεν υπάρχουν δικτατορικά καθεστώτα, διότι τότε, όλα τα θετικά πέφτουν στο κενό. Εκτός και αν αλλάξει η κατάσταση στην Τουρκία, προκειμένου να εξευρωπαϊσθεί.»*

Εάν λέγαμε οτι λόγια αυτά ανήκουν σε κάποιον αγωνιστή της ΕΟΚΑ, που αφηγείται τις αναμνήσεις του από τον απελευθερωτικό αγώνα των Κυπρίων εναντίον των δημοκρατών Άγγλων, δεν θα προξενούσε εντύπωση ή εκπληξη. Το ότι τα είπε Έλληνας ηθοποιός, όμως, αποτελεί κάτι το πρωτοφανές, από την στιγμή μάλιστα που έλεγε την αλήθεια, σε αντίθεση με την συντριπτική πλειοψηφία ηθοποιών και άλλων καλλιτεχνών, οι οποίοι δεν χάνουν ευκαιρία να δηλώσουν και να αποδείξουν εμπράκτως την ταύτισή τους με την Αριστερά και με τα νεοταξίικα φληναφήματα του αντιεθνικισμού, του αντιρατσισμού κλπ εκ του ασφαλούς και πάντοτε με την ανάλογη χρηματοδότηση από το κρατίδιό μας ή από ΜΚΟ.

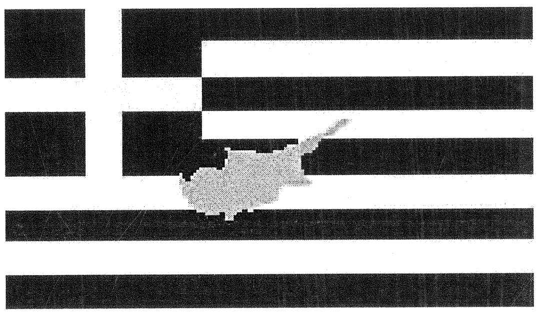
Και όμως, τα είπε και τα έκανε ο **Σωτήρης Μουστάκας**. Ο Σωτήρης Μουστάκας γεννήθηκε στο χωριό Πλάτρες της Λεμεσού το 1940. Τελείωσε το σχολείο το 1958 και έφυγε για την Αθήνα, για να σπουδάσει ηθοποιός. Το 1962 παντρεύτηκε την ηθοποιό Μαρία Μπονέλου και έκανε μαζί της μία κόρη. Ήταν απόφοιτος της Δραματικής Σχολής του Εθνικού Θεάτρου και υπηρέτησε μέχρι την τελευταία στιγμή την ελληνική κωμωδία.. «Προτιμώ την κωμωδία. Η κωμωδία είναι φάρμακο». Ρεσιτάλ υποκριτικής έδωσε στο ρόλο του τρελού Μιμηθού (ο χαζός του χωριού) στην ταινία «Ζορμπάς» του Μιχάλη Κακογιάννη το 1964, για τον οποίο προτάθηκε για Όσκαρ. Το ταλέντο του έλαμψε και σε ρόλους του Αριστοφάνη «Είμαι αληθινός σ' αυτό που κάνω, χωρίς ψεύτικα τερτίπια, χωρίς χυδαιότητες και αυτό το νιώθει ο κόσμος. Για μένα το θέατρο είναι χαρά, κατάθεση ψυχής».Οι κακές καλλιτεχνικές στιγμές του ήταν στην δεκαετία του ογδόντα με την παρακμή του ελληνικού κινηματογράφου, οπότε και πρωταγωνίστησε στις «αξέχαστες» βιντεοταινίες. Ακόμα και σε αυτές, ωστόσο, έσωζε την παρτίδα με το πηγαίο ταλέντο του.



Εκείνο το στοιχείο που ξεχωρίζει, όμως, τον Σωτήρη Μουστάκα από τους υπόλοιπους ηθοποιούς της γενιάς του και της εποχής μας είναι η ενεργός φιλοπατρία του. Συμμετείχε ενεργά στην δράση της ΕΟΚΑ. Διετέλεσε προσωπικός αγγελιαφόρος του Γρίβα-Διγενή από τα δεκαπέντε του έως τα

δεκαεφτά του, μοίραζε φυλλάδια και έγραφε συνθήματα σε τοίχους. Σε μία από τις μυστικές αποστολές του «καρφώθηκε» από έναν Τούρκο σε διερχόμενη Αγγλική περίπολο, συνελήφθη και φυλακίσθηκε για επτά μήνες. Δεν έχανε ποτέ την ευκαιρία να δηλώνει ότι το μεγαλύτερό του όνειρο είναι να δει την Κύπρο ελεύθερη και είχε πρωτοστατήσει στις αντιδράσεις κατά των δηλώσεων του Βασίλη Διαμαντόπουλου, που είχε χαρακτηρίσει την σημαία *«ένα κουρελόπανο που το έραψε μία ράφτρα»*, έχοντας αντιπαρατεθεί και δημοσίως μαζί του.

Ο Σωτήρης Μουστάκας πέθανε στις 4 Ιουνίου του 2007, την περίοδο που έκανε πρόβες με τον Θύμιο Καρακατσάνη, με τον οποίο θα ανέβαζαν Αριστοφάνη σε περιοδεία τους σε όλη την Ελλάδα. ***«Ήταν ένας άνθρωπος με πολλή ευγένεια, υπομονή και ταπεινότητα. Του άρεσε να βοηθά τους πάντες και ιδιαίτερα τους νέους ανθρώπους. Ήταν ο ευκολότερος άνθρωπος. Ένας αντιστάρ. Ο Σωτήρης Μουστάκας ήταν ένας ηθοποιός που εφάρμοζε τη λέξη ηθοποιός. Ήταν ο τελευταίος από τους τεράστιους ηθοποιούς της γενιάς του»***, θα πει μετά τον θάνατό του Ο Καρακατσάνης. Ετάφη στο κοιμητήριο Χαλανδρίου και τελευταία επιθυμία του αξέχαστου ηθοποιού ήταν το φέρετρό του να τυλιχτεί με την Ελληνική σημαία, όπως και έγινε, ενώ οι παρευρισκόμενοι στην κηδεία του τον αποχαιρέτησαν τραγουδώντας τον Εθνικό Ύμνο. Ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, κ. Τάσσου Παπαδόπουλου, αναφέρθηκε στην *«δράση του Σωτήρη Μουστάκα στον απελευθερωτικό αγώνα της ΕΟΚΑ, ενδεικτική της φιλοπατρίας του και την αγάπη του για την Κύπρο.* Ωραίος και σπάνιος επικήδειος….



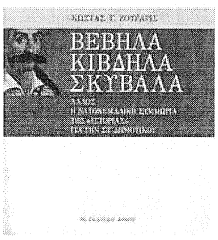
Να με φυλάς και να με προσέχεις

Parsifal

Βιβλιοπαρουσιάσεις

Κ.Ζουράρις
Βέβηλα, Κίβδηλα, Σκύβαλα
Εκδόσεις: «Αρμός»

Το τελευταίο βιβλίο του Κ.Ζουράρι επικεντρώνεται στο απόσυρθέν, πλέον, βιβλίο της έκτης δημοτικού. Πλήρες επιχειρημάτων, ευανάγνωστο και απολαυστικό. Αντιγράφουμε από το οπισθόφυλλο του βιβλίου:

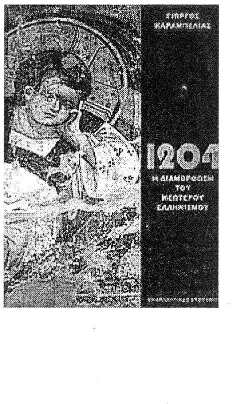


«Ο κύριος Κοσμάς ο Αιτωλός είναι μήπως executive manager των Macdonalds; Ο Αδαμάντιος Κοραής από το Παρίσι καθ' όλη την διάρκεια της Γαλλικής Επαναστάσεως με οδηγίες! Ενώ ο Άγιος Πατροκοσμάς ο Αιτωλός, να διατρέχει επί 18 χρόνια όλη την Δυτική Ελλάδα, επανεξελληνίζοντας τους Έλληνες που είχαν πέσει σε βαθειά αγραμματοσύνη και μιλούσαν τουρκοβενετσιανοαρβανίτικα, να τους λέει να κτίζουν σχολεία και όχι Εκκλησίες, επειδή έχουν αρκετές, και στο τέλος οι Τούρκοι να τον κρεμούν από ένα δένδρο. Το ίδιο είναι για σας οι δύο περιπτώσεις;
Τα επιστημονοβριθή σαΐνια σκέφτηκαν πώς να προωθήσουν το επιστημονικό τους δαιμόνιον στα απροστάτευτα παιδιά των 11-12 ετών. Και τι πέτυχαν! Υπό τον συναρπαστικόν, για ανήλικα παιδιά, τίτλο «Εισαγωγές και εξαγωγές των σημαντικότερων σε αξία προϊόντων κατά το έτος 1858» (προσοχή: όχι κατά το 1857, ούτε κατά το 1859 , κάποιο απ' τα δύο πρέπει να έπεφτε δίσεχτο), ναι, παρουσιάζουν λοιπόν, τα σαΐνια «Ρεπούση κόμπανυ ανλίμιτεδ», παρουσιάζουν, λέγω, σε ανήλικα 11-12 ετών, τί; Τί; Πίνακα, με «εισαγωγές» για 9 (αριθμητικώς εννέα) προϊόντα και «εξαγωγές» για 14 (αριθμητικώς δέκα και τέτταρα) προϊόντα!!!»

Γ.Καραμπελιάς

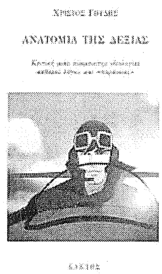
1204 η διαμόρφωση του νεώτερου ελληνισμού

Εκδόσεις: «Εναλλακτικές Εκδόσεις»



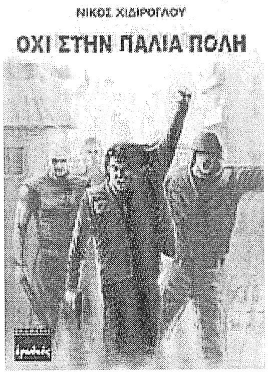
Το 1204 -χρονολογία κατά την οποία κατεστράφη ολοσχερώς η Κωνσταντινούπολη, συμπαρασύροντας το χιλιόχρονο οικοδόμημα του Βυζαντίου- παραμένει σχεδόν άγνωστο ή αγνοημένο. Πώς και γιατί σβήστηκε και αποσιωπήθηκε το 1204 από τη συλλογική μνήμη, παρότι αποτέλεσε ένα γεγονός αποφασιστικότερης σημασίας και από αυτή την Άλωση του 1453;
Πώς και γιατί δεν αντιμετωπίζεται ως το γενέθλιο ορόσημο στην ιστορία του νεώτερου ελληνικού έθνους;

Χ.Γούδης
Ανατομία της Δεξιάς Κριτική μιας σύμμεικτης ιδεολογίας καθαρού λόγου και "παράνοιας"
Εκδόσεις: «Κάκτος»



Μετά το «Κουλτούρα της Δεξιάς» και το «Οδός Ελλήνων», ο κ.Γούδης παρουσιάζει τις σκέψεις του σε ένα δοκίμιο ουσιαστικού και καθαρού πολιτικού λόγου, με τον οποίον διαφωνούμε μεν σε κάποια σημεία, αναγνωρίζουμε την ποιότητα γραφής και το θάρρος του λόγου δε. Αρκεί να αναφέρουμε την επίκληση παραδειγμάτων ανθρώπων, αγωνιστών και ποιητών όπως ο Χ.Α. Πρίμο ντε Ριβέρα και Έζρα Πάουντ. Αντιγράφουμε από το οπισθόφυλλο: «Στο δοκίμιο του *Ανατομία της Δεξιάς: Κριτική μιας σύμμεικτης ιδεολογίας καθαρού λόγου και "παράνοιας"*, ο Χρίστος Γουδής, ευαγγελίζεται, μέσα από τη σύμπλοκη μορφή ενός αυστηρού κριτικού μανιφέστου της πολιτικής φιλοσοφίας και των μεταφυσικών πεποιθήσεων αυτού του μείζονος χώρου, την αναγκαιότητα μιας "ανατρεπτικής Δεξιάς", στηριγμένης σε ένα αποκρυσταλλωμένο και διαυγές σύστημα αρχών και αξιών, ικανό να ανατάξει την παρακμιακή πορεία της πολιτικής και να προκαθορίσει την ιδεολογία της Δεξιάς του μέλλοντος.».

Ν.Χιδίρογλου
Όχι στην παλιά πόλη
Εκδόσεις: «Ερωδιός»



Επιτέλους, διαβάσαμε ένα σοβαρό πολιτικό μυθιστόρημα φαντασίας και μάλιστα γραμμένο από Έλληνα και εκδοθέν από ποιοτικό εκδοτικό οίκο. Μακριά από καταστροφολογικές φαντασιώσεις και ανούσιες ιδεολογικές επεξηγήσεις μας μεταφέρει σε ένα εφιαλτικό μέλλον όχι μόνον κοντινό, αλλά και με πολλά στοιχεία από το ζοφερό παρόν της πατρίδας μας και της Ευρώπης. Αντιγράφουμε από το οπισθόφυλλο και όσοι δεν το διαβάσατε, αγοράστε το άφοβα.

«Μόνο οι "μαύροι" είχαν όνειρα και δεν ήταν κατσούφηδες. Στις τάξεις τους είχαν βρει καταφύγιο όσοι επέμεναν στους παλιούς τρόπους. Επρόκειτο για νέους που προέρχονταν κυρίως από οικογένειες προσηλωμένων ορθόδοξων χριστιανών, δεξιών εθνικιστών αλλά και πατριωτών γενικότερα και παλαιών κομμουνιστών. Οι περισσότερες από τις οικογένειες αυτές είχαν προϊστορία ακτιβισμού, δεξιού ή αριστερού, που συνέχιζαν με ενθουσιασμό και αυταπάρνηση οι νεαροί γόνοι τους, στα σχολεία, στα πανεπιστήμια, στους εργασιακούς χώρους. Τα σαμποτάζ σε πολυεθνικές εταιρίες που συνεργάζονταν με την κυβέρνηση ήταν συνεχή και ιδιαίτερα καταστροφικά, ενώ οι προκηρύξεις της "Μάχης" κυκλοφορούσαν με ταχύτητα από χέρι σε χέρι.

Ο Πούτιν βραβεύει τον Σολζενίτσυν

Ο Αλεξάντρ Σολζενίτσυν έγινε παγκοσμίως γνωστός για τα έργα του «Αρχιπέλαγος Γκούλαγκ» και «Μία ημέρα του Ιβάν Ντενίσοβιτς»., με τα οποία αποκάλυψε την εξαθλίωση και την απανθρωπιά των στρατοπέδων εργασίας του σοβιετικού καθεστώτος. Έλαβε το Νόμπελ λογοτεχνίας το 1970 και εξορίστηκε από την ΕΣΣΔ το 1974. Δεν αρκέστηκε, όμως, στην αντικομμουνιστική ρητορική, αλλά επιπλέον επεκτάθηκε και σε μία ριζική κριτική των δυτικών κοινωνιών, ενώ δεν έκρυβε την προτίμησή του στον ρωσικό εθνικισμό και την Ορθοδοξία. Μετά την επιστροφή του στην πατρίδα του δεν σταμάτησε να διατυπώνει τις πολιτικές απόψεις του και δεν δίστασε να ασκήσει κριτική στον Πούτιν, όταν αυτός έδειχνε αναποφάσιστος να προβεί σε σημαντικές κινήσεις προς το συμφέρον της Ρωσίας.

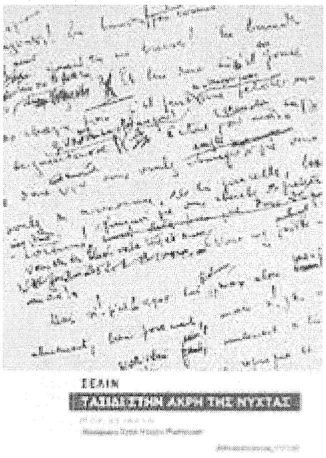
Τον Ιούνιο που μας πέρασε ο πρόεδρος της Ρωσίας Βλαντιμίρ Πούτιν αποφάσισε να βραβεύσει πνευματικούς ανθρώπους για την διαχρονική προσφορά τους στην κοινωνία και την πατρίδα. Μεταξύ αυτών και ο Σολζενίτσυν, ο οποίος εξαιτίας του κακρίνου δεν μπορούσε να παρευρεθεί στην τελετή απονομής. Ο Πούτιν, παλαιός πράκτορας της KGB, εντούτοις, παρέδωσε ο ίδιος το βραβείο στο σπίτι του συγγραφέα που κατήγγειλε το σοβιετικό καθεστώς. Δείγμα πολιτικής και πολιτισμικής αντίληψης δυσεύρετο στις δυτικές δημοκρατίες.

Οι σχετικές με την αλήθεια παροιμίες είναι αγαπητές στους Ρώσους. Δίδουν μία σταθερή και εντυπωσιακή έκφραση στην όχι ανάξια λόγου σκληρή εθνική εμπειρία:

ΜΙΑ ΛΕΞΗ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΘΑ ΥΠΕΡΑΚΟΝΤΙΣΕΙ ΟΛΟΚΛΗΡΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Σολζενίτσυν Αλέξανδρος

Και κάτι ξεχωριστό!



Η Εστία, ένας από τους μακροβιότερους και ποιοτικότερους εκδοτικούς οίκους της χώρας μας, πολύ πρόσφατα προχώρησε στην έκδοση του κορυφαίου ίσως λογοτεχνικού έργου του Σελίν, «Ταξίδι στην άκρη της νύχτας». Το έργο της μεταφράστριας Σεσίλ Ιγγλέση Μαργέλλου ήταν ιδιαιτέρως δύσκολο, διότι ο συγγραφέας χρησιμοποιεί ιδιωματισμούς, δημιουργεί νεολογισμούς, βρίζει και η ορθογραφία του είναι εντελώς ιδιαίτερη. Επειδή δεν νοιώθουμε άνετα στην διατύπωση κριτικής πάνω σε βιβλία, παρά αρκούμασθε στην οαρουσίαση του περιεχομένου τους, και επειδή παρουσιάζουμε ένα αριστουργηματικό μυθιστόρημα, το οποίο άφησε άναυδους κριτικούς, λογοτέχνες και αναγνώστες, νομίζουμε ότι καταλληλότερα δείχνουν τα γραφόμενα του ίδιου του Σελίν σχετικά με το «Ταξίδι στην άκρη της νύχτας» από τον πρόλογο του της εκδόσεως του 1949:

«Α, δρομολόγησαν πάλι το Ταξίδι.
Μου κάνει εντύπωση.
Γίναν πολλά εδώ και δεκατέσσερα χρόνια...
Αν δεν ήμουν έτσι στριμωγμένος, αναγκασμένος να κερδίζω τη ζωή μου, σας το λέω αμέσως, θα τα εξαφάνιζα όλα. Δε θ' άφηνα πια να περάσει ούτε αράδα.
Όλα τα παίρνουν στραβά. Ανακίνησα ένα σωρό αχρειότητες.
Δείτε λιγάκι τον αριθμό των νεκρών, τα μίση ένα γύρο... τις δολιότητες... το βόθρο που ανοίγουν... αυτά τα τέρατα...
Α, πρέπει να 'ναι κανείς τυφλός και κουφός!
Θα μου πείτε: μα δεν είναι το Ταξίδι! Τα αίσχη που σε ξεπαστρεύουν δεν έχουν σχέση! Η κατάρα σου είσαι συ! οι Μπαγκατέλες σου! τα βρομοσαρδάμ σου! η παρδαλή, μπουφόνα κακουργία σου! Ο Νόμος σε δαγκάνει; σε στραγγαλάει; Τι παραπονιέσαι, γαμώτο; Θεόμουρλε!
Α, ήμαρτον! ήμαρτον! Λυσσιάζω! λυσσομάνι! λαχανιάζω! φρικιάζω! Ταρτούφοι! Βλίτα! Δε με πλανεύετε μένα! Είναι για το Ταξίδι που με γυρεύουν! Κάτω απ' τον πέλεκυ, το ουρλιάζω! Έχουμε ανοιχτούς λογαριασμούς εγώ κι «Εκείνοι»! Στο μέσα βάθος... που δε λέγεται... Μυστικισμός η φαγωμάρα μας! Τι ιστορία κι αυτή! νος να κερδίζω τη ζωή μου, σας το λέω αμέσως, θα τα εξαφάνιζα όλα. Προκαταβολική δωρεά... «Οβολός στον Θεό»! Ξεφορτώθηκα την Τύχη... απ' το '36 κιόλας... στις κεφαλοκόφτρες! Σ' ανακριτές! Νεκροθάφτες!... Ένα, δύο, τρία θαυμαστά βιβλία για να με σφάξουν! Και να στενάξω! Τη δωρεά την έκανα! Ήμουν σπλαχνικός, να!
Με διασκεδάζει ο κόσμος των προθέσεων... με διασκέδαζε... δε με διασκεδάζει πια.
Αν δεν ήμουν έτσι υποχρεωμένος, αναγκασμένος, θα τα εξαφάνιζα όλα... προπαντός το Ταξίδι... Το μόνο πραγματικά μοχθηρό απ' όλα τα βιβλία μου είναι το Ταξίδι... Με πιάνετε... Το ευαίσθητο βάθος...
Όλα θα ξαναρχίσουν! Όλο το μαγισσολόι! Θ' ακούτε να σφυράν από πάνω, από μακριά, από τόπους δίχως όνομα: λέξεις, διαταγές...
Έχετε να δείτε μαγγανείες!... Θα με θυμηθείτε...
Α, μη νομίζετε πως παίζω! Δεν παίζω πια... Είμαι μάλιστα πιο καλοσυνάτος.
Αν δεν ήμουν εξαναγκασμένος, όρθιος θαρρείς, με τη ράχη κολλημένη σε κάτι... θα τα εξαφάνιζα όλα.»

Και επειδή αρκετές φορές πράγματι ισχύει ότι ο έπαινος έχει μεγαλύτερη αξία όταν προέρχεται από «αντιπάλους» παραθέτουμε πάλι από την έκδοση της «Εστίας» τις ακόλουθες γνώμες :

«Ο Λουί- Φερντιναντ Σελίν μπήκε στην μεγάλη λογοτεχνία όπως οι άλλοι εισέρχονατι στο ίδιο τους το σπίτι. Άνθρωπος ώριμος, εφοδιασμένος με ατα τεράστια αποθέματα παρατηριικότηττας του γιατρού και του καλλιτέχνη, με μία ηγεμονική αδιαφορία για τον ακαδημαϊσμό, με ένα εξαιρετικό αισθητήριο της ζωής και της γλώσσας, ο Σελίν έγραψε ένα βιβλίο που θα μείνει, ακόμα και αν γράψει και άλλα του ίδιου επιπέδου.» **Λέων Τρότσκυ**

«Για να πώ την αλήθεια, στη Γαλλία, ο "Προύστ" μου είναι ο Σελίν! Ιδού ένας πολύ μεγάλος συγγραφέας. Ακόμα και εάν αντισημιτισμός του τον καθιστά πλάσμα ελεεινό, αυτόφορο. Για να τον διαβάζω, πρέπει να αναστείλω τη εβραϊκή μου συνείδηση, αλλά το κάνω, γιατι ο αντισημιτισμός του δεν βρίσκεται στην καρδιά των βιβλίων του. Ο Σελίν είναι μεγάλος ελευθερωτής. Νιώθω να με καλεί η φωνή του. » **Φίλιπ Ρόθ**

Ποίηση

Σώπασε

Σώπασε τώρα, φωνάζει ο αγέρας.
Άκουγε μονάχα κι αφουγκράσου,
τα λάβαρα παφλάζουν, ετοιμάσου.
Δεν καίγονται, δεν κάηκαν ποτέ στ' αλήθεια.

Κυλάει το αίμα.
Λευτερώνει τις πόλεις, τα χωριά μας,
την έρμη καταφρόνια, τα παιδιά μας,
ξεπλένει και την άτιμη ντροπή από τα μάτια μας.

Μας αγκαλιάζει η Παναγιά.
Νύχτα δραπέτευσε από το μοναστήρι,
είπαν πως έκλεψε και μαυρισμένο καριοφίλι,
κι έπιασε τις πλάτες του βουνού.

Σώπασε τώρα, οι ύμνοι, τα τραγούδια μας
ζωντάνεψαν σ' αόρατες μορφές.
Βόλια οι στίχοι τους, σπαθιά οι μουσικές,
λυσσομανάνε μες στη νύχτα.

Μας πλησιάζουν οι σκιές.
Όσοι δεν έσπασαν και δε φοβήθηκαν,
όσοι δεν ζήλεψαν τον ύπνο, δεν κοιμήθηκαν,
όσοι δακρύσαν στης πατρίδας τον λυγμό.

Σώπασε τώρα, ξημερώνει.

Ελάτε φίλοι

Ελάτε φίλοι στο δρόμο να σταθούμε.

Μην πείτε πως δεν ξέρετε τα ξίφη να κρατάτε,
ούτε για τη ξεδοντιάρα γριά ειρήνη,
δειλών δικαιολογίες μην αναζητάτε.

Ελάτε φίλοι να κρατήσουμε σημαίες,
να πάρουμε τη θέση μας στην ιστορία
κι ας μας κοιτάζουνε λοξά τ' αφεντικά
κι ας μας φωνάζουνε: «πολεμικά θηρία».

Ελάτε φίλοι να βραχνιάσουμε φωνάζοντας,
να βγει από μέσα μας πύρινη λάβα,
να γκρεμιστούνε τα παράσιτα
που κόλλησαν στα όνειρα και στην Ελλάδα.

Ελάτε φίλοι, αλήθεια συμπονούμε
όσους δεν ξέρουν να θαυμάζουν την αυγή,
όσους δεν έμαθαν να αναπολούν στο ηλιοβασίλεμα,
όσους κρυφά στους δρόμους νύχτα δεν έχουν βγει.

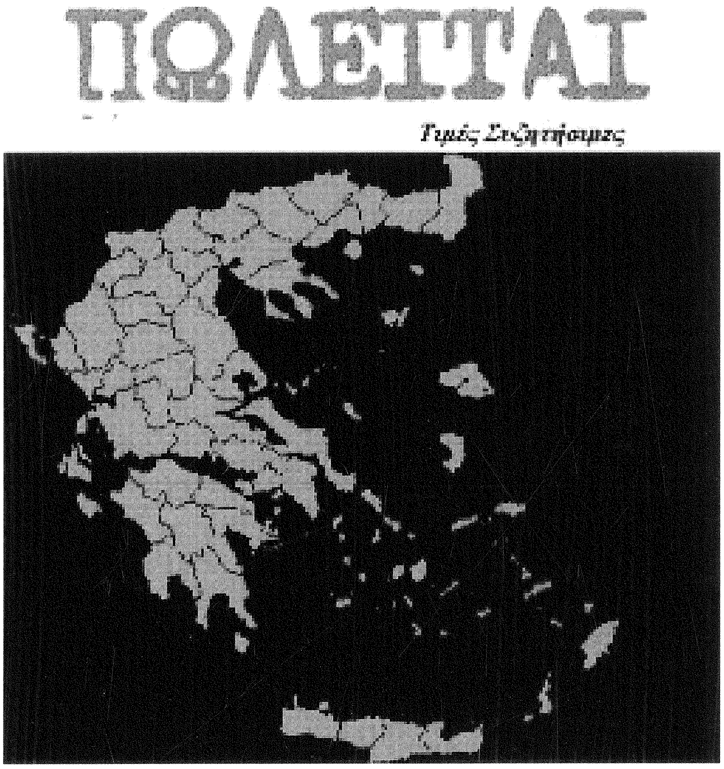
Ελάτε φίλοι να σταθούμε στο δρόμο
να γράψουμε τα ποιήματά μας με φωτιά,
να νιώσουμε τη φλόγα της συνείδησης,
να μη χαθούμε με υποταγμένη τη ματιά.

Ελάτε φίλοι, ελάτε να ζήσουμε.

Γ.Τριάντης



Η ΝΕΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΤΑ ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΑΠΑΓΑΛΑΚΙΑ ΤΗΣ ΕΥΧΟΝΤΑΙ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΝΑ ΕΙΡΗΝΙΚΟ, ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ, ΑΝΤΙΡΑΤΣΙΣΤΙΚΟ, ΑΝΤΙΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΟ, ΦΙΛΟΑΛΒΑΝΙΚΟ, ΦΙΛΟΤΟΥΡΚΙΚΟ, ΑΝΕΚΤΙΚΟ ΕΤΟΣ 2008...



...ΧΩΡΙΣ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΑ, ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΙΣ, ΠΟΛΥΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΛΑΙΚΙΣΤΙΚΑ, ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΑ.

